

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ОРГАНІЗАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

м. Хмельницький 2017

Матеріали методичного посібника підготовлено викладачем Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області Леусом С.О.

В посібник увійшли документи з організації цивільного захисту які розробляються у вищому навчальному закладі відповідно до примірного переліку, визначеного наказом ДСНС України від 12.07.2016 № 335.

Головна мета даного посібника полягає у наданні керівному складу та фахівцям у вищому навчальному закладі - методичної допомоги у розробці організаційно-розпорядчих, плануючих та інших документів з питань цивільного захисту.

Методичний посібник розглянуто та затверджено на засіданні педагогічної ради Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області і рекомендований для суб'єктів забезпечення цивільного захисту у сфері вищої освіти та педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

Вступ

Поняття безпеки сьогодні стало більш ємним і набуло гуманістичнішого характеру, націленого на людину й осередок її існування.

Політика безпеки життєдіяльності людини, захисту навколишнього середовища від будь-яких НС завжди була і залишається пріоритетним напрямком діяльності сучасної демократичної держави й потребує відповідного нормативно-правового забезпечення.

На жаль, на сучасному етапі розвитку суспільства ризик виникнення катастроф та стихійних лих, зростає. Можна казати, що при катастрофах або інших НС перевіряється суспільство в цілому, ефективність дій і готовність всіх його інститутів. В екстремальній ситуації проявляється, як функціонують, діють і яке значення мають ті або інші структури цього суспільства. Забезпечення адекватного захисту населення і територій у разі загрози та безпеки особистості, суспільства і держави є одним з найважливіших завдань державної політики у сфері цивільного захисту.

Сукупні розміри прямих і опосередкованих втрат від вражаючих факторів НС, військові дії у східних областях критично виснажують людські і бюджетні ресурси. Ефективність реагування на НС залежить від рівня організації управління та підготовленості керівного складу.

Цивільний захист у вищому навчальному закладі організовують за принципами, що діють на всіх суб'єктах господарювання, але з урахуванням специфіки такого суб'єкта.

Метою цивільного захисту в навчальному закладі є завчасна підготовка об'єкта до захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, зниження втрат, створення умов для підвищення стійкості роботи закладу, своєчасного проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Відповідальність за організацію та стан цивільного захисту, постійну готовність його сил і засобів до проведення зазначених робіт покладається на начальника цивільного захисту — керівника навчального закладу.

**Примірний перелік
документів з питань ЦЗ, що розробляються ВНЗ**

№ з/п	Найменування документа	Чисельність працюючого персоналу		Примітки	Підстава
		> 50 осіб	50 осіб і <		
Організаційно-розпорядчі документи					
1	Наказ про створення системи цивільного захисту. Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій	+	+		Пункт 11 Положення про ЄДС ЦЗ (Постанова КМУ від 09.01.2014 № 11)
2	Положення про спеціальну комісію з ліквідації наслідків НС	+	+		Пункт 11 Положення про ЄДС ЦЗ (Постанова КМУ від 09.01.2014 № 11)
3	Розпорядчий акт про призначення посадової особи з питань ЦЗ	+	+		Ч. 2 ст. 20 КЦЗ; п. 10 Положення про ЄДС ЦЗ (Постанова КМУ від 09.01.2014 № 11)
Документи щодо планування заходів з питань ЦЗ					
4	Інструкція щодо дій персоналу ВНЗ у разі загрози або виникнення НС	-	+		Пункт 1 частини першої статті 130 КЦЗ
5	План реагування на надзвичайні ситуації	+	-		П. 1 частини першої ст. 130 КЦЗ України
6	Плани взаємодії	+	+		П. 48 Положення про ЄДС ЦЗ (Постанова КМУ від 09.01.2014 № 11)
Документи щодо утворення та діяльності сил ЦЗ					
7	Розпорядчий акт про утворення об'єктових формувань цивільного захисту	+	+		Ст. 26 КЦЗ; п. 2 Порядку утворення, завдань та функцій формувань ЦЗ (Постанова КМУ від 09.10.2013 № 787)
8	Положення про формування цивільного захисту	+	+		П. 6 Порядку утворення, завдань та функцій формувань ЦЗ (Постанова КМУ від 09.10.2013 № 787)
9	Табель оснащення формування цивільного захисту майном	+	+		П. 1 розд. V Примірного положення про формування ЦЗ (наказ МВС від 31.01.2015 № 113)
Документи з організації зв'язку та оповіщення					
10	Схема оповіщення	+	+		П. 8 Положення про організацію оповіщення і зв'язку у НС (Постанова КМУ від

№ з/п	Найменування документа	Чисельність працюючого персоналу		Примітки	Підстава
		> 50 осіб	50 осіб і <		
					15.02.1999 № 192)
Документи щодо організації інженерного захисту					
11	Розпорядчий акт про створення фонду захисних споруд ЦЗ	+	+		Частина четверта ст. 32 КЗЦ
12	Книги обліку захисних споруд ЦЗ (сховищ, протирадіаційних укриттів)	+	+		П. 16 ч. другої ст. 17, п. 11 ч. першої ст. 18, п. 26 ч. першої та п. 27 ч. другої ст. 19, п. 16 ч. першої ст. 20 КЦЗ
13	Паспорти захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів)	+	+		Додаток I до Інструкції щодо утримання ЗС ЦО у мирний час (наказ МНС від 09.10.2006 № 653)
14	План приведення захисної споруди у готовність	+	+		Абз. двадцять сьомий п. 3.1 Інструкції щодо утримання ЗС ЦО у мирний час (наказ МНС від 09.10.2006 № 653)
15	Акт технічної інвентаризації захисної споруди	+	+		П.п. 21 та 22 Методичних рекомендацій щодо проведення технічної інвентаризації [...] (наказ МНС від 10.06.2009 № 390)
16	Облікові картки захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів)	+	+		П.23 Методичних рекомендацій щодо проведення технічної інвентаризації [...] (наказ МНС від 10.06.2009 № 390)
17	Матеріали про списання захисних споруд ЦЗ (акти про стан захисної споруди та матеріали, що до нього додаються)	+	+		П. 27 Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку (Постанова КМУ від 10.03.2017 № 138)
Документи з питань евакуації					
18	План евакуації персоналу, студентів	+	+		П.30 Порядку проведення евакуації [...] (Постанова КМУ від 30.10.2013 № 841)

№ з/п	Найменування документа	Чисельність працюючого персоналу		Примітки	Підстава
		> 50 осіб	50 осіб і <		
19	Карта (схема) до Плану евакуації персоналу, студентів	+	+		П.4 розд. III Методичних рекомендацій щодо планування і порядку проведення евакуації населення [...] (наказ МНС від 06.09.2004 № 44)
20	Розпорядчий акт про створення тимчасових органів з евакуації	+	+		П.20 Порядку проведення евакуації [...] (Постанова КМУ від 30.10.2013 № 841)
Документи з питань радіаційного і хімічного захисту					
21	Обсяги забезпечення населення і працівників формувань цивільного захисту засобами радіаційного та хімічного захисту	+	+		Пункти 5; 8 Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб [...] (Постанова КМУ від 19.08.2002 № 1200)
Документи з підготовки ОУ та навчання населення діям у НС					
22	Програма загальної підготовки персоналу	+	+		П.п. 7;8 Порядку здійснення навчання населення діям у НС (Постанова КМУ від 26.06.2013 № 444)
23	Графік проведення спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту	+	+		П. 17 Порядку здійснення навчання населення діям у НС (Постанова КМУ від 26.06. 2013 № 444)
24	Наказ про підготовку і проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту	+	+		П. 17 Порядку здійснення навчання населення діям у НС (Постанова КМУ від 26.06. 2013 № 444)
25	План проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту	+	+		П. 17 Порядку здійснення навчання населення діям у НС (Постанова КМУ від 26.06. 2013 № 444)
26	План проведення протипожежних тренувань	+	+		П. 17 розд. II Правил пожежної безпеки в Україні (наказ МВС від 30.12.2014 № 1417)
27	Звіт про організацію проведення спеціального об'єктового	+	+		П. 17 розд. II Правил пожежної безпеки в

№ з/п	Найменування документа	Чисельність працюючого персоналу		Примітки	Підстава
		> 50 осіб	50 осіб і <		
	тренування з питань цивільного захисту				Україні (наказ МВС від 30.12.2014 № 1417)
28	Журнал обліку протипожежних та протиаварійних тренувань і навчальних тривог	+	+		П. 17 розд. II Правил пожежної безпеки в Україні (наказ МВС від 30.12.2014 № 1417)
29	Інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту	+	+		П.13 Порядку здійснення навчання населення діям у НС (ПКМУ від 26.06.2013 № 444)
Документи з питань техногенної безпеки					
30	Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань техногенної безпеки	+	+		Підп. 4.5.1 Правил техногенної безпеки у сфері ЦЗ на підприємствах [...] (наказ МНС від 15.08.2007 № 557)
31	Інструкція щодо виконання вимог техногенної безпеки та порядку дій персоналу в разі виникнення аварійної ситуації (аварії)	+	+		Підп. 4.5.5 Правил техногенної безпеки у сфері ЦЗ на підприємствах [...] (наказ МНС від 15.08.2007 № 557)
Документи з питань пожежної безпеки					
32	Наказ (інструкція тощо) щодо встановлення протипожежного режиму у ВНЗ	+	+		П.3 розд. II Правил пожежної безпеки в Україні (наказ МВС від 30.12.2014 № 1417)
33	Інструкції про заходи пожежної безпеки	+	+		П. 4 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні (наказ МВС від 30.12.2014 № 1417)
34	Інструкція для працівників охорони (сторожів, вахтерів, вартових) щодо контролю за дотриманням протипожежного режиму, огляду території і приміщень, порядку дій у разі виявлення пожежі, спрацювання систем протипожежного захисту	+	+		П. 10 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні (наказ МВС від 30.12.2014 № 1417)
35	Декларація відповідності матеріально-технічної бази ВНЗ вимогам законодавства з питань пожежної безпеки	+	+	для ВНЗ з високим ступенем ризику, додатково – оцінка (ек-	Пункт 3 частини другої статті 57 КЦЗ

№ з/п	Найменування документа	Чисельність працюючого персоналу		Примітки	Підстава
		> 50 осіб	50 осіб і <		
				сперти-за) протипо- жежного стану	

Скорочення, що вживаються у переліку:

КЦЗ – стосується Кодексу цивільного захисту України;

ВНЗ - стосується вищих навчальних закладів;

ДНЗ - стосується дошкільних навчальних закладів;

ЗМНРЗ - стосується населення та працівників суб'єктів господарювання, які знаходяться у зонах можливого небезпечного радіоактивного забруднення;

ЗНЗ - стосується загальноосвітніх навчальних закладів;

Кат. - стосується суб'єктів господарювання, віднесених до категорії цивільного захисту;

НПСОН - готується на підставі рішення об'єктової комісії з питань надзвичайних ситуацій за результатами обговорення підсумків спеціального об'єктового навчання з питань цивільного захисту;

ОМПЛ - стосується об'єктів з масовим перебуванням людей (відповідно до пункту 5 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417);

ОМС - стосується органів місцевого самоврядування;

ОПН - стосується суб'єктів господарювання, у власності або у користуванні яких знаходяться об'єкти підвищеної безпеки;

ПДОП - стосується суб'єктів господарювання, які продовжують свою виробничу діяльність в особливий період (у воєнний час);

ПДРТ - стосується об'єктів, де здійснюється практична діяльність, пов'язана з радіаційними або радіаційно-ядерними технологіями;

ПНО - стосується суб'єктів господарювання, у власності або у користуванні яких знаходяться потенційно небезпечні об'єкти;

ПРХС - стосується підприємств, установ та організацій, які згідно з рішенням ОДА створюють пости радіаційного і хімічного спостереження;

ПТНЗ - стосується професійно-технічних навчальних закладів;

РППН - стосується суб'єктів господарювання, що проводять роботи з підвищеною пожежною безпекою;

СГ - суб'єкти господарювання;

СЗЕБ - стосується суб'єктів господарювання, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;

СіФ - у разі проведення тренування одночасно зі всіма працівниками, які входять до складу декількох спеціалізованих служб і формувань;

ССЦЗ - стосується органу, який утворив спеціалізовану службу цивільного захисту.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-РОЗПОРЯДЧІ ДОКУМЕНТИ

2.1. Наказ про створення системи цивільного захисту

Варіант

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

“ ” 201__ №

м. Хмельницький

Про створення системи цивільного захисту

На виконання вимог Кодексу Цивільного захисту України, наказу Міністерства освіти і науки України від 21.11.2016 № 1400 " Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту", з метою попередження та своєчасного реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру, підготовки персоналу за програмами цивільного захисту та з метою організації цивільного захисту персоналу і студентів в університеті НАКАЗУЮ:

1. Створити систему цивільного захисту Хмельницького університету у складі:
 - 1.1. Обов'язки начальника цивільного захисту університету залишаю за собою.
 - 1.2. Заступник начальника цивільного захисту – проректор з навчальної роботи Коваль С.І.
 - 1.3. Заступник начальника цивільного захисту – фахівець з питань цивільного захисту Варчук О.Л.
 - 1.3. Заступник начальника цивільного захисту з матеріально-технічного забезпечення - проректор з господарських питань Гранько С.Ф.

2. Для вдосконалення роботи з питань захисту працівників та студентів університету від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення безпосереднього керівництва реагування на надзвичайну ситуацію або на загрозу її виникнення призначити об'єктову комісію з питань надзвичайних ситуацій у складі:

голова комісії – проректор з навчальної роботи Кондратюк С.В.;
заступник голови комісії – завідувач кафедри цивільного захисту Рудько П.Ю.; члени комісії:

головний енергетик Ронь П.М.,
інженер з охорони праці Батеньков О.Л.;
завідуюча відділу профвідбору Кареліна Л.С.;
завідувач лабораторії Лех А.В.
завідувач кафедри Хамченко І.В..
начальник економічного відділу Луць А.В.;
начальник транспортного відділу Манчук Л.Д.
голова профкому Поліщук Т.Р.

3. Евакуаційна комісія: голова комісії – проректор Кашневич С.В.

члени комісії:

начальник навчального відділу Беносюк В.В.;
начальник відділу кадрів Дельбас І.В.;
начальник медпункту Любченко Т.А.;
бухгалтер Протасова Т.В.;
методист Шумовська І.О.

4. Пожежно-технічна комісія:

голова комісії – проректор з виховної роботи Бондарчук А.І.;

члени комісії:

інженер з охорони праці Тенько О.Л.;

завідуючий господарством гуртожитків Гордієнко С.Ф.;

технік-електрик Кириленко А.Г.

завідувач автогосподарством Кліманчук В.П.

5. Формування цивільного захисту згідно з організаційно-штатною структурою:

5.1. Ланка оповіщення і зв'язку - командир ланки Венгер Д.Р.

склад ланки: Миськов І.М., Марчук Т.М., Стефанчук Н.В., Габрикевич О.О.

5.2. Медична ланка - командир ланки Онищенко Н.М.,

склад ланки: Михнева С.А., Ольга Л.Г., Пащенко О.П., Кухар М.Д.

5.3. Ланка охорони громадського порядку - командир ланки Ступак Д.В., склад ланки: Царук Ю.Г., Лаврентьєв М.В., Мельник О.Ф., Пронченко В.В., Янович О.І.

5.4. Протипожежна ланка - командир ланки Грановський С.Ф., склад ланки: Блажевич В.В., Джирей В.Ю., Кирилюк А.Г., Яценюк К.А.

6. При виникненні надзвичайних ситуацій і аварій керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій призначити Кондратюк С.В., проректора з навчальної роботи.

7. Призначеним посадовим особам з цивільного захисту розробити та затвердити функціональні обов'язки, необхідні документи, здійснити розподіл обов'язків між членами комісії, спланувати роботу комісії та забезпечити:

запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і запровадження в університеті заходів щодо зменшення збитків та втрат у разі їх виникнення;

оповіщення персоналу та студентів коледжу про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та постійне інформування про обстановку, що складається;

захист персоналу та студентів від наслідків аварій, катастроф, великих пожеж, стихійного лиха та застосування засобів масового ураження.

8. Для підготовки з питань цивільного захисту працівників університету, які ввійшли до складу формувань, створити навчальні групи під керівництвом керівників формувань.

9. Наказ довести до відома зазначених осіб.

10. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Ректор

Г.Л. Гуцалюк

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОМІСІЮ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

(назва вищого навчального закладу)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій

закладу)

(назва вищого навчального

закладу)
(далі – Положення) розроблено на підставі Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 409 «Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій», згідно з вимогами наказу Міністерства освіти і науки України від 21.11.2016 № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту».

1.2. Положення визначає правові і організаційні засади, завдання та порядок діяльності постійної комісії з питань надзвичайних ситуацій

(назва вищого навчального закладу)

у режимах функціонування об'єктової ланки функціональної підсистеми «навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) Єдиної державної системи цивільного захисту».

1.3. Наведені нижче терміни та прийняті скорочення у цьому Положенні вживаються у наступному значенні:

– Цивільний захист (ЦЗ) – це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період;

– надзвичайна ситуація (НС) – обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності;

– Єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ) – сукупність органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, виконавчих органів рад, підприємств, установ та організацій, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту;

– об'єктова ланка функціональної підсистеми навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) Єдиної державної системи цивільного захисту (об'єктова ланка) – сукупність органів управління з питань цивільного захисту, сил та засобів служб і структурних підрозділів університету, призначених для вирішення завдань захисту працівників, студентів та об'єктів навчального закладу від надзвичайних ситуацій;

– посадова особа з питань цивільного захисту – постійний орган управління об'єктової ланки, є заступником начальника цивільного захисту університету;

– комісія з питань надзвичайних ситуацій – координуючий орган управління об'єктової ланки; комісія з питань евакуації – орган управління з питань планування і проведення заходів з евакуації об'єктової ланки; безпека життєдіяльності (БЖД) – характеристика умов існування людини у певному місці її перебування, що відображає збалансованість між діями чинників, які загрожують життю людини, та чинників, які запобігають негативним наслідкам дій таких загроз;

– формування цивільного захисту – поза штатні формування (загони, команди, дружини, групи, ланки), оснащені спеціальною технікою і майном, та підготовлені до дій у надзвичайних ситуаціях.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У РЕЖИМАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄКТОВОЇ ЛАНКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПІДСИСТЕМИ «Навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) ЄДС ЦЗ»

2.1. Комісія з питань надзвичайних ситуацій

(назва вищого навчального закладу)

(далі – комісія) є постійно діючим органом, який утворюється наказом ректора університету.

2.2. Комісія у своїй діяльності керується Кодексом цивільного захисту України, законами України, указами Президента України і постановами Уряду України, цим Положенням та іншими нормативно–правовими актами, які діють у сфері цивільного захисту.

2.3. Основними завданнями комісії є:

- координація дій органів управління, сил та засобів об'єктової ланки у разі виникнення надзвичайної ситуації або виявлення загрози її виникнення, а також під час реагування на надзвичайну ситуацію;

- координація діяльності органів управління і структурних підрозділів університету, пов'язаної із забезпеченням безпеки і захисту персоналу та студентів в режимах функціонування об'єктової ланки, здійсненням заходів у сфері цивільного захисту;

- організація першочергових заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

- планування роботи з розгляду питань, пов'язаних із запобіганням виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

2.4. Комісія у режимі повсякденного функціонування відповідно до покладених на неї завдань:

2.4.1. Здійснює координацію діяльності органів управління і структурних підрозділів університету з питань розроблення і виконання цільових програм, здійснення заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, забезпечення безпеки і захисту працівників та студентів, сталого функціонування об'єктів університету, зменшення можливих людських і матеріальних втрат та збереження матеріальних цінностей у разі виникнення надзвичайної ситуації.

2.4.2. Готує пропозиції стосовно визначення завдань органам управління і структурним підрозділам у сфері цивільного захисту.

2.4.3. Здійснює заходи щодо організації і проведення спеціальних тренувань з питань запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, дій органів управління, сил ЦЗ і структурних підрозділів університету у разі їх виникнення.

2.4.4. Розглядає питання стосовно:

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і дотримання вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної безпеки і охорони праці;

- припинення діяльності об'єктів університету, функціонування яких становить загрозу життю та здоров'ю людей;

- створення і використання запасів матеріальних і фінансових ресурсів, необхідних для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

- підтримання у постійній готовності до виконання завдань цивільного захисту та подальшого розвитку і удосконалення системи управління, зв'язку, оповіщення, взаємодії, інформаційно–аналітичного забезпечення, системи радіаційного та хімічного спостереження університету;

- профілактики інфекційних хвороб, запобігання виникненню випадків масових харчових отруєнь персоналу та студентів;

- всебічної підготовки структурних підрозділів та об'єктів університету до сталого функціонування в умовах можливих екстремальних ситуацій осінньо-зимового періоду;

- здійснення заходів, спрямованих на створення і удосконалення навчально-матеріальної бази з питань цивільного захисту, пожежної безпеки і охорони праці, накопичення засобів цивільного захисту згідно з нормами забезпечення.

2.5. Комісія у режимі підвищеної готовності відповідно до покладених на неї завдань здійснює заходи, визначені для режиму повсякденного функціонування і додатково:

- забезпечує координацію діяльності органів управління, сил ЦЗ і структурних підрозділів університету щодо здійснення ними попереджувальних і першочергових заходів у разі виникнення надзвичайної ситуації;

- вживає заходів, спрямованих на активізацію роботи, пов'язаної із здійсненням спостереження та контролю за станом довкілля, обстановкою на об'єктах університету і прилеглих територіях, зокрема організовує роботу мобільної оперативної групи з метою виявлення причин погіршення

обстановки безпосередньо в районі можливого виникнення надзвичайної ситуації і підготовки пропозицій щодо їх нормалізації;

- здійснює прогнозування можливості виникнення надзвичайної ситуації та її масштабів, розробляє комплексні заходи щодо захисту персоналу і студентів, об'єктів університету та прилеглих територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

- забезпечує приведення в готовність до дій у режимі надзвичайної ситуації органів управління, сил та засобів об'єктової ланки;

- організовує проведення першочергових підготовчих заходів, спрямованих на запобігання негативному впливу надзвичайної ситуації, зменшення обсягу можливих людських і матеріальних втрат, вирішення питань стосовно всебічного забезпечення працівників і студентів, своєчасного надання їм необхідної допомоги, ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації, стале функціонування об'єктів університету;

- запроваджує цілодобове чергування членів комісії.

2.6. Комісія у режимі надзвичайної ситуації відповідно до покладених на неї завдань:

- забезпечує залучення сил і засобів об'єктової ланки до реагування на надзвичайну ситуацію, здійснює координацію дій органів управління, сил ЦЗ і структурних підрозділів університету в умовах виникнення надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків;

- організовує взаємодію органів управління об'єктової ланки з органами управління функціональної і територіальної підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту, зокрема з місцевою комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;

- організовує виконання першочергових заходів стосовно реагування на надзвичайну ситуацію та ліквідації її наслідків, вирішення питань щодо всебічного забезпечення персоналу і студентів, своєчасного надання необхідної допомоги постраждалим;

- вивчає обставини, що склалися, здійснює аналітичне опрацювання інформації від мобільної оперативної групи і заступника начальника цивільного захисту університету, з урахуванням їх висновків та вимог керівних документів, необхідних для обґрунтованого визначення рівня надзвичайної ситуації, встановлює межі території, на якій виникла надзвичайна ситуація, та приймає рішення щодо попередньої класифікації надзвичайної ситуації за видом, класифікаційними ознаками та рівнем, забезпечує своєчасне подання відповідної інформації до координуючих органів управління (комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій) функціональної та територіальної підсистем ЄДС ЦЗ;

- готує та подає пропозиції у координаційні органи управління (комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій) функціональної та територіальної підсистем ЄДС ЦЗ стосовно залучення до реагування на надзвичайну ситуацію та виконання робіт з ліквідації її наслідків рятувальних, транспортних, протипожежних, будівельних та інших формувань, а також необхідних матеріально-технічних, продовольчих, фінансових та інших ресурсів;

- з урахуванням усіх обставин, що склалися, подає ректорові університету інформацію про вжиті заходи, причини виникнення НС, людські та матеріальні втрати, результати ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також пропозиції щодо подальших дій із запобігання її розвитку;

- організовує постійний контроль за станом довкілля і обстановкою на об'єктах університету, у встановлений термін подає донесення ректорові університету і керівникам координуючих органів управління функціональної та територіальної підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту;

- здійснює координацію проведення заходів з евакуації (з оголошенням евакуації);

- встановлює розмір шкоди, заподіяної об'єктам університету, персоналу та студентам, розробляє необхідні документи стосовно ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, нормалізації життєдіяльності і навчально-виховного процесу.

III. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІСІЇ

3.1. Комісія з питань надзвичайних ситуацій університету є координаційним органом управління об'єктової ланки.

3.2. Очолює комісію ректор університету.

3.3. Штатно-посадова структура та функціональні обов'язки посадових осіб комісії затверджуються ректором університету.

3.4. У своїй діяльності комісія взаємодіє зі службами ЦЗ, комісією з питань евакуації університету.

3.5. Інформаційне та методичне забезпечення роботи комісії здійснює заступник начальника ЦЗ університету, фахівці з безпеки життєдіяльності відповідної кафедри.

3.6. Комісія має право:

- заслуховувати інформацію посадових осіб університету з питань, що належать до її компетенції, давати їм відповідні рекомендації та доручення;
- одержувати від посадових осіб університету документи, необхідні для вирішення питань, що належать до її компетенції;
- залучати у встановленому порядку до виконання завдань за призначенням сили і засоби об'єктової ланки, формування ЦЗ зокрема;
- залучати до участі у своїй роботі посадових осіб університету;
- розглядати питання, які стосуються причин виникнення і наслідків надзвичайної ситуації, вносити пропозиції за підсумками діяльності посадових осіб.

3.7. Основною організаційною формою роботи комісії є засідання, які проводяться на постійній основі.

3.8. Веде засідання комісії, а також керує її роботою голова комісії, а у разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

3.9. Підготовку і проведення засідань комісії, а також контроль за виконанням її рішень, забезпечує секретар комісії.

3.10. Рішення комісії приймаються колегіально більш як двома третинами складу комісії.

3.11. Рішення комісії оформлюються у протоколі засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії.

3.13. Член комісії, який не підтримує рішення комісії, може викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

3.14. Рішення комісії, прийняті у межах її повноважень, є обов'язковими для виконання посадовими особами університету.

IV. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

4.1. До виконання завдань комісії можуть залучатися у встановленому порядку спеціалісти різного фаху, виходячи з характеру та складності питань, що вирішуються.

4.2. За членами комісії на час виконання завдань зберігається заробітна плата за основним місцем роботи. Оплата праці членів комісії під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації в умовах загрози для життя і здоров'я регулюється окремими рішеннями ректора університету у кожному конкретному випадку.

4.3. Члени комісії, посадові особи та фахівці, які залучаються до роботи у комісії, забезпечуються телефонним зв'язком, спеціальним одягом та засобами індивідуального захисту.

4.4. Всебічне забезпечення і фінансування заходів комісії у режимах функціонування об'єктової ланки здійснюється за рахунок університету.

4.5. У разі необхідності залучення матеріальних та фінансових ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків, комісія з питань надзвичайних ситуацій порушує питання про залучення резервів функціональної і територіальної підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту.

2.3 Положення про об'єктову спеціальну комісію з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

Варіант

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора _____

від _____ 201 № ____

Положення про об'єктову спеціальну комісію з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

(назва вищого навчального закладу)

1. Загальні положення

1.1. Об'єктова спеціальна комісія з ліквідації надзвичайної ситуації (далі – комісія) утворюється ректором університету для координації робіт з ліквідації конкретної надзвичайної ситуації.

1.2. Комісія є координаційним органом об'єктової ланки, що формується з керівного складу навчального закладу.

1.3. У повсякденній діяльності Комісія керується:

- Кодексом цивільного захисту України;
- постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту»;
- постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України;
- іншими законодавчими і нормативними документами з питань цивільного захисту.

1.4. Рішення Комісії з питань її повноважень приймаються колегіально, більш як двома третинами складу комісії, оформлюються протоколом, є обов'язковими до виконання усіма структурними підрозділами. Протоколи підписуються головою та секретарем комісії.

1.5. Комісія при прийнятті рішень з питань ліквідації НС узгоджує їх з начальником відділу з питань ЦЗ населення районної державної адміністрації (міськвиконкомом) за необхідністю.

1.6. У процесі діяльності комісія взаємодіє:

- з органами управління цивільного захисту, силами цивільного захисту;
- з міським відділом ГУ Національної поліції України в області.

1.7. Комісія з ліквідації наслідків НС розробляє і надає керівництву навчального закладу:

- розрахунки для створення фондів матеріальних та фінансових ресурсів;
- кошторис витрат на утримання та оснащення сил і засобів, системи оповіщення, управління та зв'язку, а також на заходи щодо попередження надзвичайних ситуацій.

2. Основні завдання комісії

2.1. Організація виконання плану реагування на НС.

2.2. Безпосередня організація та координація діяльності структурних підрозділів, пов'язаної з виконанням комплексу робіт з ліквідації НС, забезпеченням життєдіяльності постраждалого населення, функціонуванням об'єктів соціальної, комунально-побутової інфраструктури, проведенням відновлювальних робіт.

2.3. Визначення першочергових заходів щодо проведення рятувальних та інших невідкладних робіт у зоні НС.

2.4. Організація робіт щодо ліквідації НС та визначення комплексу заходів щодо ліквідації її наслідків.

2.5. Залучення до проведення робіт з ліквідації НС та відбудовних робіт відповідних аварійно-рятувальних, транспортних, будівельних, медичних та інших формувань.

2.6. Внесення до відповідного місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування пропозицій щодо виділення додаткових коштів для здійснення першочергових заходів з ліквідації НС.

2.7. Вивчення ситуації, що склалася, та підготовка інформації міському підрозділу ГУ ДСНС в області, керівництву органу місцевого самоврядування про вжиття заходів реагування на НС, причини її виникнення, хід відновлювальних робіт.

2.8. Організація робіт, пов'язаних з визначенням розміру збитків, затвердження відповідних актів.

2.9. Організація інформування населення про стан справ, наслідки та прогноз розвитку НС, хід ліквідації та правила поведінки в зоні НС.

2.9.1. Організація проведення моніторингу стану довкілля на території, що зазнала впливу НС.

2.9.2. Внесення керівництву навчального закладу пропозиції про заохочення осіб, які брали участь у розробленні та здійсненні заходів щодо ліквідації наслідків НС та проведенні відновлювальних робіт.

2.9.3. Організація надання допомоги потерпілим та сім'ям загиблих внаслідок НС.

2.9.3. З'ясування причин виникнення НС та надання пропозицій про притягнення осіб, винних у виникненні НС до адміністративної або кримінальної відповідальності.

2.9.4. Виконання інших функцій з ліквідації НС у межах своїх повноважень.

3. Права та обов'язки об'єктової спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

3.1. Комісія має право:

- залучати у разі потреби в установленому порядку до роботи комісії працівників структурних підрозділів навчального закладу;
- давати структурним підрозділам, керівництву навчального закладу відповідні доручення з питань, що належать до її компетенції;
- утворювати у разі потреби для опрацювання окремих питань, що належать до її компетенції, робочі групи із залученням до них відповідних спеціалістів навчального закладу за погодженням з їх керівниками.

Організація роботи спеціальної комісії.

Роботою комісії керує її голова, а у разі відсутності голови - його перший заступник або один із заступників. Голова комісії, його заступники та персональний склад комісії затверджуються рішенням керівника навчального закладу.

Періодичність, термін та місце проведення засідань комісії визначається її головою. Рішення комісії приймається відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні членів і оформляється протоколом, що підписується головою комісії.

Рішення комісії, прийняті у межах її повноважень, є обов'язковими для виконання навчального закладу.

За членами комісії на час виконання покладених на них обов'язків зберігається заробітна плата за основним місцем роботи.

Транспортне обслуговування членів комісії на період НС здійснюється за рахунок навчального закладу.

Організація побутового обслуговування членів комісії під час роботи в зоні надзвичайної ситуації покладається на навчальний заклад.

Члени комісії на період проведення робіт з ліквідації наслідків НС забезпечуються у разі потреби спеціальним одягом та засобами індивідуального захисту за рахунок навчального закладу.

Проректор _____
(підпис, ПІБ)

2.4. Наказ про призначення на посаду фахівця з питань цивільного захисту

Варіант

Національний університет

НАКАЗ

(по персоналу)

м. Хмельницький

№ ____

Про призначення на посаду фахівця з питань
цивільного захисту Берника Петра Євгеновича

Відповідно до заяви Берника Петра Євгеновича від 26 лютого 2016 року, про прийняття на роботу в Національний університет на посаду фахівця з питань цивільного захисту, -

НАКАЗУЮ:

1. ПРИЗНАЧИТИ БЕРНИКА Петра Євгеновича на посаду фахівця з питань цивільного захисту, - з 01 березня 201 року, з посадовим окладом 1925 грн. за тарифним розрядом 9, надбавкою за вислугу років 30 %.
2. Встановити надбавку за вислугу років в розмірі ____ % .
3. Контроль за виконання даного наказу залишаю за собою.

Ректор

А. Венюк

3. ДОКУМЕНТИ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ З ПИТАНЬ ЦЗ

3.1 Інструкція щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій

Варіант

ІНСТРУКЦІЯ

ЩОДО ДІЙ ПЕРСОНАЛУ

(назва вищого навчального закладу)

У РАЗІ ЗАГРОЗИ АБО ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

1. Загальні положення.

1.1. Інструкцію розроблено відповідно до статті 130 Кодексу цивільного захисту України.

1.2. В залежності від існуючої або прогнозованої обстановки у вищому навчальному закладі може бути встановлено один з 4-х режимів функціонування:

повсякденного функціонування;

підвищеної готовності;

надзвичайної ситуації;

надзвичайного стану.

Режими встановлюються органами виконавчої влади, а у окремих випадках на території навчального закладу – його керівником.

1.3. Весь персонал, незалежно від займаних посад, повинен знати та суворо виконувати вимоги інструкції щодо дій персоналу навчального закладу при загрозі або виникненні НС.

2. Характеристика можливої обстановки в районі навчального закладу при виникненні НС.

2.1. У розділі перелічуються можливі джерела потенційної небезпеки на території самого навчального закладу або поблизу нього, додається характеристика можливої обстановки при виникненні НС, пов'язаної з руйнуванням або іншим негативним впливом.

2.2. Відомості про джерела небезпеки та характер їхнього впливу на навчальний заклад надає районна державна адміністрація, органи місцевого самоврядування.

3. Порядок оповіщення адміністрації та персоналу про загрозу виникнення НС.

3.1. Оповіщення адміністрації, персоналу, студентів щодо НС проводиться за заздалегідь розробленою схемою.

3.2. Адміністрація у неробочий час оповіщається телефоном (вказується відповідальний виконавець). Залежно від обстановки оповіщається й інший персонал.

3.3. У робочий час персонал оповіщається про НС (вказується спосіб).

3.4. При отриманні інформації про НС вмикають сирени, що буде означати подання попереджувального сигналу "Увага всім!", після чого негайно приводяться у готовність радіо – та телеприймачі для прийняття повідомлення.

3.5. Кожний працівник, студент повинен знати сигнали оповіщення ЦЗ та вміти і правильно діяти в умовах загрози та виникнення НС.

4. Порядок укриття персоналу та студентів в захисних спорудах ЦЗ.

4.1. На випадок виникнення НС, пов'язаної із загрозою або початком забруднення повітря хімічно небезпечною чи радіоактивною речовиною, персонал, студенти підлягають укриттю в захисній споруді ЦЗ (вказується адреса та приналежність споруди).

4.2. Для термінового укриття персоналу, студентів у разі зараження хімічно небезпечною речовиною використовуються загерметизовані приміщення (сховища, протирадіаційні укриття, найпростіші укриття - вказується адреса), забезпечується перебування у них без подачі повітря протягом __ годин.

4.3. При отриманні інформації про радіоактивну небезпеку персонал, студенти укриваються в приміщенні (вказується приміщення, адреса), яке забезпечує захист осіб, що переховуються від ураження іонізуючим випромінюванням при радіоактивному зараженні.

5. Порядок видачі персоналу, студентам засобів індивідуального захисту.

5.1. Засоби індивідуального захисту (*вказується які*) видаються після отримання відповідного розпорядження або за рішенням керівника навчального закладу (*вказується місце видачі*).

5.2. Персонал, студенти, які отримали засоби індивідуального захисту, повинні перевірити їх стан, провести підбір та мати постійно при собі або на робочому(навчальному) місці.

5.3. Протигази (респіратори) переводяться у стан використання за командою або самостійно, при наявності небезпеки забруднення повітря.

6. Порядок виділення автотранспорту для проведення евакуації.

6.1. При проведенні термінової евакуації персоналу, студентів з небезпечних зон залучається весь наявний службовий, а також особистий транспорт працівників, які повинні надавати його в розпорядження адміністрації.

7. Додержання протиепідемічних заходів при загрозі розповсюдження небезпечних інфекційних захворювань.

7.1. Якщо на території навчального закладу або поблизу них виникла небезпека розповсюдження особливо небезпечних інфекційних захворювань, увесь персонал, студенти повинні суворо виконувати вимоги санітарно-епідеміологічної служби щодо проведення термінової профілактики та імунізації, ізоляції та лікування виявлених хворих, дотримуватися режиму із запобігання розповсюдженню інфекції.

7.2. При необхідності працівники, (студенти) які прибули на роботу(на навчання), повинні проходити санітарну обробку (*вказується місце її проведення*), дезінфекцію або замінити одяг, а водії транспортних засобів – здійснювати спеціальну обробку автотранспорту (*вказується місце її проведення*), а також виконувати інші вимоги та заходи, які перешкоджають розповсюдженню особливо небезпечних інфекційних захворювань.

8. Збереження матеріальних цінностей у період виникнення НС.

8.1. Увесь персонал, студенти повинні вжити необхідних заходів щодо зберігання матеріальних цінностей при загрозі або виникненні НС.

8.2. Заходи із захисту від НС або з ліквідації їх наслідків повинні враховувати необхідність попередження або зменшення можливих збитків навчального закладу.

8.3. Відповідальність за організацію охорони майна навчального закладу під час захисту від НС або ліквідації їх наслідків покладається на (*посада, прізвище*).

9. Особливості дій працівників при деяких НС.

9.1. При загрозі хімічного ураження оповіщаються увесь персонал та студенти, які знаходяться на території навчального закладу.

9.2. Вентиляційні установки та кондиціонери терміново виключаються, зачиняються вікна, двері, квартирки, приміщення герметизуються. Вихід із будівлі та вхід до неї припиняється до особливого розпорядження адміністрації.

9.3. Персоналу, студентам видаються засоби індивідуального захисту, одночасно вживаються заходи із забезпечення відвідувачів ватно-марлевими пов'язками.

9.4. Відповідальні за забезпечення герметизації приміщень (*посада, прізвище*), за забезпечення працівників та відвідувачів засобами індивідуального захисту (*посада, прізвище*).

9.5. При виявленні у приміщенні, де укриваються персонал, студенти, хімічно небезпечної речовини, усі повинні вийти (*вказати куди*) або з дозволу адміністрації залишити зону зараження. Виходити із зони забруднення необхідно тільки у засобах індивідуального захисту та рухатися в напрямку, перпендикулярному напрямку вітру.

9.6. При виникненні пожежі у навчальному закладі увесь персонал, студенти зобов'язані суворо виконувати вимоги Інструкції з пожежної безпеки, евакуацію проводити згідно з планом евакуації.

9.7. Відповідальність за дотримання заходів пожежної безпеки та організацію дій персоналу при загрозі або виникненні пожежі покладається на (*посада, прізвище*).

9.8. При радіоактивному забрудненні території навчального закладу або при загрозі забруднення всі працівники, студенти повинні уважно слідкувати за мовним повідомленням

управління з питань ЦЗ населення, яке передається по радіо та телебаченню після попереджувального сигналу "УВАГА ВСІМ!", за інформацією інших засобів масової інформації про обстановку в населеному пункті та суворо виконувати рекомендації із захисту від радіоактивного зараження.

9.9. Працівник (*посада, прізвище*) організовує на території навчального закладу контроль за радіаційною обстановкою за допомогою побутового дозиметру (називається тип приладу) та постійно інформує про результати вимірювань адміністрацію навчального закладу, управління з питань ЦЗ.

9.10. При перевищенні гранично допустимих норм опромінення організовується облік доз опромінювання. Відповідальний за виконання цього заходу (*посада, прізвище*).

9.11. Скорочується до мінімуму вхід у будівлю та вихід з неї. Контроль за дотриманням режиму роботи працівників, студентів, який дозволяє максимально знизити наслідки радіоактивного опромінення, покладається на (*посада, прізвище*).

9.12. При загрозі або виникненні катастрофічних стихійних лих викладач за розпорядженням адміністрації повинен зупинити заняття, виконати необхідні протипожежні заходи, відключити від електромережі електрообладнання, підготуватися до евакуації або вивезення до безпечного місця найбільш цінних матеріальних засобів.

9.13. Контроль за обстановкою на території навчального закладу при стихійному лихові і за вжитими заходами захисту персоналу покладається на (*посада, прізвище*).

9.14. Якщо з'явилися постраждалі, їм надається домедична допомога, вживаються заходи з госпіталізації постраждалих до медичних закладів.

9.15. Працівник (*посада, прізвище*) постійно слідкує за інформацією, яку надає управління з питань ЦЗ населення, про обстановку в населеному пункті та доводить її до адміністрації і персоналу.

9.16. При надходженні анонімної інформації про загрозу на території навчального закладу терористичного акту працівник, який прийняв її, повинен терміново доповісти керівнику та до правоохоронних органів і діяти згідно з розпорядженнями та рекомендаціями.

3.2 План реагування на надзвичайні ситуації

Варіант

ПОГОДЖЕНО
Начальник управління (відділу)
з питань ЦЗ міської ради

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник цивільного захисту
Ректор _____

«__» _____ 201__

«__» _____ 201__

ПЛАН реагування (назва закладу) на надзвичайні ситуації

РОЗДІЛ I. Загальні положення.

1.1 Призначення та мета плану: план розроблений відповідно до ст. 130 Кодексу цивільного захисту України з метою забезпечення готовності органів управління, сил і засобів цивільного захисту до дій при загрозі виникнення та виникненні надзвичайних ситуацій.

1.2 Основні завдання реагування на надзвичайні ситуації та цілі, які заплановано досягти:

- забезпечення готовності адміністрації ВНЗ, персоналу до дій при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій;

- здійснення координації дій адміністрації ВНЗ, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, усунення причин, що спричиняють їх виникнення, оперативного виконання заходів цивільного захисту та створення умов успішного подолання наслідків надзвичайних ситуацій.

1.3 Порядок введення розділів плану в дію: підставою для введення розділів плану в дію є загроза виникнення або виникнення надзвичайної ситуації. Прийняття рішення про введення плану в дію покладається на ректора або особу, яка виконує його обов'язки.

Введення плану в дію у межах ВНЗ, здійснюється за встановленими режимами функціонування:

- *режим повсякденного функціонування* – при нормальній виробничо-промисловій, радіаційній, хімічній, біологічній (бактеріологічній), сейсмічній, гідрологічній і гідрометеорологічній, пожежній обстановці (за відсутністю епідемії, епізоотії, епіфітотії);

- *режим підвищеної готовності* – при істотному погіршенні виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, біологічної (бактеріологічної), сейсмічної, гідрологічної, пожежної, гідрометеорологічної обстановки (з одержанням прогнозуючої інформації щодо можливості виникнення НС);

- *режим надзвичайної ситуації* – в умовах виникнення надзвичайної ситуації;

- *режим надзвичайного стану* – в умовах введення зазначеного режиму на території держави або окремих регіонів.

Режими встановлюються Президентом України, місцевими органами виконавчої влади, а у окремих випадках на території закладу – його керівником.

РОЗДІЛ II. Висновки з аналізу небезпек.

2.1 Загальна характеристика території, виховного комплексу, транспортних комунікацій. Особливості, що впливають на організацію та ведення заходів цивільного захисту персоналу та студентів.

Вищий навчальний заклад розташований за адресою: _____

Площа території складає _____, у тому числі _____ забудованої.

На території закладу розташовані:

- _____

Найменша відстань до найближчого потенційно – небезпечного об'єкту складає – _____ у (південному напрямку – газова котельня).

Приміщення закладу розташовані у цегляних будівлях з перекриттями залізобетонних плит. Загальна площа - ____ кв.м, висота ____ м. Ступінь вогнестійкості _____.

Енергопостачання здійснюється від міської енергосистеми, підземними кабелями до будівлі. Система електропостачання заземлена і заземлена.

Загальна потужність, що споживається закладом складає _____ квт.

Водопостачання, теплопостачання - централізовані.

Під'їзди до закладу здійснюються:

- з вулиць _____, які розташовані на відстані до ____ м.

Загальна чисельність персоналу та студентів закладу складає ____ чол.

3-й, 4-й навчальні корпуси університету мають підвальні приміщення, що використовуються як **захисна споруда**.

Засобами індивідуального захисту персонал та студенти не забезпечені.

На організацію та проведення заходів із захисту персоналу і дітей впливають такі фактори:

1. Місце розташування, враховуючи наявність поблизу потенційно – небезпечних об'єктів: залізниця, підприємство _____, очисні споруди, газова котельня.
2. Недостатня кількість та оснащення власних сил для проведення аварійно-відновлювальних, рятувальних та інших невідкладних робіт.

2.2 Висновки із оцінки обстановки для прийняття рішення щодо захисту персоналу і студентів при виникненні НС і режимів захисту, які застосовуються в цих випадках.

Аналіз особливостей функціонування закладу, подій техногенного та природного походження, що характерні для території _____, дозволяє зробити висновки щодо існування **ризиків** виникнення надзвичайних ситуацій, а саме:

- пожежі;
- аварії на мережах електропостачання, каналізації, водопостачання, теплопостачання, постачання газу;
- техногенні аварії і катастрофи на сусідніх потенційно – небезпечних об'єктах;
- радіоактивне забруднення та зараження місцевості у випадку аварії на АЕС;
- зараження сильнодіючими отруйними речовинами при виникненні аварії з викидом аміаку (хлору та ін.) на хімічно-небезпечному об'єкті, розташованому в ____ км (м) від навчального закладу, або на залізниці (автотранспорті) при перевезенні небезпечних речовин, розташованих в ____ км (м);
- підтоплення при інтенсивному таненні снігу у весняний період та повені на р. _____;
- катастрофічне затоплення при зруйнуванні греблі _____ ГЕС;
- епідемії;
- стихійні лиха, спричинені явищами природи (снігові бурі, смерчі, урагани та ін.).

Про загрозу виникнення та виникнення надзвичайних ситуацій радіоактивного, хімічного, бактеріологічного ураження, катастрофічного затоплення та інших видів небезпеки, ВНЗ отримує оповіщення від місцевих органів виконавчої влади по телефону (в тому числі операторів мобільного зв'язку), радіо, телебачення.

РОЗДІЛ III. Організація і порядок виконання заходів щодо попередження надзвичайних ситуацій (в режимі повсякденного функціонування).

Заходи здійснюються в режимі повсякденного функціонування і забезпечують виконання таких завдань:

- ведення спостереження і здійснення контролю за станом навколишнього середовища, обстановкою на території ВНЗ і прилеглої території, оцінка загрози виникнення надзвичайних ситуацій і можливих їх наслідків;
- виконання заходів щодо попередження надзвичайних ситуацій, забезпечення безпеки і захисту студентів і персоналу, забезпечення стійкого функціонування закладу;
- забезпечення процесу підготовки органів управління, сил і засобів;
- організація навчання персоналу діям у надзвичайних ситуаціях;
- створення резервів матеріальних і фінансових ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій.

Порядок виконання завдань в режимі повсякденного функціонування

Найменування заходів	Відповідальні виконавці	Сили, що залучаються, терміни виконання
1. Спостереження і контроль за навколишнім середовищем, обстановкою на території. Оцінка загрози виникнення надзвичайних ситуацій і можливих наслідків		
Організація і координація	Фахівець з питань	Призначені працівники

спостереження і контролю за епізоотичною, фітопатологічною, санітарно – епідеміологічною, екологічною обстановкою.	цивільного захисту	кафедри біосинтезу
Організація оперативного контролю радіоактивного, хімічного забруднення на території ВНЗ.	Проректор – заступник начальника цивільного захисту	Призначені працівники кафедри біосинтезу
Прогнозування оцінки збитків, що можуть бути нанесені об'єктам комунальної сфери, житлу, будинкам і спорудам наслідками можливих надзвичайних ситуацій	Проректор – заступник начальника цивільного захисту	Начальник відділу МТЗ Комісія з НС
Прогнозування можливості виникнення надзвичайних подій у ВНЗ	Фахівець з питань цивільного захисту	Заступник керівника Комісія з НС
Проведення контролю й оцінки протипожежного стану на всіх об'єктах ВНЗ	Відповідальна посадова особа за протипожежний стан у ВНЗ	Пожежно – технічна комісія
Прогнозування й оцінка соціально – економічних наслідків надзвичайних ситуацій	Начальник ЦЗ	Заступник керівника Комісія з НС
2. Заходи щодо попередження надзвичайних ситуацій, забезпечення безпеки персоналу і студентів, стійкого функціонування закладу		
Проведення заходів щодо попередження НС, захисту персоналу і студентів	Начальник ЦЗ, голова комісії з питань НС	У терміни і в обсягах встановленими відповідними планами
Забезпечення протипожежного захисту ВНЗ	Відповідальна посадова особа за протипожежний стан в ВНЗ	Пожежно – технічна комісія
Попередження і припинення порушення вимог санітарно – епідеміологічної безпеки й охорони здоров'я.	Заступник начальника ЦЗ	Начальник медичного пункту
Здійснення нагляду за охороною праці, профілактикою виробничого і не виробничого травматизму	Заступник начальника ЦЗ	Інженер з охорони праці
Здійснення нагляду за виконанням вимог техногенної безпеки і здійснення заходів щодо попередження НС	Заступник начальника ЦЗ	Голова комісії з питань НС
Підтримання в готовності фонду захисних споруд	Проректор-заступник начальника ЦЗ	Начальник відділу МТЗ
Накопичення у встановлених нормах і номенклатурі запасів засобів індивідуального захисту	Начальник ЦЗ	Начальник відділу МТЗ
3. Підготовка органів управління, сил та засобів		
Підтримання в готовності засобів зв'язку у ВНЗ	Проректор-заступник начальника ЦЗ	Начальник відділу зв'язку
Забезпечення удосконалення ме-	Начальник медичного	Персонал медпункту

тодів і засобів надання термінової домедичної допомоги	пункту	
Підготовка спеціалістів, посадових осіб органу управління і сил до дій у НС	НЦЗ, заступник начальника ЦЗ	Відповідно до плану підготовки
Навчання персоналу з питань надання домедичної допомоги	Начальник медичного пункту	Персонал медпункту
Організація навчання персоналу основам безпеки життєдіяльності	Керівники навчальних груп	Відповідно до річного плану підготовки
4. Створення резервів матеріально – технічних засобів та фінансових коштів		
Забезпечення у встановленому порядку фінансування робіт із попередження і ліквідації наслідків НС	НЦЗ, заступник начальника ЦЗ, головний бухгалтер, начальник відділу МТЗ	Відповідно до затвердженого кошторису
Формування резерву медичного майна, медичних засобів санітарно – гігієнічних і протиепідемічних засобів	Начальник медичного пункту	Відповідно до плану накопичення

РОЗДІЛ IV. Організація і порядок виконання заходів при загрозі та/або виникненні надзвичайної ситуації.

1. При аварії на АЕС

Отримавши повідомлення управління з питань цивільного захисту населення:

«Увага, всім!» Говорить управління з питань цивільного захисту населення! Громадяни! Сталася аварія на АЕС. У місті очікується випадання радіоактивних опадів. Населенню міста необхідно знаходитись в приміщенні, провести додатково герметизацію житлових приміщень та продуктів харчування. Прийняти йодистий препарат. У подальшому діяти відповідно до вказівок управління з питань цивільного захисту населення.

Необхідно:

- * оповістити персонал, студентів про аварію та можливе радіоактивне забруднення місцевості і поставити завдання з організації захисту персоналу і студентів від ураження (Ректор);
- * подати команду на одягання ватно-марлевих пов'язок;
- * укрити персонал та студентів в захисних спорудах, при неможливості укрити усіх - організувати в приміщеннях додаткову герметизації (зачинити вікна, двері, горища, димоходи та заклеїти в них щілини) – (персонал ВНЗ);
- * організувати прийом йодистого препарату (медпрацівники, педсклад);
- * підтримання постійного зв'язку з керівництвом місцевих органів виконавчої влади (голова комісії з питань НС);
- * ввести режим радіаційного захисту (ректор);
- * провести додаткову герметизацію продуктів харчування та питної води (зав. їдальні);
- * організувати евакуацію студентів і персоналу відповідно до розпоряджень місцевих органів виконавчої влади (голова комісії з питань евакуації).

2. При аварії на підприємстві з викидом хімічних небезпечних речовин

Отримавши повідомлення управління з питань цивільного захисту населення про аварію на хімічно-небезпечному об'єкті з викидом аміаку (хлору та ін.) та небезпеку хімічного зараження, необхідно:

- * негайно оповістити персонал, студентів та організувати виведення студентів із зони зараження в безпечне місце (голова комісії з питань евакуації);
- * укрити студентів в приміщеннях в разі неможливості негайно вийти із зони зараження, провести додаткову герметизацію приміщень (персонал ВНЗ);
- * провести додаткову герметизацію продуктів харчування та питної води (зав. їдальні);
- * евакуювати студентів в безпечне місце після проходження первинної хмари забрудненого повітря, якщо евакуація не проведена до його проходження (педсклад);
- * виявити уражених студентів та надати їм домедичну допомогу, у разі необхідності направити до лікарні (працівники медпункту);
- * доповісти вищому керівництву освіти про стан справ (ректор або голова комісії з питань НС).

3. При забрудненні ртуттю, її парами

- * негайно повідомити управління (відділ) з питань цивільного захисту з питань цивільного захисту міста тел. № _____ та відділ Держпродспоживслужби тел. № _____ (проректор або фахівець з питань ЦЗ);
- * вивести студентів із забрудненої території та виключити доступ до неї (викладачі);
- * здійснити механічне вилучення ртуті - збирання вакуумною відсосою (працівник медпункту);
- * організувати демеркурізацію і санітарний контроль за її проведенням – утримання парів ртуті в повітрі приміщення після демеркурізації не більше 0,0003 мг/м³ (проректор);
- * зробити двічі з інтервалом 7 днів повторний контроль утримання парів ртуті (начальник медпункту);
- * дозволити перебування в приміщенні після дозволу відділу Держпродспоживслужби (проректор);
- * доповісти вищому керівництву про стан справ (проректор).

4. При виникненні пожежі

В приміщенні ВНЗ:

- * негайно подзвонити по тел. 101 та викликати пожежну команду (фахівець з питань цивільного захисту);
- * евакуювати студентів в безпечне місце згідно з планом (схемою) евакуації при пожежі (викладачі);
- * проконтролювати, щоб усі студенти були евакуйовані із зони пожежі в безпечне місце (викладачі);
- * відключити електрику, газ, організувати евакуацію майна в безпечне місце та його надійну охорону (викладачі, начальник відділу МТЗ, ланка охорони громадського порядку)
- * організувати гасіння пожежі наявними первинними засобами пожежогасіння до прибуття пожежної команди (ланка пожежогасіння);
- * організувати зустріч пожежних підрозділів (командир ланки охорони громадського порядку);
- * при рятуванні потерпілих із охопленого полум'ям приміщення та гасінні пожежі дотримуватись правил:
 - а) перш ніж увійти в приміщення, накритись з головою мокрою ковдрою;
 - б) відчиняти двері в задимлене приміщення обережно, щоб запобігти спалаху полум'я від швидкого припливу свіжого повітря, відчиняючи двері, знаходитись з боку по ходу дверного полотна;
 - в) в сильно задимленому приміщенні рухатись зігнувшись, або поповзом;
 - г) для захисту від чадного газу дихати через зволожену тканину.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

- * керівний якщо на вас загорівся одяг, лягайте на землю і перекочуючись, збивайте полум'я; бігти не можна – це ще більше роздує полум'я;
- * побачивши людину в охопленому полум'ям одязі, накиньте на неї пальто, плащ або покривало і щільно притисніть; на місце опіку накласти пов'язку та відправити в лікарню;
- * вогнегасні речовини направляти в місця найбільш інтенсивного горіння не на полум'я, а на поверхність охоплену вогнем;
- * якщо горить електропроводка, то спершу відключити рубильник, а потім гасити;
- * виходити із зони пожежі в навітряну сторону.

5. При загрозі підтоплення (катастрофічного затоплення)

Отримавши повідомлення про загрозу затоплення від управління з питань цивільного захисту населення **необхідно:**

- * зібрати керівний склад цивільного захисту, довести до них обстановку та поставити завдання відповідно до розпорядження управління з питань цивільного захисту населення;
- * видати попереднє розпорядження щодо організації всіх видів забезпечення можливих дій;
- * погодити з відділом (управлінням) освіти послідовність та порядок евакуації із зони затоплення;
- * зосередити на верхніх поверхах м'який інвентар та наочне приладдя;
- * відключити електрику, газ, воду;
- * евакуювати студентів, персонал.

6. При снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах

Отримавши попередження про можливі лиха, **необхідно:**

- * довести до керівного складу обстановку та поставити завдання відповідно до розпорядження управління з питань цивільного захисту населення;
- * організувати герметизацію приміщень;
- * організувати укріплення окремих елементів будинків;
- * підготувати засоби аварійного освітлення;
- * створити запас питної води та продуктів харчування;
- * під час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід із приміщення;
- * доповісти у відділ (управління) освіти про наслідки стихійного лиха.

7. При виникненні надзвичайних ситуацій епідеміологічного характеру

У разі виникнення і розповсюдження групових та масових інфекційних захворювань **необхідно:**

- * забезпечити виконання заходів та рекомендацій органів охорони здоров'я з профілактики інфекційних захворювань (ректор, начальник медпункту);
- * посилити контроль за дотриманням гігієни та протиепідемічного режиму та стану здоров'я студентів для активного виявлення захворювань (начальник медпункту);
- * у разі захворювання студента або педпрацівника негайно ізолювати його та організувати обстеження фахівцями лікувально-профілактичного закладу (начальник медпункту);
- * забезпечити захист продуктів харчування та питної води від зараження (зав. їдальні)
- * організувати лабораторну перевірку питної води та наявних продуктів харчування (проректор);
- * посилити контроль за регулярним профілактичним обстеженням працівників їдальні (начальник медпункту);
- * щоденно проводити дезинфекцію приміщень, звернути особливу увагу на побутові об'єкти (начальник медпункту);

* щоденно доповідати керівнику відділу (управління) освіти про захворюваність у навчальному закладі (ректор).

РОЗДІЛ V. Організація забезпечення дій щодо реагування на надзвичайні ситуації.

5.1 Медичне забезпечення

Для надання домедичної допомоги створено запаси:

медичні аптечки	_____	шт.;
медикаменти для надання домедичної допомоги	_____	компл
індивідуальні протихімічні пакети -	_____	шт.;
перев'язочні пакети -	_____	шт.;
санітарні сумки -	_____	шт.;
ноші санітарні -	_____	шт.

Медична допомога здійснюється:

домедична допомога -	власними силами
перша лікарська допомога -	силами персоналу бригад швидкої медичної допомоги;
спеціалізована лікарська допомога -	силами персоналу лікувально-профілактичних закладів після госпіталізації потерпілих

5.2 Транспортне забезпечення

Під час проведення невідкладних робіт:

доставка потерпілих до лікувально-профілактичних закладів –	Транспортом бригад швидкої медичної допомоги;
підвіз матеріально-технічних засобів під час ліквідації наслідків	Транспортом аварійно – рятувальних служб
під час проведення евакуацій -	Транспортом, за розпорядженням місцевих органів влади

5.3 Протипожежне забезпечення

Нагляд за станом пожежної безпеки ВНЗ здійснюється призначеною особою, пожежно – технічною комісією, а також в цілодобовому режимі - черговими охоронцями.

При виникненні пожежі, для гасіння вогню та проведення рятувальних робіт залучається ланка пожежогасіння та підрозділи ДСНС в області.

Забезпечення первинними засобами пожежогасіння:

- вогнегасники –
- лопати -
- багор -
- кошма -
- сокира -
- відра -

5.4 Матеріальне забезпечення

Під час ліквідації надзвичайних ситуацій використовуються матеріально – технічні засоби, що накопичено у ВНЗ відповідно до рішення керівництва.

Заступник начальника цивільного захисту, проректор _____

3.3 План взаємодії органів управління і сил цивільного захисту ВНЗ з міськими органами управління та силами цивільного захисту для локалізації і ліквідації наслідків можливих надзвичайних ситуацій

3.4

ПОГОДЖЕНО

Начальник управління з питань ЦЗН і охорони праці

міської ради

Білоконь А.Д.

« __ » _____ 2019 року.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник цивільного захисту - ректор

Хмельницького _____ університету

І. Ранок

« __ » _____ 2019 року.

ПЛАН

**взаємодії органів управління і сил цивільного захисту Хмельницького
_____ університету з міськими органами управління та
силами цивільного захисту для локалізації і ліквідації наслідків
можливих надзвичайних ситуацій**

м. Хмельницький

201 рік

1. Загальна характеристика Хмельницького _____ університету

Хмельницький _____ університет розташований у західній частині міста Хмельницького, в мікрорайоні Дубове за адресою: вул. Польова, 159/1. Заклад підпорядкований Міністерству освіти і науки України. Загальна чисельність персоналу та студентів закладу складає осіб.

2. Прогноз можливих надзвичайних ситуацій. Техногенного характеру

1. Радіаційне зараження.

Радіаційне зараження місцевості, персоналу та студентів є можливим у разі виникнення аварії на Хмельницькій АЕС з викидом в атмосферу продуктів ядерного поділу і створення зони радіоактивного зараження. Від потужності викиду радіоактивних речовин та швидкості вітру буде залежати площа зараженої території та ступінь зараження.

2. Хімічне зараження.

На стале функціонування Хмельницького _____ університету може вплинути ймовірна транспортна аварія на залізниці з виливом СДОР. При аварії рухомого залізничного транспорту, що перевозить хімічно-небезпечні речовини та інші небезпечні вантажі необхідно враховувати, що дані прогнозу обстановки при виникненні таких транспортних аварій, а саме їх місцезнаходження, мають дуже приблизні значення, що значно ускладнює планування захисту персоналу та студентів закладу і може призвести до значних людських втрат.

Основні заходи, які підлягають негайному виконанню:

- організувати і провести евакуацію персоналу та студентів закладу у безпечне місце у відповідності до Плану евакуації,
- під час проведення евакуації персоналу та студентів з території закладу головним завданням вважати недопущення виникнення паніки серед персоналу та студентів закладу під час здійснення цих заходів;
- організувати і спрямувати роботу формувань ЦЗ на конкретне виконання обов'язків за призначенням, відповідно до реальної ситуації, що склалася

3. Пожежі

Порушення загальних правил пожежної безпеки, а також пов'язаних з експлуатацією електрообладнання можуть призвести до виникнення пожежі. Враховуючи, що ці події можуть статись в обмеженому просторі приміщень та призвести до виникнення високого задимлення та температури горіння, конструкції будівель та споруд можуть зазнати середніх руйнувань, а персонал та студенти - важких опіків та травм.

Основні заходи, які підлягають негайному виконанню:

- негайно зателефонувати за номером **101** і сповістити оперативного чергового оперативно-координаційного центра ГУ ДСНС в Хмельницькій області про ситуацію, що виникла;
- організувати евакуацію персоналу та студентів закладу у безпечне місце у відповідності до Плану евакуації;
- організувати (за необхідності) евакуацію документації, обладнання, комп'ютерної техніки та майна у безпечне місце та організувати надійну його охорону.

Природного характеру.

1. Шквальний вітер та ураган.

Шквал - вітер руйнівної сили і великої тривалості, швидкість якого більше 32 м/с.

Ураган - різке не тривале посилення вітру до 20-30 м/с і більше, що супроводжується зміною його напрямку.

Ці стихійні лиха, які виникають в будь-яку пору року. Вони відносяться до надзвичайних ситуацій з помірною швидкістю поширення, тому найчастіше вдається своєчасно вжити попереджувальних заходів та провести оповіщення персоналу та студентів закладу про штормове попередження щодо погіршення погодних умов. Ураганні вітри, які поширюються із швидкістю 30 м/с і більше, можуть нанести закладу великі матеріальні збитки. У випадку урагану, бурі, шквального вітру буде піддано впливу вся територія закладу. Ймовірні матеріальні збитки: зрив даху будинків, розбиття віконного скла у будівлях, руйнування будівель, інженерних споруд та систем життєзабезпечення, завали з дерев, електричних опор на дорогах і тротуарах закладу, а також можливе перевертання автомобілів. Також можливі травмування та окремі випадки загибелі людей. В наслідок надзвичайної ситуації до закладу може припинитися подача води і електропостачання. Урагани і сильні вітри, як правило, супроводжуються сильними зливами, що може привести до підтоплення підвальних приміщень закладу. В наслідок надзвичайної ситуації в системі електромереж можуть виникнути короткі замикання, з подальшим виникненням пожеж.

2. Сильні снігопади та ожеледиця.

Ожеледь – шар щільного льоду, що утворюється на земній поверхні і на предметах при намерзанні переохолоджених капель дощу або туману.

Сильний снігопад – тривале інтенсивне випадання снігу із хмар, що приводить до значного погіршення видимості і перешкоджає руху транспорту.

Сильна завірюха – переніс снігу над поверхнею землі сильним вітром, можливо з випаданням снігу, що приводить до значного погіршення види-мості і заносу транспортних засобів.

В наслідок сильних снігопадів та завірюх утворюються снігові заноси, які можуть зупинити рух транспорту, різко порушити режим функціонування установи. Наліпання мокрого снігу і обледеніння можуть спричинити порив дротів мережі електропостачання та викликати на території закладу:

- пожежі;
- частково порушити систему управління та зв'язку;
- припинити подачу питної води.

3. Землетруси.

Землетруси - стихійне лихо природного характеру. Підземні поштовхи у земній корі чи верхній частині мантії, що викликають коливання земної поверхні, спричиняють деформацію земної кори та деформування чи руйнування інженерних споруд, будівельних конструкцій будинків, руйнування мережі газо- та водопроводів, пошкодження опор та ліній електромереж, а також системи управління та зв'язку. У випадку землетрусу територія міста Хмельницького може потрапити в 5-бальну сейсмічну зону. Зруйнувань будинків, інженерних споруд, ліній електромереж і зв'язку, а також систем життєзабезпечення у великих масштабах не передбачається.

3. Організація взаємодії органів управління та сил цивільного захисту

Вид НС	Хмельницький університет	Управління ЦЗН міста	Державна пожежно-рятувальна частина (ДПРЧ)	Міське управління Національної поліції	Швидка медична допомога	ОЧС ПАТ Хмельницьк-газ	Міський район електроме-реж	Аварійно-рятувальний загін (АРЗ)
Дії чергових служб при взаємодії у разі виникнення надзвичайних ситуаціях								
Пожежа, аварія, вибух газу, загазованість, задухи газом або СДОР, інші нещасні випадки і НС.	1. Доповідає начальнику ЦЗ – ректору університету про виникнення НС. 2. За вказівкою НЦЗ оповіщає керівний склад цивільного захисту закладу. 3. За командою НЦЗ (ЗНЦЗ) доповідає про виникнення НС черговому: - управління ЦЗН і ОП міста, за тел. 76-47-20, 76-41-40, 76-54-00, 15-80; - диспетчера оперативно-рятувальної служби ГУ ДСНС, за тел.: 101, 65-65-51, 65-56-22; - міського управління ГУ НП України, за тел. 102; - швидкої медичної допомоги, за тел. 103; - ОЧС ПАТ "Хмельницьк-газ", за тел. 104; - міської районної електромережі, тел. 71-52-01, 71-66-53; - ОЧС «Хмельницькводоканал», тел. № 15-67, 78-75-10; - АРЗ, за тел. 69-91-54, 63-01-03.	1. При отриманні інформації про аварію (НС) доповідає начальнику ЦЗ міста та в управління ЦЗН ОДА.	1. негайно направляє чергові пожежні розрахунки до району виникнення надзвичайної ситуації. 2. Постійно підтримувати з ними зв'язок.	1. Направляє оперативну групу (наряд поліції) до району виникнення надзвичайної ситуації 2. Постійно підтримувати з нею зв'язок	1. Негайно направляє машини швидкої допомоги до району виникнення надзвичайної ситуації. 2. Постійно підтримувати з нею зв'язок	1. Негайно направляє аварійну бригаду до району виникнення надзвичайної ситуації. 2. Постійно підтримувати з нею зв'язок.	1. На вимогу диспетчера ОЧС «Хмельницькгаз» виконує відключення електропостачання на об'єктах аварії і за необхідності направляє до району виникнення надзвичайної ситуації. 2. Постійно підтримувати з нею зв'язок.	1. Контролює відправку команди до району виникнення надзвичайної ситуації. 2. Постійно підтримувати з нею зв'язок.
Дії особового складу аварійних-відновлювальних бригад з прибуттям на місце надзвичайної ситуації								
Виникнення пожежі	1. Організація роботи комісії з питань НС та об'єктової евакуаційної комісії. 2. Приведення у готовність до дій за призначенням формувань ЦЗ установи: ланки	1. Приймають доповідь про НС 2. Організація взаємодії між міськими службами цивіль-	1. Здійснює заходи з ліквідації та локалізації пожежі. 2. Організовує рятування лю-	1. Забезпечує охорону громадського порядку в районі пожежі і охорону матеріаль-	1. Надає медичну допомогу потерпілим та пораненим. 2. Організовує	1. Відключає газ на стояку, в газовому колодязі, в ГРП. 2. Перевіряє газоповітряну безпеку в зоні	1. Виконує загальне відключення електропостачання від електричних мереж	1. Вживає заходів щодо ліквідації пожежі. 2. Організує надання до-

Вид НС	Хмельницький _____ університет	Управління ЦЗН міста	Державна пожежно-рятувальна частина (ДПРЧ)	Міське управління Національної поліції	Швидка медична допомога	ОЧС ПАТ Хмельницьк-газ	Міський район електроме-реж	Аварійно-рятувальний загін (АРЗ)
	пожежегасіння, ава-рійно-рятувальної, медичної ланки, ланки охорони гро-мадського порядку та опо-віщення і зв'язку. 3. Організація робіт щодо локалізації і ліквідації осе-редку пожежі силами ЦЗ установи 4. Проведення евакуації працівників та матеріальних цінностей з небезпечної зони.	ного захисту.	дей і надання допомоги потерпілим.	них цінностей. 2. Обмеження допуску сто-ронніх осіб до осередку по-жежі. 3. Надає допо-могу потерпі-лим	евакуацію по-терпілих до лікувальних установ міста.	надзви-чайної ситуації і на території об'єкту в ра-діусі 50-100 м. 3. Проводять заходи щодо вилучення з осередку пожежі балонів із скрапленим газом.	та елект-ричних прис-троїв на зага-зованих об'є-ктах та у осе-редку надзви-чайної ситу-ації.	помоги по-терпілим.
Нещас-ний випа-док від задухи або отру-єння газом та продук-тами горіння	1. Організація роботи комісії з питань НС та об'єктової евакуаційної комісії. 2. Приведення у готовність до дій за призначенням формування ЦЗ закладу: ланки пожежегасіння, аварійно-рятувальної, аварійно-тех-нічної, медичної ланки, ланки охорони громадського по-рядку та оповіщення і зв'язку. 3. Організація робіт щодо локалізації і ліквідації осе-редку надзвичайної ситуації силами ЦЗ закладу. 4. Проведення евакуації працівників з небезпечної зони	1. Приймають доповідь про НС в упр-ня ЦЗН. 2. Організація взаємодії між міськими службами ци-вільного за-хисту.	1. Організовує чергування пожежного розрахунку на місці надзви-чайної ситу-ації на випа-док виникнення пожежі. 2. Організо-вує рятува-вання персо-налу, студен-тів, надання допомоги по-терпілим	1. Забезпечує охорону гро-мадського порядку в районі пожежі і охорону ма-теріальних цінностей. 2. Обмеження допуску сто-ронніх осіб до осередку по-жежі. 3. Надає до-помогу по-терпілим.	1. Надає ме-дичну допомогу потерпілим та пораненим. 2. Організо-вує евакуа-цію потерпі-лих до ліку-вальних ус-танов міста.	1. Припиняє по-дачу газу на місці загазованості. 2. Забезпечує заходи безпеки в місці зага-зованості 3. Здійснює загальне кері-вництво аварійними роботами.	1. Виконує за-гальне відк-лючення еле-ктропостачан-ня від елект-ричних мереж та електрик-них пристроїв на загазо-ваних об'єктах та у осередку надзвичайної ситуації.	1. Вживає заходів щодо локалізації та ліквідації за-газованості 2. Організує допомогу потерпілим.

Проректор

М. Дейнека

4. ДОКУМЕНТИ ЩОДО УТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ЦЗ

4.1 Наказ начальника цивільного захисту ВНЗ «Про утворення об'єктових формувань цивільного захисту університету»

Варіант

НАКАЗ

начальника цивільного захисту, ректора _____

« ____ » _____ 20__ року № _____ м. Хмельницький

Про утворення об'єктових формувань
цивільного захисту університету

Відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету міністрів України від 9.01.2011 № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту», з метою виконання завдань із запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру в університеті,

НАКАЗУЮ :

1. Утворити наступні об'єктові формування цивільного захисту:

– *аварійно-технічна ланка* (10 чол., кафедра № 11)

командир ланки – заступник начальника кафедри Ящук В.В.;

– *медична ланка* (5 чол., медичний пункт)

командир ланки – начальник медичного пункту Тебенько З.В.;

– *група матеріально-технічного забезпечення* (7 чол., відділ МТП)

командир групи – інженер відділу МТП Шевчук Ю.О.;

– *група з обслуговування захисної споруди* (21 чол.)

командир групи – заступник начальника кафедри № 7 Марун Д.І.

2. Заступнику начальника цивільного захисту, фахівцю з питань цивільного захисту розробити організаційно-штатно структуру, положення і визначити норми забезпечення формувань, виходячи із завдань та можливостей університету.

3. Контроль виконання даного наказу покласти на першого заступника начальника цивільного захисту університету - проректора Гонту М.К.

Ректор університету

А.А. Ванукан

5. ДОКУМЕНТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ЗВ'ЯЗКУ ТА ОПОВІЩЕННЯ

5.1 *Схема організації зв'язку та оповіщення навчального закладу*

СХЕМА

ОРГАНІЗАЦІЇ ЗВ'ЯЗКУ ТА ОПОВІЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Це графічний документ, який виконується в довільній формі на плані (схемі, плані землекористування) навчального закладу, де визначається:

- види зв'язку, лінії зв'язку до основних структурних підрозділів навчального закладу, що підлягають оповіщенню;
- телефонні колодязі (стойки);
- засоби сигналізації (сирени, гучномовці, радіоприймачі) і зони їх звучання (кликання).

Крім того наноситься:

- принципова схема організації зв'язку з пункту управління з керівним складом навчального закладу і командирами формувань;

- схема організації радіозв'язку закладу (мережі, напрямки);
- умовні позначки.

У пояснювальній записки (легенді) вказується:

- терміни готовності пункту управління (влітку, взимку);
- спосіб та засоби підтримки зв'язку з територіальними органами з питань ЦЗ та структурними підрозділами навчального закладу;
- порядок прийому сигналів ЦЗ, інформації про загрозу і виникнення НС та доведення її до керівного складу, персоналу і студентів у частині, що їх стосується у робочий та позаробочий час.

Схема затверджується начальником ЦЗ закладу і підписується фахівцем з питань ЦЗ закладу та начальником служби оповіщення і зв'язку навчального закладу.

6. ДОКУМЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНЖЕНЕРНОГО ЗАХИСТУ

6.1 Наказ начальника цивільного захисту ВНЗ «Про створення фонду захисних споруд цивільного захисту»

Варіант

НАКАЗ

Національний університет

„___” _____ 201__ р. № _____ м. _____

**Про створення фонду захисних споруд
цивільного захисту**

З метою своєчасного і ефективного забезпечення персоналу та студентів засобами колективного захисту, керуючись Кодексом цивільного захисту України, постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту», Положенням про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженим наказом міністерства освіти і науки України від 21.11.2016 № 1400,

НАКАЗУЮ:

1. Створити фонд захисних споруд цивільного захисту закладу.
2. До введення в експлуатацію захисних споруд цивільного захисту закладу для тимчасового укриття персоналу, студентів використовувати приміщення наявних будівель.
3. Здійснити моніторинг можливостей установ, підприємств, що розташовані поблизу закладу для укриття персоналу, студентів у разі загрози (виникнення) надзвичайної ситуації.
4. План заходів для створення фонду захисних споруд представити на затвердження до 201__ року.
5. Відповідальність за виконання наказу покласти на проректора з матеріально-технічного забезпечення.
6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Начальник цивільного захисту, ректор

5.2 Паспорт сховища (протирадіаційного укриття)

ПАСПОРТ СХОВИЩА (ПРОТИРАДІАЦІЙНОГО УКРИТТЯ) N _____

Загальні відомості

1. Адреса _____
(місто, район, вулиця, № будинку)
2. Кому належить _____
(до якого підприємства приписане сховище (протирадіаційне укриття))
3. Найменування проектної організації, ким затверджений проект _____
4. Найменування генпідрядної і субпідрядних організацій, які будували сховище (протирадіаційне укриття) _____
5. Призначення сховища (протирадіаційного укриття) у мирний час _____
6. Організація, яка експлуатує сховище (протирадіаційне укриття) у мирний час, з якого періоду _____
7. Дата прийняття в експлуатацію _____
(рік, місяць, число)
8. Час приведення сховища (протирадіаційного укриття) у готовність _____ год.

Технічна характеристика сховища (протирадіаційного укриття)

1. Місткість, осіб _____
2. Загальна площа, кв.м _____
3. Загальний об'єм, куб.м _____
4. Розташування сховища (протирадіаційного укриття):
вбудоване у будівлю _____ поверхів
окремо розміщене _____
у гірничих виробках _____
5. Кількість входів _____
6. Кількість аварійних виходів _____
7. Кількість дверей і ставень (марка або шифр):
захисно-герметичних _____
герметичних _____
8. Клас сховища (група укриття) _____
9. Технічна характеристика систем вентиляції

Таблиця

Вентиляційна система	Вентилятори			Фільтри і засоби регенерації		Герметичні клапани		Противибухові пристрої	
	Тип	Кількість	Продуктивність	Тип	Кількість	Тип	Кількість	Тип	Кількість
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Продовження таблиці

Насоси			Калорифери або повітряохолоджувачі			Холодильні машини		
Тип	Кількість	Продуктивність	Тип	Кількість	Продуктивність	Тип	Кількість	Продуктивність
11	12	13	14	15	16	17	18	19

10. Наявність і перелік вимірювальних приладів _____

11. Ступінь герметичності (величина підпору повітря) _____

12. Система опалення _____

13. Система енергопостачання _____

14. Система водопостачання _____

(вид водопроводу, свердловина, ємкість аварійних резервуарів)

15. Тип каналізації, кількість санітарно-технічних приладів _____

16. Інструмент, інвентар і обладнання, які є у сховищі (протирадіаційному укритті) _____

17. Дата заповнення паспорта _____

Керівник організації, яка експлуатує захисну споруду

(посада) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис, печатка)

Представник управління (відділу) з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту міста (району)

(посада) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис, печатка)

Примітка. Паспорт складається у двох примірниках: 1-й примірник знаходиться у сховищі (ПРУ), 2-й - в управлінні (відділі) з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту міста (району). Копії Паспорта надаються органам, які ведуть облік захисних споруд цивільної оборони у регіоні.

5.3 Книга обліку захисних споруд

КНИГА обліку захисних споруд _____ (об'єкт)

№ п/п	Найменування приміщень	Місце знаходження	Місткість	Ступінь захисту «Кз»	Примітка
1	2	3	4	5	6
1. Сховища					
1.					
2. Протирадіаційні укриття (ПРУ)					
1.					
3. Приміщення, які пристосовуються під ПРУ					
1.					
4. Приміщення, які можуть використовуватись як найпростіші укриття					
1.					

5.4 План приведення сховища (ПРУ) в готовність до прийому людей, які укриваються

УЗГОДЖЕНО

Керівник органу виконавчої влади

(підпис) (П.І.Б)

_____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник підприємства, організації

(підпис) (П.І.Б)

_____ 20__ р.

ПЛАН ПРИВЕДЕННЯ СХОВИЩА (ПРУ) (ПНВ. № _____) В ГОТОВНІСТЬ ДО ПРИЙОМУ ЛЮДЕЙ, ЯКІ УКРИВАЮТЬСЯ (ФОРМА)

№ з/п	Найменування робіт	Відповідальний виконавець	Виконання в годинах											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Інструктаж о/с групи													
2.	Підготовка проходів, входів у сховище і встановлення знаків «ВХІД»													
3.	Знімання дверей мирного часу та перевірка затворів													
4.	Звільнення приміщень сховища від матеріалів мирного часу													
5.	Розставлення нар і приладів													
6.	Закриття і герметизація													
7.	Створення запасів продовольства													
8.	Перевірка системи повітропостачання													
9.	Розконсервація та запуск ДЕС													
10.	Відключення системи опалення													
11.	Перевірка справності електропостачання													
12.	Підключення засобів зв'язку													
13.	Доукомплектування інвентарем та іншим майном													
14.	Перевірка герметичності													

Відповідальний _____

5.5 Акт технічної інвентаризації захисної споруди цивільного захисту (сховища, ПРУ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник підприємства
(установи, організації)

А К Т

технічної інвентаризації захисної споруди цивільного захисту (сховища, ПРУ) № _____

(обов'язково зазначити обліковий номер та вид: сховище чи ПРУ)

„ ____ „ _____ 20 ____ р.

Відповідно до Порядку створення, утримання фонду захисних споруд та ведення його обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту» комісією, затвердженою згідно з наказом ректора від _____ № _____, у складі:

голова – _____;

члени комісії: _____,

_____,

_____.

(посади, ПІБ голови і членів комісії)

проведено технічну інвентаризацію захисної споруди ЦЗ, яка утримується (є власністю)

(зазначити повну назву підприємства, установи, організації)

У результаті проведеної роботи встановлено:

1. Балансоутримувач (власник):

юридична назва закладу _____;

адреса юридичної особи _____;

ПІБ керівника, контактний телефон _____;

форма власності закладу _____;

назва центрального (місцевого) органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить заклад _____;

код ЄДРПОУ закладу (установи, організації) _____.

2. Захисна споруда цивільного захисту:

адреса розташування захисної споруди _____;

форма власності захисної споруди _____;

_____;

(державна, комунальна, приватна)

назва центрального (місцевого) органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить захисна споруда, як об'єкт нерухомого майна _____;

рік вводу в експлуатацію _____;

розташування захисної споруди (окремо розташована, вбудована)

клас (для сховищ), коефіцієнт послаблення (для ПРУ), місткість (чол.) _____;
термін приведення у готовність (Ч +) _____.

3. Результати оцінки технічного стану захисної споруди, її спеціального та інженерно-технічного обладнання (вказується наявність, тип та стан відповідного обладнання):

захисно-герметичні двері і герметичні двері та ставні _____;

противибухові пристрої _____;

тип системи фільтровентиляції) _____;

фільтри - поглиначі, регенеративні пристрої _____;

система електропостачання _____;

дизель-електростанція (ДЕС) _____;

система водопостачання та водовідведення _____;

герметичність конструкцій і пристроїв _____;

(результати перевірки на герметичність, підтоплення ґрунтовими водами, стан обвалування)

документація захисної _____.

4. Результати технічної інвентаризації захисної споруди, як об'єкта нерухомого майна:

постановка на облік в установах БТІ (інвентарна справа. №) _____;

наявність технічного паспорту БТІ _____;

балансова вартість захисної споруди (тис. грн.) _____;

інвентарний номер захисної споруди, як окремого об'єкта нерухомого майна

_____;

(відповідно до документів бухгалтерського обліку підприємства)

внесення до Єдиного реєстру об'єктів державної власності (реєстровий номер захисної споруди державної власності у даному реєстрі) _____.

5. Наявність (корегування) облікових документів захисної споруди:

наявність облікової картки _____;

наявність паспорта захисної споруди _____;

внесення даних про захисну споруду до електронної бази ДСНС _____.

ВИСНОВКИ КОМІСІЇ:

1. Оцінка стану готовності захисної споруди _____.

(готова, обмежено готова, не готова)

2. Характеристика використання захисної споруди у мирний час _____

3. Дотримання вимог нормативних документів стосовно правомірності переобладнання (реконструкції) захисної споруди _____

4. Потреба у спеціальному та інженерно-технічному обладнанні для укомплектування захисної споруди (тип, марка та кількість необхідного обладнання):

ФП _____;

ФГ _____;

РП _____;

інше _____.

5. Пропозиції щодо покращення стану утримання (використання) захисної споруди

_____.

Голова комісії: _____

Члени комісії: _____

Зразок
облікової картки сховища (протирадіаційного укриття)

Область	Облікова картка Сховища (Протирадіаційного укриття - ПРУ)	Прим.
Клас сховища		№
Група ПРУ		
№		
На чол.		
1. Адреса (місце розташування) _____ (місто, район, село, вулиця, № будинку)		
2. Кому належить _____ найменування підприємства (установи) - балансоутримувача (власника) сховища, ПРУ;		
відомча приналежність - найменування міністерства (відомства); форма власності сховища, ПРУ		
3. Хто укривається _____ (найменування організації, категорія населення)		
4. Засоби зв'язку: телефони: міські № №		
від " " 20_р. М П Підпис	Внутрішня АТС № № Інші засоби зв'язку Наявність радіоточки міської лінії 	

Технічна характеристика

1. Конструкція, показник захисту (для сховищ - кгс/см², для ПРУ - "Кз") _____
2. Тип проекту _____
3. Місце розташування (вбудоване в будівлю (кількість поверхів) , окремо розташоване, в гірничих виробках тощо) _____
4. Рік вводу в експлуатацію _____
5. Місткість _____ осіб
6. Загальна площа (м²) _____
7. Загальний об'єм (м³) _____
8. Кількість входів _____ аварійних виходів _____
9. Герметизація (марка або шифр дверей і ставень, герметичних клапанів, величина підпору) _____
10. Система повітропостачання _____
11. Система енергопостачання _____
12. Система водопостачання _____
13. Система опалення _____
14. Тип каналізації _____
15. Використання сховища (ПРУ) у мирний час _____
16. Склад ланки обслуговування (осіб) _____
17. Час приведення сховища (ПРУ) в готовність (годин) _____
18. Місця зберігання технічної документації та ключів _____
19. Оцінка стану сховища (ПРУ) _____

Примітка: Облікова картка має розмір 100мм X 150мм.

до Інструкції про порядок списання непридатних
захисних споруд цивільної оборони

ПОГОДЖЕНО

(посада)

(підпис, ініціали і прізвище)

" ____ " ____ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

(посада)

(підпис, ініціали і прізвище)

" ____ " ____ р.

АКТ
про стан захисної споруди

(сховище, протирадіаційне укриття)

(назва організації, якій належить захисна споруда)

" ____ " ____ р.

(назва населеного пункту)

Комісія у складі голови _____,
(посада, ініціали і прізвище)

членів комісії _____
(посада, ініціали і прізвище)

що призначена _____
(наказ, розпорядження керівника підприємства)

від " ____ " ____ р. N ____

на підставі _____

оглянула _____
(назва об'єкта)

розглянула надану комісії технічну документацію (перелік усіх документів) і дійшла висновку, що захисну споруду необхідно списати (використовувати лише в господарських цілях, розібрати).

1. Рік введення в експлуатацію - _____.

2. Сума нарахованого зношення за даними бухгалтерського обліку _____ гривень.

3. Проведено капітальний ремонт _____ разів, на суму _____ гривень (у цінах - _____ року).

4. Балансова вартість споруди на момент списання її з балансу підприємства _____ гривень.

5. Фізичний стан конструкцій захисної споруди і причини, що призвели до виходу її із ладу (стан її основних захисних і несучих будівельних конструкцій, захисного обладнання, систем життєзабезпечення:

6. Висновок комісії _____

Документи, що додаються до акта: _____

Голова комісії _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени комісії _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

До акта про стан захисної споруди додаються:

висновок проектної організації про стан захисної споруди з техніко-економічним обґрунтуванням щодо недоцільності його відновлення, підтверджений інженерними розрахунками;

рекомендації про подальше використання захисної споруди (переведення в групу протирадіаційних укриттів, посилених укриттів, використання лише в господарських цілях, розбирання споруди);

висновки щодо агресивності ґрунтових вод і зміни їх рівня (якщо вони є у місці розташування споруди);

окрема думка членів комісії, які не згодні із загальним висновком комісії.

До акта про стан захисної споруди, що стала непридатною внаслідок аварії чи стихійного лиха, додається акт про аварію (стихійне лихо), підписаний головою постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій і затверджений керівником відповідного органу виконавчої влади.

7. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ЕВАКУАЦІЇ

7.1 План евакуації персоналу, студентів

Варіант

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник цивільного захисту закладу, ректор

(Прізвище, підпис)

“ ” 201 р.

П Л А Н евакуації персоналу, студентів

(найменування навчального закладу)

З отриманням розпорядження на проведення евакуаційних заходів, здійснити збір керівного складу згідно із схемою оповіщення (додаток №)

Оповіщення персоналу, членів його сімей, студентів організують керівники структурних підрозділів за евакуаційними списками.

Пункт евакуації: _____.

1. Евакуація персоналу, членів його сімей, студентів

Усього евакуації підлягає _____ чоловік, у тому числі:

персоналу - _____ осіб, членів сімей - _____ осіб, студентів _____ осіб.

З них:

залізницею - _____ осіб;

автотранспортом - _____ осіб;

пішим порядком - _____ осіб;

власним автотранспортом - _____ осіб.

Евакуація здійснюється комбінованим способом через ЗЕП № _____

Вивезенню залізницею підлягає _____ осіб, ешеленом № _____ (вагони № _____, _____), який формується на станції _____, через ЗЕП № _____ (вул. _____, буд. _____, тел. _____).

Станція посадки - _____, станція висадки - _____.

Відстань - _____ км, час у дорозі - _____ год. _____ хв.

№ потягу, вагонів	Кількість осіб, що вивозяться	Час подання транспорту (ч+_____)	Час початку посадки (ч+_____)	Час відправлення (ч+_____)	Час прибуття (ч+_____)	Час висадки (ч+_____)	Примітка

Вивезенню автомобільним транспортом підлягає _____ осіб, автоколоною № _____, яка формується і складається із _____ автобусів, _____ вантажних машин, _____ бортових машин, _____ автофургонів, усього - _____ одиниць через ЗЕП № _____ (вул. _____, буд. _____, тел. _____).

Пункт посадки - _____, пункт висадки - _____.

Відстань - _____ км, час шляху - _____ год. _____ хв.

№ рейсів	Кількість осіб, які вивозяться	Час подання транспорту (ч+_____)	Час початку посадки (ч+_____)	Час відправлення (ч+_____)	Час прибуття (ч+_____)	Час висадки (ч+_____)	Примітка

Власним автотранспортом вивозяться - _____ осіб через ЗЕП № _____.

Пішим порядком виводяться - _____ чол. через ЗЕП № _____, вул. _____, буд. _____, у складі _____ колон.

Колона № _____ - _____ чол., колона № _____ - _____ чол., вихідний пункт _____.

Маршрут руху у місті - _____, маршрут руху за містом № _____: вих. пункт руху - _____, проміжні пункти руху - _____, кінцевий пункт _____.

Довжина маршруту: - _____ км, час шляху - _____.

Пройти вихідний пункт: колоні № _____ в _____ год. _____ хв., № _____ в _____ год. _____ хв.

У проміжний пункт евакуації прибути: колоні № _____ в _____ год. _____ хв., № _____ в _____ год. _____ хв.

Тривалий привал (одна година) - в _____ і в _____, нетривалі привали - в _____ і в _____.

Піші колони супроводжує автотранспорт - _____.

Із проміжного пункту евакуації евакуйовані вивозяться до пункту призначення транспортом - _____.

На кожну пішу колону передбачається виділення 1-2 медпрацівників та 1-2 санітарів.

Відповідальні за проведення евакуації працівників об'єкта та членів їх сімей - _____.

2. Організація вивезення майна

У разі евакуації навчального закладу на нове місце розташування усього вивозиться _____ тонн вантажів. Із них вивозяться:

залізницею - _____ тонн, автотранспортом - _____ тонн.

Залізницею вивозиться майно таких структурних підрозділів закладу: _____.

Для забезпечення перевезення майна від місця розташування закладу до станції навантаження вагонів виділяється автотранспорт - _____, який робить _____ рейсів.

Для забезпечення навантаження майна на автотранспорт і його перевантаження на залізницю виділяється _____ чол. від підрозділів _____, розвантаження вагонів забезпечують - _____ чол. від підрозділів - _____.

Станція навантаження - _____

Станція розвантаження - _____

№ потягу, вагонів	Кількість майна, що вивозиться	Час подання транспорту (ч+_____)	Час початку навантаження (ч+_____)	Час відправлення (ч+_____)	Час прибуття (ч+_____)	Час розвантаження (ч+_____)	Примітка

Автомобільним транспортом вивозиться майно таких підрозділів закладу: _____.

Для забезпечення перевезення майна до нового місця розташування закладу виділяється автотранспорт - _____, який робить _____ рейсів.

Для забезпечення навантаження майна на автотранспорт і його розвантаження виділяється _____ чол. від підрозділів - _____.

Маршрут руху автоколоні з майном: у місті - _____,

маршрут руху за містом - _____,

проміжні пункти руху - _____,

кінцевий пункт - _____.

Довжина маршруту: - _____ км, час у дорозі - _____.

№ рейсів, автомобілів	Кількість майна, що вивозиться	Час подання транспорту (ч+_____)	Час початку навантаження (ч+_____)	Час відправлення (ч+_____)	Час прибуття (ч+_____)	Час розвантаження (ч+_____)	Примітка

Відповідальні за вивезення майна закладу: _____

Проректор

(Підпис)

Ініціали, прізвище

Примітки:

1. План організації та проведення евакуаційних заходів розробляється у повному обсязі, якщо місце нового розташування закладу визначено завчасно.

2. У разі, якщо місце нового розташування закладу завчасно не визначено, розробляється проект плану, який уточнюється і подається на затвердження керівнику цивільного захисту навчального закладу після отримання розпорядження на евакуацію.

7.2 Схема маршруту евакуації

СХЕМА МАРШРУТУ ЕВАКУАЦІЇ

1. Схема маршруту евакуації закладу розробляється на карті або плані міста (району, області).
2. На схемі відображаються:
 - а) місця розташування:
 навчального закладу;
 міського управління з питань ЦЗ;
 евакуаційної комісії міста;
 збірних евакуаційних пунктів (ЗЕП), що забезпечують евакуацію персоналу закладу, членів його сімей, студентів;
 залізничних станцій посадки на потяг і станцій висадки евакуйованих;
 пунктів посадки на автомобільний транспорт;
 вихідних пунктів формування піших колон;
 проміжних пунктів евакуації;
 пунктів навантаження і розвантаження майна закладу, що підлягає вивезенню у разі евакуації;
 пунктів управління (адміністрацій) органів, що забезпечують евакуаційні заходи (керівництво залізниці, автопідприємства тощо);
 медичних пунктів та інше.
 - б) маршрути:
 руху евакуйованого персоналу, членів його сімей, студентів до збірних евакуаційних пунктів;
 руху від ЗЕП до станцій (пунктів) посадки на транспорт;
 руху автомобільних і піших колон по вулицях міста;
 евакуації персоналу, членів його сімей, студентів залізничним, автомобільним транспортом і пішим порядком за межами міста до пункту призначення;
 вивезення майна об'єкта, що підлягає евакуації.

На маршрутах позначаються час відправлення транспорту і піших колон, розрахункові дані про час проходження евакуаційними потягами, автомобільними та пішими колонами вихідних і проміжних пунктів евакуації, а також час прибуття до пункту призначення.

3. На схему маршрутів евакуації можуть наноситись таблиці з розрахунками часу проходження маршрутів:

а) залізничним транспортом

№ потягу, вагонів	Кількість осіб, що вивозяться	Час подання транспорту (ч+___)	Час початку посадки (ч+___)	Час відправлення (ч+___)	Час прибуття (ч+___)	Час висадки (ч+___)	Примітка

б) автомобільним транспортом

№ рейсів	Кількість осіб, що вивозяться	Час подання транспорту (ч+___)	Час початку посадки (ч+___)	Час відправлення (ч+___)	Час прибуття (ч+___)	Час висадки (ч+___)	Примітка

в) пішими колонами

№ колони	Кількість осіб, що виводяться	Час формування (ч+___)	Час відправлення (ч+___)	Часи привалів (ч+___)	Час прибуття на проміжний пункт (ч+___)	Час прибуття до пункту призначення (ч+___)	Примітка

Примітки:

1. Розрахунковий час проходження маршрутів наноситься олівцем і остаточно уточнюється при фактичному здійсненні евакуації.
2. Якщо місце нового розташування закладу (пункт призначення) завчасно не визначено, на плані міста наноситься обстановка включно до станцій (пунктів) посадки. Для нанесення маршрутів евакуації готується карта області. Маршрути евакуації, пункт призначення і розрахунковий час проходження маршрутів наносяться (уточнюються) з оголошенням евакуації.
3. Схема маршруту евакуації об'єкта використовується для здійснення розрахунків при розробленні та уточненні порядку евакуації, а також під час інструктажу групи супроводження (старших вагонів, начальників автомобільних і піших колон).

7.3 Наказ про створення комісії з питань евакуації

Варіант

НАКАЗ

_____ УНІВЕРСИТЕТ

№ _____

“ ____ ” _____ 20 ____

м. _____

Про створення комісії з питань евакуації університету

На підставі статті 20 Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», з метою вдосконалення роботи з питань евакуації персоналу та студентів:

1. Створити комісію з питань евакуації у складі згідно з додатком № 1.
2. Затвердити положення про комісію з питань евакуації згідно з додатком № 2.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на проректора університету.

Ректор _____
(підпис)

_____ (прізвище)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора університету

від «___» _____ 201 р. №

ПОЛОЖЕННЯ

про комісію з питань евакуації _____

1. Загальні положення

Евакуаційна комісія _____ (евакокомісія) створюється для планування, підготовки та проведення заходів з евакуації (організованого вивезення або виведення) працівників та студентів університету, документів та майна у разі загрози можливого впливу наслідків надзвичайної ситуації або надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру і розміщення поза зонами дії вражаючих факторів джерел надзвичайної ситуації.

Завдання, структура та чисельність евакокомісії визначаються ректором _____ – начальником цивільного захисту згідно з чинним законодавством України.

До складу евакокомісії призначаються посадові особи з числа кваліфікованих та досвідчених фахівців.

2. Обов'язки голови евакокомісії

Голова евакокомісії відповідає за організацію роботи комісії, її готовність до виконання покладених завдань, реалізацію прийнятих комісією рішень з питань планування, підготовки та проведення заходів з евакуації (організованого вивезення або виведення) працівників та студентів університету, документів та майна у разі загрози можливого впливу наслідків надзвичайної ситуації або надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру і розміщення поза зонами дії вражаючих факторів джерел надзвичайної ситуації.

Він зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування:

комплектувати евакокомісію особовим складом з числа кваліфікованих та досвідчених фахівців, розробити для них функціональні обов'язки;

вивчити з членами евакокомісії вимоги керівних документи з питань цивільного захисту, організації евакуації персоналу, студентів та майна у разі виникнення надзвичайних ситуацій, систематично проводити з ними заняття, практично відпрацьовувати питання евакозаходів на спеціальних об'єктових тренуваннях цивільного захисту;

керувати діяльністю евакокомісії щодо виконання покладених завдань, розподіляти обов'язки між членами евакокомісії, визначати ступінь їх відповідальності;

відпрацьовувати спільно з фахівцем з питань цивільного захисту документацію з евакуації персоналу та студентів об'єкта, брати участь у розробленні плану (схеми) оповіщення та зв'язку;

готувати розрахунки на евакуацію (організованого вивезення або виведення) персоналу та студентів об'єкта та розрахунки по всім видам забезпечення евакозаходів;

організувати розроблення і періодичне коригування списків на евакуацію персоналу та студентів об'єкта;

уточнити і довести до членів евакокомісії місце розташування збірної евакуаційної пункту (ЗЕП), маршрути руху евакуйованих до місця евакуації;

добиватися скорочення строків оповіщення і збору осіб, які підлягають евакуації;

збирати в установленому порядку членів евакокомісії для проведення нарад з питань, що входять до його повноважень.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

оповістити і зібрати особовий склад евакуаційної комісії, уточнити розподіл обов'язків між її членами для підготовки і проведення евакуації (відселення);

розгорнути всі елементи для проведення евакуації, організувати цілодобове чергування членів евакокомісії;

уточнити план евакуації персоналу та студентів, документів та майна на випадок загальної евакуації;

організувати уточнення розрахунків на евакуацію (організованого вивезення або виведення) студентів та персоналу, членів їх сімей, вивезення документів та майна, коригування списків на евакуацію;

В) у разі виникнення надзвичайної ситуації:

здійснити оповіщення і збір персоналу та студентів університету, довести до них розпорядження про початок евакуації і порядок проведення евакозаходів;

забезпечити організований вихід евакоколон на ЗСП і пункти евакуації;

доповідати начальнику цивільного захисту об'єкта про початок та хід евакуації.

Г) у разі отримання розпорядження начальника цивільного захисту на проведення тимчасової евакуації (організованого вивезення або виведення) персоналу та студентів у безпечне місце:

з'ясувати кількість осіб, що знаходяться у будівлях університету (окремо – персоналу та студентів);

оповістити персонал та студентів про початок евакуації (організованого вивезення або виведення);

призначити із числа особового складу евакокомісії відповідальних для контролю евакуації на кожному поверсі будівлі університету, організувати облік евакуйованих на основному і запасних виходах;

провести заходи за вказівкою начальника цивільного захисту університету щодо відселення персоналу у безпечне місце, виведення студентів із будівлі і про хід та завершення заходів щодо евакуації (відселення);

доповідати начальнику цивільного захисту університету про початок та хід евакуації.

3. Обов'язки заступника голови евакуаційної комісії університету

Заступник голови евакокомісії відповідає за своєчасність розроблення планів евакуації і уточнення списків персоналу, студентів, перелік документів та майна, що підлягають вивезенню, розрахунків матеріально-технічного забезпечення евакозаходів.

Він зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування:

вивчити і знати керівні документи з питань захисту населення при надзвичайних ситуаціях з евакуації персоналу, студентів та майна і план дій органів управління цивільного захисту університету у разі надзвичайних ситуацій, порядок роботи евакуаційної комісії, її структуру та обов'язки членів;

організувати розроблення планів роботи евакуаційної комісії, документів необхідних для виконання поставлених завдань,;

контролювати накопичення документів і майна евакуаційної комісії, подавати їх переліки на затвердження голові комісії;

організувати періодичне (не рідше одного разу на рік) уточнення списків персоналу та студентів, що підлягають евакуації;

проводити інструктування осіб, що знову призначені до складу евакуаційної комісії;

організувати і проводити заняття з членами евакуаційної комісії;

виконувати всі розпорядження голови евакуаційної комісії, а за його відсутності – виконувати його обов'язки.

Б) у разі загрози виникнення надзвичайної ситуації:

оповістити і зібрати членів евакуаційної комісії для отримання завдань від її голови;

у разі необхідності доукомплектувати евакокомісію членами та інструктувати осіб, що призначені до її складу;

перевірити готовність системи зв'язку і оповіщення для управління евакоорганами, уточнити план дій евакуаційної комісії, взяти участь в уточненні плану евакуації працівників закладу, коригуванні списків на евакуацію;

контролювати приведення евакуаційної комісії у готовність до здійснення евакуаційних заходів;

перевірити готовність інших груп евакуаційної комісії до виконання поставлених завдань і доповісти голові евакуаційної комісії.

В) при виникненні надзвичайної ситуації, у разі отримання розпорядження на евакуацію:

перевірити готовність груп евакуаційної комісії до виконання поставлених завдань;

направити представників евакуаційної комісії з уточненими списками на збірні евакуаційні пункти для зустрічі та обліку евакуйованих персоналу та студентів університету;

про готовність груп до роботи у складі евакокомісії доповідати голові евакокомісії;

координувати діяльність груп, що входять до складу евакокомісії і перевіряти виконання розпоряджень голови евакокомісії;

підтримувати постійний зв'язок з міською евакокомісією;

організувати збирання інформації про загальну оперативну обстановку, хід евакуації персоналу та студентів;

виконувати всі розпорядження голови евакокомісії.

4. Обов'язки секретаря евакуаційної комісії університету

Секретар евакокомісії підпорядковується голові евакокомісії та його заступнику. Він відповідає за:

своєчасність отримання і збереження документів;

внутрішній порядок;

організацію чергування членів евакокомісії;

збір і узагальнення інформації, що надходить;

своєчасне доведення до виконавців розпоряджень голови евакокомісії;

облік отриманих евакокомісією та виданих їй головою розпоряджень;

оформлення і реєстрацію документів евакокомісії.

Секретар евакокомісії зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

вивчити і знати керівні документи з питань евакуації населення та майна і документацію евакуаційної комісії університету;

брати участь у розробленні документів евакокомісії і списків евакуації персоналу, студентів університету;

знати місця розташування вищих евакоорганів, міської евакокомісії, ЗСП, способи зв'язку з ними;

коригувати штатно-посадовий список особового складу евакуаційної комісії;

брати участь у навчанні членів евакокомісії прийомам і методам роботи.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

негайно прибути на своє робоче місце, здійснити оповіщення членів евакокомісії, уточнити завдання у голови евакокомісії;

отримати робочі документи, перевірити готовність засобів зв'язку, скласти графік цілодобового чергування і бути готовим до виконання своїх функціональних обов'язків у складі евакокомісії;

здійснювати облік отриманих евакокомісією та виданих їй головою розпоряджень, доводити розпорядження голови евакокомісії до виконавців;

підтримувати постійний зв'язок з міською евакуаційною комісією і старшими груп евакокомісії університету, взаємодіючими органами;

інформувати членів евакокомісії про обстановку, доповідати голові евакокомісії про хід евакуації, отримані розпорядження;

оформляти та реєструвати документи евакокомісії, опрацьовувати розпорядження і донесення.

5. Обов'язки начальника групи обліку евакуйованих університету

Начальник групи обліку евакуйованих університету підпорядковується голові евакуаційної комісії та її заступнику.

Він відповідає за облік евакуйованих, що прибувають до місць збору, узагальнення даних про кількість персоналу, студентів та членів їх сімей, вивезених або виведених пішим порядком, своєчасність подання донесень голові комісії і до вищих евакоорганів.

Начальник групи обліку евакуйованих зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

вивчити і знати керівні документи з евакуації, план евакуації персоналу, членів їх сімей та студентів, питання транспортного забезпечення евакозаходів, завдання груп і обов'язки;

знати особовий склад групи та порядок його виклику і збору;

брати участь у розробці плану евакуації, знати розрахункові дані щодо евакуації працівників університету та членів їх сімей, студентів за видами транспорту і пішим порядком;

мати дані про чисельний склад персоналу та членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації;

вивчити і знати місця розташування ЗЄП, пункту посадки на транспорт, вихідних пунктів пішої евакуації і організацію зв'язку з ними;

брати участь у командно-штабних тренуваннях і об'єктових тренуваннях, на яких практично відпрацьовуються питання заповнення списків і обліку евакуйованих;

підготувати робочі документи групи (журнали, відомості, бланки списків тощо).

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом «Оголошено збір» негайно прибути на місце збору (роботи) евакокомісії;

перевірити збір групи, одержати завдання у голови евакокомісії і поставити завдання особовому складу групи;

отримати на групу засоби індивідуального захисту;

уточнити дані про кількість евакуйованих, що вивозяться усіма видами транспорту і виводяться пішим порядком;

уточнити списки працівників закладу та членів їх сімей, що підлягають евакуації (за відділами, підрозділами), видати списки членам групи і представнику евакокомісії на ЗЄП;

оповістити персонал закладу, студентів про початок евакуації (організованого вивезення або виведення);

контролювати дії особового складу групи, про хід евакуації доповідати голові евакокомісії, готувати донесення про хід евакуації.

6. Обов'язки начальника групи зв'язку і оповіщення

Начальник групи зв'язку і оповіщення призначається наказом начальника цивільного захисту університету із числа особового складу служби зв'язку.

Він відповідає за стійкий зв'язок евакокомісії з начальниками ЗЄК, пунктами (станціями) посадки, вихідним пунктом пішої евакуації, міською евакуаційною комісією і оперативною групою університету, що працює у районі нового місця розташування закладу.

Начальник групи зв'язку і оповіщення зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

вивчити і знати керівні документи з евакуації, систему організації засобів зв'язку університету і в районі її розташування;

знати особовий склад групи та порядок його виклику і збору;

брати участь у розробленні схеми оповіщення і зв'язку евакуаційної комісії, систематично її уточнювати і коригувати;

підтримувати у постійній готовності технічні засоби зв'язку і навчати особовий склад групи умілому користуванню ними;

брати участь у командно-штабних тренуваннях і об'єктових тренуваннях університету, на яких практично відпрацювати завдання з оповіщення зв'язку;

здійснити заходи у разі виходу з ладу технічних засобів зв'язку щодо проведення оповіщення і зв'язку за допомогою резервних (рухомих) засобів та посильних.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом «Оголошено збір» негайно з'явитися на місце збору (роботи) евакокомісії;

перевірити збір групи, одержати завдання у голови евакокомісії і поставити завдання особовому складу групи;

отримати на групу засоби індивідуального захисту;

перевірити і підготувати системи зв'язку для управління евакуаційними заходами;

постійно контролювати підтримання у постійній готовності технічних засобів зв'язку і оповіщення;

здійснювати заходи щодо негайного відновлення порушених засобів зв'язку і використанню резервних (рухомих) засобів.

7. Обов'язки начальника групи збору і відправлення евакуйованих

Начальник групи збору і відправлення евакуйованих підпорядковується голові евакуаційної комісії і його заступнику.

Він відповідає за організацію збору і відправлення евакуйованих студентів, персоналу університету та членів його сімей, формування та своєчасність відправлення піших та автомобільних колон, подання донесень голові евакуаційної комісії.

Начальник групи збору і відправлення евакуйованих зобов'язаний:

А) під час повсякденної діяльності

вивчити і знати керівні документи з евакуації, план евакуації працівників університету та членів їх сімей, студентів, питання транспортного забезпечення евакозаходів, завдання груп і обов'язки;

знати особовий склад групи збору і відправлення евакуйованих та порядок його виклику і збору;

брати участь у розробленні плану евакуації, знати розрахункові дані щодо евакуації працівників університету та членів їх сімей, студентів за видами транспорту і пішим порядком;

мати дані про чисельний склад працівників та членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації;

вивчити і знати місця розташування ЗЄП, пункту посадки на транспорт, вихідних пунктів пішої евакуації і організацію зв'язку з ними;

брати участь у командно-штабних тренуваннях і об'єктових тренуваннях університету;

розробляти робочі документи групи збору і відправлення евакуйованих.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом «Оголошено збір» негайно з'явитися на місце збору (роботи) евакокомісії;

перевірити збір групи збору і відправлення евакуйованих, уточнити завдання у голови евакокомісії і поставити завдання особовому складу групи;

отримати на групу засоби індивідуального захисту;

уточнити дані про кількість евакуйованих, що вивозяться усіма видами транспорту і виводяться пішим порядком;

організувати роботу пункту збору і відправлення евакуйованих, працівників університету та членів їх сімей;

забезпечити формування та своєчасність відправлення піших та автомобільних колон, відправлення евакуйованих на станції посадки;

уміло керувати діями особового складу групи збору і відправлення евакуйованих, про хід евакуації доповідати голові евакокомісії.

8. Обов'язки начальника групи супроводження евакуйованих

Начальник групи супроводження евакуйованих підпорядковується голові евакуаційної комісії і його заступнику, йому підпорядковані старші вагонів, начальники автомобільних і пішохідних колон, у складі яких вивозяться (виводяться) працівники, члени їх сімей, студенти.

Він відповідає за своєчасне прибуття евакуйованих на станції посадки, організацію і проведення посадки і висадження, призначення і інструктаж старших вагонів, начальників автомобільних і пішохідних колон, а також за дотримання правил перевезення людей, що встановлені на транспорті.

Начальник групи супроводження евакуйованих зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

вивчити і знати керівні документи з евакуації, план евакуації працівників та членів їх сімей, студентів, питання транспортного забезпечення евакозаходів, завдання групи і обов'язки;

знати особовий склад групи та порядок його виклику і збору;

брати участь у розробленні плану евакуації, знати кількість працівників та членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації за видами транспорту;

вивчити місця розташування пунктів посадки на транспорт маршрути евакуації усіма видами транспорту і пішим порядком;

брати участь у СОТ, на яких навчати особовий склад групи виконання покладених на нього обов'язків, проводити інструктування старших вагонів, начальників пішохідних і автомобільних колон.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом "Оголошено збір" негайно з'явитися на місце збору (роботи) евакокомісії;

перевірити збір групи, одержати завдання у голови евакокомісії і поставити завдання особовому складу групи;

отримати на групу засоби індивідуального захисту;

уточнити дані про кількість евакуйованих, що вивозяться усіма видами транспорту і виводяться пішим порядком;

уточнити порядок відправлення працівників та членів їх сімей, студентів у район нового місця розташування університету, номери виділених автобусів, ешелонів, вагонів, час їх подання і відправлення, пішохідні маршрути, вихідні і кінцеві пункти руху, станції посадки;

усім складом групи прибути на ЗЕП;

організувати супроводження евакуйованих на маршрутах руху від ЗЄП до місць посадки на транспорт;

призначати та особисто інструктувати старших вагонів, начальників пішохідних і автомобільних колон щодо маршрутів руху, правил поведінки евакуйованих, підтримання громадського порядку, медичного забезпечення, організації ведення радіаційної і хімічної розвідки;

керувати посадкою евакуйованих на транспорт, слідкувати за правильним їх розміщенням у вагонах і кузовах автомобілів;

уточнити час відправлення потягу (автоколони) та прибуття до пункту призначення;

організувати інформаційне забезпечення евакуйованих на маршрутах руху;

про хід доставки евакуйованих до місць посадки на транспорт і їх відправлення доповідати голові евакуаційної комісії університету.

9. Обов'язки начальника автомобільної колони

Начальник автомобільної колони при перевезенні евакуйованих працівників університету і членів їх сімей автомобільним транспортом підпорядковується начальнику групи супроводження. Йому підпорядковані старші автомобілів і всі евакуйовані, що перевозяться автоколоною.

Він відповідає за підтримання дисципліни серед працівників університету і членів їх сімей, що перевозяться, та дотримання встановлених правил перевезення людей автомобільним транспортом.

Начальник автомобільної колони зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

вивчити і знати керівні документи з питань евакозаходів, свої обов'язки а також правила перевезення людей автомобільним транспортом;

знати склад і чисельність евакуйованих університету, що перевозяться автотранспортом.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

негайно прибути на місце збору евакуаційної комісії університету і отримати завдання;

уточнити у начальника групи супроводження номер колони, які автомобілі виділяються і їх кількість, місця розташування збірних евакуаційних пунктів і пунктів посадки на автотранспорт, час прибуття на ЗЄП, час відправлення колони, маршрут руху, пункти висадження і час прибуття до них, місця розміщення евакуйованих за новим місцем розташування університету;

у визначений час прибути на ЗЄП і спільно з представником евакокомісії на збірному евакуаційному пункті і адміністрацією ЗЄП перевірити прибуття евакуйованих, розподілити їх за автомобілями, призначити старших на автомобілі і проінструктувати їх;

спільно із представником евакокомісії у пункті посадки перевірити готовність автомобілів до перевезення людей і організувати посадку евакуйованих.

В) під час пересування:

підтримувати належний порядок і дисципліну серед евакуйованих, стежити за дотриманням мір безпеки і правил перевезення людей автомобільним транспортом;

забезпечувати правильні дії евакуйованих за сигналами цивільного захисту;

періодично перевіряти справність обладнання, призначеного для забезпечення перевезення людей;

здійснити заходи щодо надання домедичної допомоги хворим.

Г) у пункті висадки:

забезпечити організоване висадження людей із автомобілів і тимчасове розміщення прибуваючих;

в евакоприймальній комісії уточнити питання розміщення прибуваючих;

установити зв'язок з начальником оперативної групи об'єкта (начальником групи забезпечення зустрічі та розміщення евакуйованих), доповісти про прибуття автоколони до пункту висадження і діяти за його розпорядженнями;

у разі планування декількох рейсів повернутися з автоколоною на ЗЄП;

про здійснені евакуаційні заходи доповідати голові евакокомісії.

10. Обов'язки начальника пішохідної колони

Начальник пішохідної колони підпорядковується начальнику групи супроводження, а також начальнику збірного евакуаційного пункту під час збору евакуйованих на ЗЄП. Йому підпорядковані старші груп евакуйованих, що входять до складу колони.

Начальник пішохідної колони зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування
вивчити порядок евакуації пішим порядком, свої обов'язки;
знати склад і чисельність евакуйованих у колоні, її порядковий номер;
знати порядок підтримання зв'язку з начальником групи супроводження, постами регулювання і евакуаційними органами, а також сигнали управління і оповіщення.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:
негайно прибути на місце збору евакуаційної комісії університету і отримати завдання;

уточнити у начальника групи супроводження номер колони, маршрут руху, місця розташування вихідного пункту, пунктів регулювання і час проходження їх колоною, райони і тривалість привалів, місця розташування медпунктів, джерел води, пунктів обігрівання, пунктів зв'язку, а також розташування проміжного пункту евакуації (ППЕ);

уточнити склад і чисельність евакуйованих у колоні;

встановити зв'язок з керівництвом ЗЕП, уточнити порядок і термін формування колони, виходу її на вихідний пункт, порядок проходження маршруту, а також місця, що призначені для розміщення евакуйованих та їх укриття у разі необхідності;

уточнити порядок транспортного забезпечення колони;

у призначений час прибути на збірний евакуаційний пункт, отримати у представника евакокомісії на ЗЕП список евакуйованих, у начальника ЗЕП - витяг із схеми маршруту і спільно з адміністрацією ЗЕП сформулювати колону;

розподілити колону на групу, призначити старших, поставити завдання старшим груп, вказати маршрут руху, місця пунктів регулювання, привалів, порядок використання виділеного для супроводження колони транспорту, порядок надання допомоги хворим, сигнали управління та оповіщення і дії евакуйованих за ними;

у призначений час вивести колону на вихідний пункт, доповісти начальнику групи супроводження і за його дозволом почати рух за маршрутом.

В) під час пересування:

вести колону за вказаним маршрутом, забезпечити проходження пунктів регулювання у призначений час;

під час руху і на привалах підтримувати належний порядок і дисципліну серед евакуйованих;

забезпечувати правильні дії евакуйованих за сигналами цивільного захисту;

здійснити заходи щодо надання домедичної допомоги хворим;

доповідати начальнику групи супроводження про проходження пунктів регулювання і прибуття до місця призначення, а також про події, використовувати для цього засоби зв'язку, що є на маршруті.

Г) після прибуття до пункту призначення:

перевірити наявність людей, взяти участь у розміщенні евакуйованих (питання розміщення уточнити в евакоприймальній комісії);

установити зв'язок з начальником оперативної групи об'єкта (начальником групи забезпечення зустрічі та розміщення евакуйованих), доповісти про прибуття колони на пункти призначення і діяти за його розпорядженнями.

11. Обов'язки представника евакокомісії університету на збірному евакуаційному пункті

Представник евакокомісії на збірному евакуаційному пункті призначається наказом начальника цивільного захисту університету.

Він підпорядковується голові евакокомісії та його заступнику і відповідає за облік евакуйованих працівників університету та членів їх сімей, що прибувають на ЗЕП, їх реєстрацію і організоване відправлення на станції (пункти) посадки на залізничний і автомобільний транспорт, на вихідні пункти пішої евакуації.

Представник евакокомісії університету на збірному евакуаційному пункті зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

знати дані про кількість працівників університету і членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації, різними видами транспорту та які виводяться у складі піших колон;

вивчити порядок обліку і реєстрації евакуйованих, що прибувають на збірний евакуаційний пункт;

знати місце розташування збірного евакуаційного пункту, його організаційну структуру, місця посадки евакуйованих на транспорт і маршрути руху до них;

брати участь у навчаннях, що проводяться з адміністрацією збірного евакуаційного пункту, з метою необхідних практичних навиків для виконання своїх функціональних обов'язків;

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом "Оголошено збір" негайно з'явитися на місце збору (роботи) евакокомісії;

отримати у голови евакокомісії уточнені списки працівників університету та членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації, уточнити способи і час початку евакуації, установити зв'язок з адміністрацією збірного евакуаційного пункту;

за дві години до відправлення транспорту або пішої колони прибути на ЗЄП з уточненими списками евакуйованих;

зустріти евакуйованих об'єкта на збірному евакуаційному пункті,

звірити наявність людей зі списками, уточнити їх і передати адміністрації ЗЄП для реєстрації проходження;

надавати допомогу адміністрації ЗЄП у формуванні колон і відправленні їх на пункти посадки та на піші маршрути, взаємодіяти зі старшими вагонів і начальниками автомобільних та піших колон.

12. Обов'язки представника евакокомісії об'єкта на пункті (станції) посадки

Представник евакокомісії університету на пункті (станції) посадки призначається наказом начальника цивільного захисту університету.

Він підпорядковується голові евакокомісії та його заступнику.

Представник евакокомісії об'єкта на пункті (станції) посадки зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

вивчити порядок обліку евакуації працівників об'єкта та членів їх сімей, слідкувати за підтриманням у постійної готовності транспортних засобів, що виділені для забезпечення евакозаходів, і знати:

кількість людей, що вивозяться автомобільним і залізничним транспортом;

номера автоколон, кількість і типи автомобілів, кількість рейсів, пункт призначення і маршрут руху;

кількість людей, що вивозяться у кожному рейсі, час і місця подання транспорту на посадку, час відправлення, знаходження у путі і строки повернення;

кількість і типи автомобілів, що виділені для супроводження піших колон.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом "Оголошено збір" негайно з'явитися на місце збору (роботи) групи, одержати завдання у голови евакокомісії;

уточнити дані про кількість працівників об'єкта та членів їх сімей, що підлягають евакуації через пункт (станцію) посадки, маршрути руху евакуйованих від ЗЄП до місць посадки на транспорт;

установити зв'язок з керівництвом залізниці і автотранспортних підприємств, які забезпечують проведення евакуаційних заходів об'єкта;

уточнити транспорт виділений для евакуації згідно з випискою із плану транспортного забезпечення;

проконтролювати своєчасність подання транспорту, виділеного для евакуації, прийняти вагони у працівників залізниці та перевірити їх технічний стан;

перевірити наявність спеціальних перепусток на кожний автомобіль, заповнити і видати їх;

про час прибуття, а також про усі випадки затримки і перебою у роботі залізничного і автомобільного транспорту та його готовність до евакуації доповідати голові евакокомісії.

13. Обов'язки начальника групи забезпечення (зустрічі та розміщення евакуйованих)

Начальник групи забезпечення (зустрічі та розміщення евакуйованих) підпорядковується голові евакокомісії та його заступнику. Він виїжджає разом з оперативною групою у район нового місця розташування університету із завданням: спільно з евакоприймальними органами забезпечити приймання, розміщення і всебічне забезпечення евакуйованих працівників університету і членів їх сімей, студентів.

Начальник групи забезпечення (зустрічі та розміщення евакуйованих) зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

знати дані про кількість працівників і членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації, про види транспорту і строки його прибуття до району нового місця розташування закладу;

знати особовий склад групи та порядок його виклику і збору;

брати участь у розробленні плану розміщення працівників закладу і членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації, у районі нового місця розташування закладу;

брати участь у СОТ закладу, на яких практично відпрацьовувати завдання групи.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом "Оголошено збір негайно з'явитися на місце збору (роботи) групи, одержати завдання у голови евакокомісії;

привести у готовність групу, розподілити обов'язки та поставити особовому складу групи завдання щодо організації зустрічі та розміщення евакуйованих;

уточнити дані про кількість працівників закладу та членів їх сімей, студентів, що підлягають евакуації, порядок і час їх відправлення усіма видами транспорту;

у разі виїзду у район нового місця розташування об'єкта старший групи забезпечення підпорядковується начальнику оперативної групи і виїжджає разом з ним для організації зустрічі евакуйованих;

у районі нового місця розташування об'єкта встановити зв'язок з органами державної влади (органами місцевого самоврядування) і уточнити місця розташування евакоприймальних комісій, місця зустрічі і приймання евакуйованих, кількість виділених для евакуйованих приміщень, наявність протирадіаційних укриттів;

спільно з евакоприймальною комісією організувати зустріч евакуйованих закладу, їх розміщення, підвезення від пунктів висадження до пункту призначення (району нового місця розташування закладу);

про готовність до виїзду, прибуття у район нового місця розташування закладу та виконання завдань щодо зустрічі і розміщення евакуйованих доповідати начальнику оперативної групи і голові евакокомісії.

14. Обов'язки старшого вагону

Старший вагону при перевезенні евакуйованих працівників закладу і членів їх сімей залізничним транспортом підпорядковується начальнику групи супроводу. У період посадки, висадження і на шляху проходження він підпорядковується начальнику залізничного ешелону.

Старший вагону зобов'язаний:

А) на збірному евакуаційному пункті

уточнити номер ешелону, номер вагону, місце посадки, номер платформи, місткість вагону, час відправлення ешелону, шляхи прямування до пункту посадки, пункт висадження евакуйованих;

спільно із представником евакокомісії на збірному евакуаційному пункті і адміністрацією ЗСП формувати колону евакуйованих, що перевозяться у вагоні; забезпечити пересування колони до місця посадки;

Б) у пункті посадки:

доповісти начальнику ешелону про прибуття колони закладу, повідомити йому своє прізвище, уточнити номер вагону, питання зв'язку і забезпечення евакуйованих;

спільно із представником евакокомісії у пункті посадки прийняти вагон і організувати посадку евакуйованих;

призначити чергових по вагону з числа евакуйованих працівників закладу.

В) у путі проходження:

підтримувати у вагоні належний порядок, стежити за дотриманням заходів безпеки; здійснити заходи щодо надання медичної допомоги хворим;

підтримувати зв'язок з начальником ешелону, приймати і передавати йому розпорядження і вимагати їх виконання;

при зупинках ешелону за сигналом "Повітряна тривога" та іншим сигналом цивільного захисту здійснити заходи щодо захисту евакуйованих, що перевозяться у вагоні.

Г) у пункті висадки:

забезпечити організоване висадження із вагону і тимчасове розміщення евакуйованих;

провести перевірку санітарного та технічного стану вагону і здати його начальнику ешелону;

в евакоприймальній комісії уточнити питання розміщення евакуйованих ;

установити зв'язок з начальником оперативної групи закладу (начальником групи забезпечення зустрічі та розміщення евакуйованих) і діяти за його розпорядженнями;

про здійснені евакуаційні заходи доповідати голові евакокомісії.

15. Обов'язки начальника групи вивезення майна та матеріально-технічного забезпечення заходів евакуації

Начальник групи вивезення майна та матеріально-технічного забезпечення заходів евакуації з отриманням розпорядження на проведення евакуації

Начальник групи вивезення майна та матеріально-технічного забезпечення заходів евакуації зобов'язаний:

А) у режимі повсякденного функціонування

знати керівні документи з евакуації;

брати участь у розробленні плану евакуації закладу, знати розрахункові дані щодо вивезення майна;

організувати складання переліків майна, що підлягає евакуації, планування питань транспортного забезпечення вивезення матеріальних цінностей закладу, організації навантаження і розвантаження транспортних засобів;

періодично, не рідше двох разів на рік коригувати переліки документів і майна закладу, що підлягають вивезенню на нове місце розташування закладу у разі її евакуації.

Б) з отриманням розпорядження на проведення евакуації:

за сигналом "Оголошено збір" негайно з'явитися на місце збору (роботи) групи і одержати завдання у голови евакокомісії;

привести у готовність групу, розподілити обов'язки і поставити особовому складу групи завдання щодо організації вивезення майна та матеріально-технічного забезпечення евакуаційних заходів;

уточнити переліки документів та майна, які підлягають вивезенню на нове місце розташування об'єкта при евакуації, а також план матеріально-технічного забезпечення евакуаційних заходів;

уточнити транспорт, виділений для вивезення документів та майна закладу, уточнити організацію та проконтролювати хід навантаження на транспортні засоби і розвантаження документів та майна, доставки їх до місць призначення;

призначити особовий склад групи для супроводження вантажів, вирішити (уточнити) питання їх охорони;

про подання і відправлення транспортних засобів, хід їх навантаження та розвантаження доповідати голові евакокомісії закладу.

16. Обов'язки чергового евакокомісії

Черговий евакокомісії призначається з числа членів комісії. Він підпорядковується голові комісії і повинен знати свої обов'язки, схему оповіщення і зв'язку;

перевірити прибуття транспортних засобів, виділених у розпорядження евакокомісії, доповісти про їх прибуття голові і секретарю комісії;

з отриманням сигналу "Збір" негайно доповісти голові евакокомісії і оповістити усіх членів комісії;

завжди знати місце знаходження голови і секретаря комісії;

приймати по телефону сигнали, розпорядження, донесення і інформацію, записувати їх у журнал реєстрації із зазначенням часу отримання і доповідати про них голові і секретарю комісії;

передавати інформацію і донесення у районну евакокомісію;

доводити до виконавців віддані головою евакокомісії розпорядження, регулярно перевіряти наявність і стан зв'язку;

постійно знаходитися на своєму робочому місці, відлучатися тільки для виконання розпоряджень голови евакокомісії, залишаючи за себе одного із членів комісії;

при здаванні чергування повідомити нового чергового про невиконані і не доведені до виконавців розпорядження, а також про місце знаходження голови евакокомісії.

Заступник начальника ЦЗ

Марун Д.І.

8. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ РАДІАЦІЙНОГО І ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ

8.1 *Порядок населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю*

*Затверджено
ПОСТАНОВА КМУ
від 19 серпня 2002 р. № 1200*

ПОРЯДОК

забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту у разі застосування ядерної та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнного стану або у разі виникнення надзвичайної ситуації на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах господарювання в умовах мирного стану.

До засобів радіаційного та хімічного захисту населення та забезпечення особового складу невоєнізованих формувань на випадок надзвичайної ситуації у мирний і воєнний час належать:

- засоби індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних речовин;
- засоби захисту шкіри;
- промислові засоби захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин;
- респіратори;
- прилади радіаційної розвідки і дозиметричного контролю;
- військові прилади хімічної розвідки;
- спеціальні (промислові) прилади хімічної розвідки;
- джерела живлення і засоби Індикації для перелічених приладів;
- ватно-марлеві пов'язки.

2. У разі застосування ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнного стану населення і особовий склад невоєнізованих формувань забезпечується такими радіаційного та хімічного захисту:

засобами індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних речовин

для непрацюючого населення — МНС за рахунок коштів державного бюджету;

для особового складу територіальних невоєнізованих формувань - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів;

для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів;

засобами захисту шкіри	для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади - міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету; для особового складу територіальних невоєнізованих формувань - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів; для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів; для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади - міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету;
респіраторами	для працюючого населення (крім працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади) - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів; для особового складу територіальних невоєнізованих формувань - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів; для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів; для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади - міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету;
приладами радіаційної розвідки і дозиметричного контролю	для особового складу територіальних невоєнізованих формувань - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів; для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів; для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади - міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету;
військовими приладами хімічної розвідки (або уніфікованими приладами	для особового складу територіальних невоєнізованих формувань - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів; для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів; для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади - міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету; для особового складу територіальних невоєнізованих формувань - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів;

хімічної розвідки)

міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів;

для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань – суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів;

для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади – міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету;

3. У разі виникнення НС на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах господарювання в умовах мирного стану населення і особовий склад невоєнізованих формувань забезпечується такими засобами радіаційного та хімічного захисту:

промисловими засобами захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин

для непрацюючого населення, яке проживає в прогнозованій зоні хімічного забруднення – Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів;

для населення, яке працює в зоні можливого хімічного забруднення (крім працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади) - суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів;

для особового складу територіальних невоєнізованих формувань – Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів;

для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань – суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів;

для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади – міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету;

спеціальними (промисловими) приладами хімічної розвідки (або уніфікованими приладами хімічної розвідки)

для особового складу територіальних невоєнізованих формувань – Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів;

для особового складу об'єктових невоєнізованих формувань – суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів;

для працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади – міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за рахунок коштів державного бюджету;

ватно-марлевими пов'язками

для непрацюючого населення – Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за рахунок коштів місцевих бюджетів.

4. Для зменшення витрат, пов'язаних з накопиченням промислових засобів захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин, допускається накопичення додаткових

фільтруючих коробок (патронів), які збільшують можливість захисної дії засобів індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних речовин.

Визначення обсягів забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту

5. обсяги забезпечення непрацюючого населення засобами радіаційного та хімічного захисту, а також місця їх зберігання визначаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за погодженням з МНС і затверджуються КМУ за поданням МНС.

6. Обсяги забезпечення населення, яке працює в зоні можливого хімічного забруднення (крім працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади) та особового складу об'єктових невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту, а також місця їх зберігання визначаються суб'єктами господарювання за погодженням з територіальними органами з питань НС.

7. Обсяги забезпечення територіальних невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту, а також місця їх зберігання визначаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями.

8. Обсяги забезпечення працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, які працюють у зоні можливого хімічного забруднення, засобами радіаційного та хімічного захисту, а також місця їх зберігання визначаються міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади за погодженням з МНС.

Особливості забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту

9. Номенклатуру засобів радіаційного та хімічного захисту, а також норми забезпечення ними визначено згідно з додатком до цього Порядку.

10. Невоєнізовані формування, які залучаються для ліквідації наслідків радіаційних та хімічних аварій, забезпечуються засобами радіаційного та хімічного захисту згідно з нормами, визначеними для відповідних спеціалізованих формувань.

11. Річні норми накопичення засобів радіаційного та хімічного захисту визначаються в межах від 1/10 до 1/4 загальної потреби за кожною категорією залежно від терміну їх зберігання. Після закінчення нормативного терміну зберігання цих засобів здійснюється їх заміна.

12. Повернення засобів радіаційного та хімічного захисту, використаних у разі застосування ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнного стану, а також у разі виникнення надзвичайної ситуації на радіаційне та хімічно небезпечному об'єкті в мовах мирного стану, здійснюється за рахунок коштів, передбачених у відповідних бюджетах.

13. З метою своєчасного забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, а також суб'єкти господарювання розробляють лани їх видачі.

14. Умови і порядок зберігання засобів радіаційного та хімічного захисту визначаються в інструкції, що розробляється і затверджується МНС.

Додаток

до Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю

НОМЕНКЛАТУРА

засобів радіаційного та хімічного захисту і норми забезпечення ними

Категорія населення	Найменування або тип засобу радіаційного захисту	Норма забезпечення
На випадок застосування ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнізованого стану		
Непрацююче населення		
Дорослі, зокрема пенсіонери	Засіб індивідуального захисту органів дихання	1 протигаз на особу і додатково 2 відсотки загальної кількості непрацюючого населення
Діти віком: До 1,5 років	-//-	1 камера захисна типу КЗД-6 на дитину
Понад 1,5 років до 6 включно	-//-	1 протигаз фільтрувальний типу ПДФ-Д(ДА) на дитину і додатково 2 відсотки загальної кількості дітей цього віку
Понад 7 до 16 років включно	-//-	1 протигаз фільтрувальний типу ПДФ-Ш(ША) на дитину і додатково 2 відсотки загальної кількості дітей цього віку
Працююче населення		
Усі працюючі, за винятком особового складу невоєнізованих формувань	засіб індивідуального захисту органів дихання	1 протигаз і 1 респіратор на особу і додатково 2 відсотки загальної кількості працюючого населення
Особовий склад невоєнізованих формувань		
Територіальні, об'єктові	засіб індивідуального захисту органів дихання	1 протигаз і 1 респіратор протипиловий на особу і додатково 5 відсотків кожного засобу загальної кількості особового складу в цих формуваннях
	засіб захисту шкіри	1 костюм захисний легкий типу Л-1 на особу і додатково 10 відсотків загальної кількості особового складу в цих формуваннях
	прилади:	накопичуються із запасом 1 відсоток загальної кількості кожного типу приладів
	радіаційної розвідки для виміру потужності експозиційної дози гамма-випромінювання в межах від 10 мкР* год до 1000 Р- год. або комплекти приладів, які	1 прилад на кожне формування у складі від 11 до 50 осіб; 2 прилади на кожне формування у складі від 51 до 80 осіб; 3 прилади на кожне формування у

	охоплюють зазначений діапазон	складі понад 80 осіб
	військової хімічної розвідки	1 прилад типу ВПХР на кожне не медичне формування; 1 прилад типу МПХР (ПХР-МВ) на кожне медичне формування
	дозиметричного контролю для виміру поглиненої людиною дози з межою вимірів цієї дози від 0,05 до 1×10^8 мкЗв або комплекти приладів, які охоплюють зазначений джерела живлення засоби індикації за типами згідно з технічними характеристиками приладів	1 дозиметр на особу на кожний прилад і додатково 5 відсотків загальної кількості за типами джерел та засобів індикації
На випадок виникнення радіаційної аварії на атомній електростанції, об'єкті ядерно-паливного циклу		
Особовий склад невоєнізованих формувань, який залучається для ліквідації наслідків радіаційних аварій	респіратори протипилові	1 респіратор на особу і додатково 2 відсотки загальної кількості особового складу невоєнізованих формувань
Непрацююче населення	ватно-марлеві пов'язки	1 ватно-марлева пов'язка на особу і додатково 2 відсотки загальної чисельності непрацюючого населення
На випадок виникнення надзвичайної ситуації з небезпечними хімічними речовинами		
Непрацююче населення, яке проживає у прогнозованій зоні хімічного забруднення	промислові засоби захисту органів дихання (протигази фільтрувальні промислові за типами, залежно від небезпечних хімічних речовин) або комплекти відповідних протигазів	150 відсотків кількості населення, яке проживає у зоні
Населення, яке працює у зоні можливого хімічного забруднення (включаючи радіаційне та хімічно небезпечні об'єкти)	промислові засоби захисту органів дихання (протигази фільтрувальні промислові за типами, залежно від небезпечних хімічних речовин) або комплекти відповідних протигазів	згідно з кількістю населення, яке працює у зоні можливого хімічного забруднення
Особовий склад невоєнізованих формувань, які залучаються для ліквідації наслідків хімічних аварій	промислові засоби захисту органів дихання (протигази фільтрувальні промислові за типами, залежно від небезпечних хімічних речовин) або комбіновані протигази	Згідно з кількістю особового складу невоєнізованих формувань
	спеціальні прилади хімічної розвідки для визначення небезпечних хімічних речовин	по 1 приладу на кожну відповідну небезпечну хімічну речовину або 1 прилад багатофункціонального призначення на невоєнізоване формування, яке залучається для виконання робіт в умовах хімічного забруднення

9. ДОКУМЕНТИ З ПІДГОТОВКИ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА НАВЧАННЯ НАСЕЛЕННЯ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

9.1 Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ДСНС України 06.06.2014 № 310

(у редакції наказу ДСНС України

08.08.2014 № 458)

ПРОГРАМА

загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях

I. Загальні положення

1.1. Програма загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України та постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

1.2. В процесі вивчення Програми рекомендується:

ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації;

вивчення основних способів захисту працівників від уражаючих факторів надзвичайних ситуацій (НС) з урахуванням особливостей виробничої діяльності;

ознайомлення з інформацією, що міститься в планах реагування на НС про дії в умовах загрози і/або виникнення НС;

набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС;

оволодіння навичками з надання першої допомоги потерпілим.

II. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою.

2.1. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;

засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на НС;

способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

заходи щодо сприяння проведенню на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2.2. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення НС;

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на НС;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС;

дотримуватися режимів радіаційного захисту;

надавати першу допомогу потерпілим у НС.

2.3. За підсумками навчання за Програмою рекомендується формування психологічної готовності до адекватних дій в умовах стресового впливу уражаючих чинників НС.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС	1	5	—
Надання першої допомоги потерпілим	1	1	—
Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації	1	2	—
Перевірка знань	1	—	—
Усього	4	8	—
Практична складова			
Протипожежні тренування	—	—	2
Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	—	—	до 8
Усього	—	—	до 10
Разом	4	8	до 10

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами програми

4.1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС

4.1.1. Тема 1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

4.1.2. Тема 2. Правила поведінки працівників під час НС природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

4.1.3. Тема 3. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режим радиаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

4.1.4. Тема 4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

4.1.5. Тема 5. Вибухо та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки виробництва. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної безпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

4.1.6. Тема 6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрямки профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

4.2. Надання першої допомоги потерпілим.

4.2.1. Тема 1. Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

4.2.2. Тема 2. Порядок і правила надання першої допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та перша допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

4.3. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації.

4.3.1. Тема 1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктові комісія з питань НС та евакооргани.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.

4.3.2. Тема 2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на НС

Об'єктовий план реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.

Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС.

V. Рекомендований зміст практичних форм навчання за Програмою

5.1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання першої допомоги потерпілим.

5.2. Тренування з питань цивільного захисту та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагождені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до

обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь та навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливих НС та дій у разі виникнення НС, насамперед дій за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання першої допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

5.3. Спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до НС.

Спеціальні об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом працівниками підприємств, установ та організацій дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

6.1. Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

6.2. Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік навчально-матеріального майна

7.1. Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база підприємства, установи та організації.

7.2. У складі навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються керівником підприємства, установи та організації з урахуванням особливостей їх виробничої діяльності та кількості працівників, доцільно передбачати протигаз фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми.

VIII. Рекомендований перелік нормативних документів

Кодекс цивільного захисту України // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 34-35.

Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 4.

Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 27.

Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 22.

Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 29.

Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 15.

Про охорону праці: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 49.

Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 23.

Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту:

постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 8.

Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях: постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 1999 р. № 192 // Офіційний вісник України. — 1999. — № 7.

Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю: постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1200 // Офіційний вісник України. — 2002. — № 34.

Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях: постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 50.

Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 443 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 50.

Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 92.

Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 89.

Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання (НПАОП 0.00-1.04-07): наказ Держгірпромнагляду України від 28 грудня 2007 р. № 331, зареєстрований в Мін'юсті України 4 квітня 2008 за № 285/14976 // Офіційний вісник України. — 2008. — № 28.

Про затвердження Правил експлуатації вогнегасників (НАПБ Б.01.008-2004): наказ МНС України від 2 квітня 2004 р. № 152, зареєстрований в Мін'юсті України 29 квітня 2004 за № 555/9154 // Офіційний вісник України. — 2004. — № 19.

Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні (НАПБ А.01.001-2004): наказ МНС України від 19 жовтня 2004 р. № 126, зареєстрований в Мін'юсті України 4 листопада 2004 за № 1410/10009 // Офіційний вісник України. — 2004. — № 45.

ДСТУ 2272-2006. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять. — Вид. офіц. — На заміну ДСТУ 2272-93; Чинний від 01.10.2006. — К.: Держспоживстандарт України, 2007. — III, 28 с. — (Національний стандарт України).

ДСТУ 3891-99. Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять. — Введ. 2000.01.01. — Офіц. вид. — К.: Держстандарт України, 1999. — III, 21 с. — (Державний стандарт України).

ДСТУ 5058:2008. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення. — Вид. офіц. — Чинний від 2010-01-01. — К.: Держспоживстандарт України, 2009. — III, 10 с. — (Національний стандарт України).

ДК 019:2010. Класифікатор надзвичайних ситуацій. — На заміну ДК 019-2001; Чинний від 2011-01-01. — К.: Держспоживстандарт України, 2010. — IV, 19 с. — (Національний класифікатор України).

Норми радіаційної безпеки України, доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ — 97/Д — 2000): державні гігієнічні нормативи ДГН 6.6.1. — 6.5.061 — 2000 / Комітет з питань гігієнічного регламентування, Національна комісія з радіаційного захисту населення України; наук. керівник авт. кол. І. А. Ліхтарьов [та ін.]. — Вид. офіц. — К.: 2000.

9.2 Графік проведення спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту

Варіант

ПОГОДЖЕНО

Керівник міської ради

(підпис, ініціали, прізвище)
“ ” 20 р.

ПОГОДЖЕНО

(керівник територ. органу ДСНС)

(підпис, ініціали, прізвище)
“ ” 20 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

(керівник закладу)

(підпис, ініціали, прізвище)
“ ” 20 р.

ГРАФІК

проведення на _____
(найменування закладу)

спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту у 20__ році

№ з/п	Організаційний захід*	Місяці навчального року													Керівник тренування	Відмітка про проведення
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	усього		
1	2														16	17

(керівник структурного підрозділу (посадова особа) з питань цивільного захисту)

(найменування закладу)

(підпис)
“ ” 20 р.

(ініціали, прізвище)

9.3 Наказ «Про підготовку та проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту

Варіант

Наказ Технологічний університет

06 травня 201 року

м. Хмельницький

№

Про підготовку та проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту у технологічному університеті

Згідно з „Планом підготовки з цивільного захисту керівного складу, формувань цивільного захисту та персоналу технологічного університету на 201 __ рік” на 10 липня 201__ року заплановано проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту (далі – тренування) з теми „Дії керівного складу та членів формувань цивільного захисту, персоналу та студентів техно-логічного університету при виникненні надзвичайної ситуації соціального характеру (захоплення терористами заручників в актовій залі)”.

Метою проведення тренування є:

перевірки реальності заходів „Плану реагування на надзвичайні ситуації транспортного університету”;

відпрацювання алгоритму дій керівного складу ЦЗ та членів формувань цивільного захисту, персоналу у випадку вчинення на території надзвичайної ситуації соціального характеру (терористичного акту);

Завдання на тренування для різних груп учасників:

а) для керівного складу цивільного захисту:

розробка та прийняття обґрунтованих рішень в умовах різкого дефіциту часу, своєчасне доведення завдань підлеглим, здійснення контролю виконання завдань;

вивчення прийомів та способів проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах швидкої зміни обставин;

б) для керівників та працівників формувань цивільного захисту:

перевірка реальності планів приведення в готовність формувань ЦЗ;

відпрацювання, закріплення практичних навичок виконання РіНР формуваннями ЦЗ за їхніми призначеннями при різних обставинах;

узгодження дій членів формувань ЦЗ при виконанні завдань за призначенням при проведенні РіНР у зонах НС та взаємодія з іншими силами, що залучаються для виконання відповідних робіт;

в) для персоналу:

відпрацювання за обсягом і змістом програми навчання робітників та службовців діям у надзвичайних ситуаціях.

Тренування буде проводитися в актовій залі.

Керувати тренуванням буду особисто.

З метою своєчасної та якісної підготовки до тренування

НАКАЗУЮ:

1. Призначити штаб керівництва тренування у складі:

начальник штабу - *прізвище, ініціали, посада*;

помічник керівника СОР з підготовки розбору тренування – *прізвище, ініціали, посада*;

помічник керівника СОР з матеріально-технічного забезпечення – *прізвище, ініціали, посада*;

помічник керівника СОР з евакуації – *прізвище, ініціали, посада*;

- помічник керівника тренування з імітації - *прізвище, ініціали, посада*.
2. Посередниками керівника тренування призначити:
при штабі керівництва тренування – старшого майстра виробничого навчання НМЦ ЦЗ та БЖД області *прізвище, ініціали*;
при ланці оповіщення та зв'язку – *прізвище, ініціали, посада*;
при санітарному посту – *прізвище, ініціали, посада*;
при ланці охорони громадського порядку – *прізвище, ініціали, посада*.
3. На тренування залучити:
керівний склад цивільного захисту навчального закладу: відповідального з питань цивільного захисту, членів комісії з питань надзвичайних ситуацій;
формування цивільного захисту: ланку зв'язку та оповіщення, санітарний пост, ланку охорони громадського порядку – згідно з Планом проведення тренування;
персонал, що не призначений до складу формувань цивільного захисту.
4. Підготовку до тренування проводити у робочий час.
Порядок підготовки до тренувань:
- 4.1. Начальнику штабу керівництва тренування *прізвище, ініціали*:
підготувати необхідні матеріали для вихідних даних і замислу проведення тренування, термін - до 17.05.201__.
розробити календарний план підготовки тренування, термін - до 22.05.201__;
розробити схему організації керівництва та посередницького апарату, термін – до 23.05.201__;
розробити план рекогносцировки місць практичного відпрацювання питань до 24.05.201__ та організувати проведення рекогносцировки 28.05.201__;
довести інформацію про заходи безпеки на тренуванні всім учасникам - до 04.07.201__;
організувати контроль підготовки членів формувань цивільного захисту;
провести інструктивно-методичне заняття з посередниками та працівниками формувань цивільного захисту, які залучаються до проведення тренування, та рекогносцировку місць практичного відпрацювання питань тренування. Термін - до 28.06.201__;
організувати погодження особистих планів помічників керівника тренування та посередників.
- 4.2. Помічнику керівника тренування з матеріально-технічного забезпечення *прізвище, ініціали* організувати матеріально-технічне забезпечення тренування згідно з Планом матеріально-технічного забезпечення тренування.
- 4.3. Помічнику керівника тренування з евакуації *прізвище, ініціали* організувати підготовку працівників відділу виховної роботи до дій по терміновій евакуації в безпечне місце. Термін – до ____ 201__.
- 4.4. Помічнику керівника тренування з імітації *прізвище, ініціали*:
згідно з задумом і Планом проведення тренування визначити склад імітаційної команди та необхідні засоби імітації. Термін - до ____ 201__;
розробити план імітації. Термін – до ____ 201__.
провести інструктаж та прийняти заходи від особового складу імітаційної команди щодо знання заходів безпеки при проведенні тренування. Термін – до ____ 201__.
- 4.5. Керівнику ланки оповіщення та зв'язку *прізвище, ініціали* перевірити стан засобів зв'язку та оповіщення університету. Термін - до ____ 201__.
- 4.6. Керівнику санітарного поста перевірити та поновити медичні препарати та медичне майно. Термін – до ____ 201__.
5. Учасників тренування звільнити від виконання посадових обов'язків на час відпрацювання питань тренування та забезпечити їх явку до місць збору згідно з Планом проведення тренування.
6. Термін готовності до тренування ____ 201__.

7. Контроль за виконанням наказу покласти на *прізвище, ініціали*, фахівця з питань надзвичайних ситуацій.

8. Наказ довести до учасників тренування.

Ректор _____ підпис _____ *прізвище, ініціали*,

9.4 Календарний план підготовки спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту

Варіант

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН підготовки спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту у (НАЗВА ВНЗ)

№ з/п	Найменування заходів	Терміни	Виконавці	Хід вик.
I. Організаційні заходи				
1	Визначення вихідних даних і задуму проведення СОТ			
2	Надання заявки в НМЦ ЦЗ та БЖД Хмельницької області щодо методичної допомоги з організації та проведення СОТ			
3	Розробка сценарію СОТ			
4	Узгодження з керівним складом цивільного захисту взаємодіючих структур за планами реагування їхніми силами при проведенні СОТ згідно з Планом СОТ: --			
II. Підготовка керівництва навчання				
1	Проведення наради з керівним складом ЦЗ з питань розподілу обов'язків та постановка завдань на підготовку СОТ			
2	Вивчення керівних документів і навчально-методичної літератури з підготовки СОТ			
3	Рекогносцировка району СОТ з метою уточнення імітації			
4	Розробка документації для проведення СОТ: - наказ „Про підготовку та проведення СОТ” - Календарний план підготовки СОТ - План проведення СОТ - Схема організації керівництва СОТ - Схема організації оповіщення, зв'язку та взаємодії керівного складу ЦЗ по відпрацюванню завдань СОТ - Схема розміщення імітації СОТ - План матеріально-технічного забезпечення - особисті плани помічників керівника СОТ: - з матеріально-технічного забезпечення - з евакуації - з імітації - особисті плани посередників: - при штабі керівництва тренування - при посту оповіщення та зв'язку - при санітарному пості - при групі охорони громадського порядку			

<i>№ з/п</i>	<i>Найменування заходів</i>	<i>Терміни</i>	<i>Виконавці</i>	<i>Хід вик.</i>
	- План імітації на СОТ - Інструкція з питань заходів безпеки при проведенні СОТ			
5	Вивчення Плану проведення СОТ з помічниками			
6	Перевірка та корегування „Плану реагування на НС навчального закладу”			
7	Організація та проведення теоретичних занять з вивчення службових обов’язків керівним складом ЦЗ при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій			
III. Підготовка формувань цивільного захисту				
1	Нарада з керівним складом формувань ЦЗ „Завдання керівників формувань ЦЗ щодо підготовки і проведення СОТ”			
2	Доукомплектування формувань ЦЗ працівниками і табельним майном			
3	Розробка планів проведення спеціальних об’єктових роздільних тренувань для формувань ЦЗ, які залучаються до СОТ			
4	Коригування плану-графіка дій формувань ЦЗ			
5	Вивчення Інструкції з питань заходів безпеки при проведенні СОТ			
IV. Підготовка персоналу, який не увійшов до складу формувань цивільного захисту				
1	Проведення практичних занять і тренувань з нормативів для персоналу, що не призначений до складу формувань ЦЗ			
2	Вивчення інструкцій з заходів безпеки, правил поведінки при виникненні НС природного, техногенного характеру, соціальних та воєнних			
V. Підготовка населення, яке залучається до тренування (ПРИ ПОТРЕБІ)				
	Ознайомлення з питаннями, що опрацьовуються у ході тренування за участю населення, вивчення заходів безпеки			
VI. Заходи з матеріально-технічного і медичного захисту (ПРИ ПОТРЕБІ)				
1	Виділення транспорту і техніки, забезпечення їх паливно-мастильними матеріалами			
2	Матеріальне забезпечення заходів під час тренування			
3	Забезпечення засобами зв’язку та гучномовцями			
4	Забезпечення формувань ЦЗ згідно з табелями оснащення			
5	Забезпечення заходів з імітації необхідними матеріалами і майном			
VII. Підготовка об’єкта і району тренування (ПРИ ПОТРЕБІ)				
1	Перевірка основних та запасних входів та виходів з приміщень			
2	Звільнення під’їзних шляхів та тротуарів від транспорту біля ...			
3	Підготовка до огороження ділянки для розміщення людей, які будуть евакуйовані з			
4	Перевірка системи оповіщення та зв’язку приміщень			
5	Обладнання пункту управління керівника			

9.4 План проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту

Варіант

П Л А Н проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту на

найменування навчального закладу

ТЕМА: _____

НАВЧАЛЬНІ ЦІЛІ:

- для керівного складу ЦЗ _____
- для членів формувань ЦЗ _____
- для робітників і службовців, які не призначені до складу формувань ЦЗ _____
- для населення, що не зайняте у сфері виробництва та обслуговування _____

ЧАС: Дата проведення і загальна тривалість тренування

СКЛАД УЧАСНИКІВ _____

ЕТАПИ, НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ І ЧАС НА ОПРАЦЮВАННЯ КОЖНОГО З НИХ:

Перший етап (назва, зміст, навчальна мета, час проведення) _____

Другий етап (назва, зміст, навчальна мета, час проведення) _____

ХІД ТРЕНУВАННЯ

Час проведення	Навчальні питання	Обстановка (зміст ввідних) і їх імітація	Дії керівника тренування	Дії керівника тренування, помічників і посередників	Очікувані дії тих, хто навчається, по навчальних групах
	РОЗБІР ТРЕНУВАННЯ				

Додатки: 1. Перелік і зміст ввідних, способи і час їх доведення.

2. Схема району (місць) проведення тренування з позначеною обстановкою.

Начальник штабу керівництва

підпис

ініціали, прізвище

9.5 План проведення протипожежного тренування

Варіант

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник _____
” ____ ” _____ 20 __ року

ПЛАН

проведення протипожежного тренування

(найменування навчального закладу)

1. Організаційні заходи.

Тема: Дії персоналу навчального закладу в умовах надзвичайної ситуації – при виникненні пожежі в приміщенні та проведенні евакуації людей, документів та майна.

Навчальні цілі:

- досягти злагодження в роботі керівного складу, особового складу формувань ЦЗ, персоналу, студентів при виникненні пожежі в приміщеннях навчального закладу та ліквідації її наслідків;

- відпрацювати практичні дії формувань ЦЗ та персоналу у разі виникнення пожежі.

Місце та час проведення: Територія навчального закладу 07.10.201__ (09.00 – 18.00).

Склад учасників: Керівний склад, формування ЦЗ та персонал навчального закладу, студенти у повному складі.

II. Підготовчі заходи (01- 06.10.2014)

№ з/п	Найменування заходів	Хто залучається	Хто проводить	Строки проведення
1	Вивчення персоналом об'єкту правил протипожежного захисту та планів евакуації людей і майна при виникненні пожежі.	Персонал структурних підрозділів навчального закладу	Керівники структурних підрозділів	01 – 03.10
2	Вивчення особовим складом формувань ЦЗ функціональних обов'язків та порядку дій у разі виникнення пожежі, планів евакуації людей, майна та обладнання, правил використання протипожежних засобів та місць їх розташування, порядок надання домедичної допомоги потерпілим та евакуація їх в лікувальні заклади .	Пожежна ланка (ДПД) Медична ланка Група ОГП	Начальник АГВ Завідувач медпункту Начальник охорони	01.10. 02.10. 03.10.
3	Підготовка навчальних місць для відпрацювання практичних заходів формуваннями ЦЗ	Пожежна ланка (ДПД) Медична ланка Група ОГП	Начальник АГВ, група імітації Завідувач медпункту Начальник	07.10. 14.00-15.00 07.10. 14.00-15.00 07.10.

			охорони	14.00-15.00
--	--	--	---------	-------------

Порядок проведення тренування (оперативні дії)

№ з/п	Навчальні питання (ввідні), час їх відпрацювання	Дії керівника тренування (посередника)	Дії тих, хто навчається
1	2	3	4
1	<u>15.00 – 15.10</u> Практичне відпрацювання дій чергового при виникненні пожежі. Адміністрація навчального закладу.	Подає сигнал про виникнення пожежі (ввідна № 1). Контролює та оцінює дії чергового.	Адміністрація навчального закладу проводить оповіщення пожежної ланки (членів ДПД), визиває пожежну команду міста. Діє згідно інструкції та розпоряджень керівника навчального закладу
2	<u>15.20 – 15.45</u> Практичне відпрацювання дій пожежного формування при виникненні пожежі в адміністративному корпусі.	Посередник контролює та оцінює дії особового складу	Командир пожежної ланки (начальник ДПД) проводить збір формування, ставить завдання: - одному на зустріч пожежної команди міста; - двом – на розгортання та дію з засобами пожежогасіння на першому поверсі адмінкорпусу № 1; - двом – на забезпечення евакуації персоналу з осередку пожежі. В подальшому особовий склад виконує розпорядження командира формування, надає допомогу пожежному підрозділу, що прибуває для гасіння пожежі.
	<u>15.50 – 16.30</u> Проведення практичних занять з особовим складом пожежної ланки по використанню первинних засобів пожежогасіння на спеціальному майданчику	Посередник контролює та оцінює дії особового складу	Командир ланки проводить заняття з практичному використанню засобів пожежогасіння: - дії з вогнегасником; - дії з використання кошти; - дії з використанням пожежного рукава.
3	<u>15.00 – 15.20</u> Розгортання санітарного поста та підготовка його до надання допомоги потерпілим на пожежі.	Посередник вручає командиру поста ввідну № ____ на розгортання санітарного поста. Контролює та оцінює дії поста.	Командир поста подає команду «Санітарний пост розгорнути для прийому потерпілих. Підготуватися до надання першої допомоги потерпілим на пожежі».
	<u>15.20 – 16.30</u> Практичні дії санітарного поста з надання допомоги потерпілим на	Посередник вручає командиру поста ввідну № ____ про надання до-	Особовий склад поста практично надає допомогу потерпілим: - накладають пов'язку потерпілому на пожежі – 1 статист; - накладають шину на перелом

	пожежі.	помоги потерпілим.	потерпілому – 1 статист; - організує відправку потерпілих в лікувальні заклади міста .
4.	<u>16.00 – 17.00</u> Практичні дії працюючого персоналу при пожежі.	Подає через посередників керівникам структурних підрозділів розпорядження на дії у разі пожежі (ввідна № ____). Посередники контролюють та оцінюють дії персоналу.	Персонал під керівництвом керівників структурних підрозділів діє згідно планів евакуації на випадок пожежі.
5	<u>15.50 – 17.00</u> Практичні дії групи ОГП при виникненні пожежі.	Посередник вручає команду формування ввідну № ____ про виникнення пожежі. Контролює та оцінює дії особового складу.	Особовий склад групи ОГП діє згідно з інструкцією: - визиває пожежний підрозділ ДСНС; - регулює потік персоналу при евакуації з району пожежі.
6	<u>17.00</u> Відбій тренування	Подає команду на завершення тренування та згортання навчальних місць.	
7	<u>17.30 – 18.00</u> Підведення підсумків тренування.		Підведення підсумків проводиться з керівним складом в залі для нарад.

Керівник тренування

(підпис)

(ініціали, прізвище)

9.6 Звіт про організацію проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту

Варіант

ЗВІТ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ОБ'ЄКТОВОГО ТРЕНУВАННЯ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Тривалість тренування _____.

Керівник тренування _____.

До тренування залучались:

керівний склад _____ осіб;

комісія з питань НС _____ осіб;

евакуаційні органи _____ осіб;

пожежно-технічна комісія _____ осіб;

формування ЦЗ _____ осіб;

добровільні пожежні дружини (команди) _____ осіб;

інші працівники _____ осіб.

1. Оцінка готовності на період проведення тренування до реалізації планів реагування на НС, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, ЦЗ на особливий період, у тому числі:

- якості відпрацювання планувальних документів для організації діяльності з питань ЦЗ;

- стану утримання та підготовки до використання за призначенням захисних споруд ЦЗ;

- заходів із завчасного накопичення і підтримання у готовності засобів радіаційного та хімічного захисту;

- створення матеріального резерву та запасу майна ЦЗ;

- стану підготовки керівного складу органів управління і формувань ЦЗ;

- функціонування об'єктової (локальної) системи оповіщення та організації порядку доведення до персоналу інформації про загрозу виникнення або виникнення НС;

- організації заходів щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

2. Повнота та якість відпрацювання планувальних документів з тренування, доцільність та реальність задуму тренування.

3. Відповідність відтворення (імітації) навчальної обстановки характеру виробництва, відповідність ввідних даних щодо обсягу, ступеня деталізації, джерел і часу їх надходження з урахуванням реальних можливостей. Зміст ввідних даних щодо розвитку обстановки.

4. Оцінка дій органів управління:

1) строк проходження інформації про загрозу виникнення або виникнення НС від об'єктового рівня до чергової диспетчерської служби місцевого рівня;

2) дії органів управління під час введення режиму підвищеної готовності: організація роботи комісії з питань НС, розгортання засобів управління та організація на них роботи, приведення у готовність системи зв'язку та обміну інформацією, вжиття заходів щодо захисту персоналу навчального закладу;

3) дії органів управління під час введення режиму НС: приведення у готовність до дій аварійно-технічних підрозділів і формувань ЦЗ, добровільних протипожежних формувань, що залучаються до ліквідації НС, призначення керівника робіт з ліквідації наслідків НС, організація збору та узагальнення даних і оцінки обстановки, правильність розрахунків, підготовка обґрунтованих пропозицій щодо рішень та відповідності завдань, поставлених перед підлеглими;

4) організація і здійснення заходів з локалізації та ліквідації НС, пожеж із залученням необхідних сил та засобів;

5) забезпечення взаємодії з органами управління і силами, визначеними для проведення спільних заходів і робіт з ліквідації наслідків НС;

6) організація основних видів забезпечення під час дій у зоні НС;

7) розроблення документів на проведення відповідних заходів з ЦЗ, чітке і наочне позначення обстановки;

8) особиста присутність керівництва на місцях проведення практичних робіт, керівників структурних підрозділів навчального закладу, інженерно-технічних працівників щодо оперативного залучення сил і засобів.

5. Оцінка дій формувань ЦЗ, що тренуються.

Правильність і доцільність прийнятих керівниками рішень. Своєчасність висунення до навчального закладу (місця) проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.

Результати практичних дій формувань ЦЗ з використання засобів механізації, техніки, приладів, розбирання завалів, рятування уражених та надання їм домедичної допомоги.

Організація робіт, пов'язаних із сталим функціонуванням навчального закладу та першочерговим життєзабезпеченням постраждалих.

6. Відпрацювання сигналів оповіщення ЦЗ і дій персоналу за ними.

7. Перелік робіт, виконаних з метою удосконалення складових системи ЦЗ навчального закладу у період підготовки та проведення тренування.

8. Результати тренування, обговорені на засіданні комісії з питань НС навчального закладу (протокол № __ від ____ додається).

Керівник тренування _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Посередник _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

9.7 Журнал обліку протипожежних тренувань

ЖУРНАЛ

ОБЛІКУ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ

Дата проведення тренувань	Тема і місце проведення протипожежного тренування	Інформація про учасників		Оцінки учасників тренування	Підпис учасника тренування	Зауваження та пропозиції, відмітка про виконання пропозицій та зауважень
		прізвище, ім'я, по батькові	посада			
1	2	3	4	5	6	7

Загальна оцінка протипожежного тренування:

Підписи:

Керівник тренування _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Посередники (якщо призначалися) _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

10. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

10.1 Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань техногенної безпеки

(управління, заклад, установа)

ЖУРНАЛ реєстрації вступного інструктажу з питань техногенної безпеки

(відділ, підрозділ, служба)

Розпочато _____ року
Закінчено _____ року

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, які інструктують	Посада особи, яку інструктують	Назва підрозділу, до якого надсилається особа, яку інструктують	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підпис	
						особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8

10.2 Інструкція щодо виконання вимог техногенної безпеки, цивільного захисту та порядку дій персоналу в разі виникнення аварійних ситуацій (аварії)

Варіант

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор –

Л. Бенюк

„5 ” липня 201 р.

ІНСТРУКЦІЯ

щодо виконання вимог техногенної безпеки, цивільного захисту та порядку дій персоналу в разі виникнення аварійних ситуацій (аварії) на території _____ університету

1. Ця Інструкція визначає порядок дій персоналу та студентів університету під час виникнення аварійної ситуації (аварії) і є обов'язковою для виконання. У питаннях, неврегульованих нею, слід керуватися законами України, Кодексом цивільного захисту України, підзаконними нормативно-правовими актами у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки, вимогами інструкцій (правил) з охорони праці. Інструкцію розроблено на підставі «Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях», затверджених наказом МНС України від 15.08.2007 № 557.

2. Персонал та студенти закладу повинні дотримуватися загальних вимог законодавства України з питань цивільного захисту, інструкцій (правил) з охорони праці та цієї інструкції, а також виконувати видані відповідно до чинного законодавства приписи

посадових осіб органів державного нагляду у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки.

3. Персонал повинен бути ознайомленим з інструкцією з питань цивільного захисту, техногенної безпеки, проходити навчання діям та способам захисту в разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, про що в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань цивільного захисту робляться відповідні записи.

4. За результатами інструктажів та навчань персонал та студенти повинні:

4.1 Знати та вміти виконувати встановлені на території закладу вимоги стосовно власної безпеки та безпеки університету.

4.2 Знати причини та характер потенційної небезпеки, яку несуть електричне устаткування і мережі, несправне обладнання, мережі газо-, тепло- та водопостачання.

4.4. Знати телефони оперативних чергових аварійно-рятувальних формувань, у разі виявлення порушень негайно повідомляти їх про можливу небезпеку:

- тел. 101 – аварійно-рятувальна служба ДСНС, _____ (ОКЦ);
- відділ з питань ЦЗН Хмельницького міськвиконкому – _____;
- тел. _____ – диспетчер аварійно-диспетчерської служби міської ради;

4.5. Знати правила поведінки при виникненні аварій та надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, не припускати дій, які можуть призвести до виникнення аварій та надзвичайних ситуацій.

4.6. Знати і дотримуватись правил експлуатації машин, обладнання.

4.7. Знати основні заходи та способи захисту від шкідливого впливу небезпечних речовин та наслідків надзвичайних ситуацій техногенного характеру, порядок надання першої медичної допомоги потерпілим, правила користування засобами радіаційного, хімічного та колективного захисту.

5. Джерела небезпеки:

- нерегламентовані режими роботи технологічного обладнання, транспортні засоби, обладнання;
- електромережі, електрифіковане устаткування та інструменти;
- інженерні комунікації (мережі водопостачання, теплопостачання, газопостачання);
- роботи, що призводять до психофізіологічних перевантажень;
- токсичні речовини;
- помилкові дії персоналу, студентів;
- аварії та надзвичайні ситуації техногенного характеру;
- надзвичайні ситуації природного характеру.
- механізми, обладнання, деталі та вироби, що рухаються;
- електромережі та електричний інструмент;
- аварійні дерева.

6. Працівник, що приступив до виконання роботи, зобов'язаний:

- виконувати тільки ту роботу, яка доручена керівником;
- не виконувати розпоряджень, що суперечать правилам техногенної безпеки;
- не виконувати самостійно роботи з ремонту електричного чи іншого обладнання, якщо це не передбачено функціональними обов'язками конкретного працівника;
- знати правила та особливості експлуатації обладнання що використовують у роботі.

7. Після закінчення роботи треба:

- переконатися, що на робочому місці виключено можливість ураження електричним струмом будь-якої людини, виникнення пожежі чи іншої аварійної ситуації;
- упорядкувати робоче місце;
- вимкнути обладнання, освітлення, вентиляцію.

8. Аварійною ситуацією треба вважати порушення меж та/або умов безпечної експлуатації об'єкта (устаткування, обладнання), яке не перейшло в аварію, за якого всі несприятливі впливи джерел небезпеки на персонал, населення та навколишнє середовище утримуються в прийнятних межах за допомогою відповідних технічних засобів.

9. Аварією треба вважати небезпечну подію техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території закладу загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище. **Виробнича аварія** - це раптова зупинка роботи або порушення устанавленого процесу виробництва на об'єкті, яка призводить до пошкодження або знищення матеріальних цінностей, травмування або загибелі людей.

10. Надзвичайною ситуацією є обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

11. Для забезпечення оперативності оповіщення персоналу та студентів університету щодо виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру розроблено **схеми оповіщення**, які затверджено керівником закладу. Схеми оповіщення зберігаються в приміщенні приймальної в доступному місці.

12. У разі виникнення аварійної ситуації чи аварії персонал та студенти зобов'язані точно й оперативно слідувати вказівкам керівництва університету, осіб, відповідальних за цивільний захист та техногенну безпеку, протипожежну безпеку, охорону праці, а також представників аварійно-рятувальних, пожежних, медичних підрозділів.

13. У випадку виникнення аварійних ситуацій або пожежі кожний працівник, студент повинен:

- 13.1. Припинити роботу, (студенти - за вказівкою викладача).
- 13.2. Якнайшвидше сповістити про аварію (пожежу) керівництво закладу.
- 13.3. Приступити до ліквідації (локалізації) аварії (пожежі) наявними засобами.
- 13.4. За необхідності викликати інші аварійно-рятувальні (пожежні, медичні тощо) підрозділи.

14. Працівники, які входять до складу формувань цивільного захисту, у разі виникнення аварійної ситуації повинні прибути на пункт збору формувань та взяти участь у локалізації й ліквідації аварії.

15. Керівництво університету, а також особи, відповідальні за цивільний захист та техногенну безпеку, протипожежну безпеку, охорону праці, зобов'язані в разі виникнення аварійної ситуації (аварії):

- 15.1. Перевірити та продублювати повідомлення про аварію (пожежу), довести це до відома керівника закладу та персоналу, студентів.
- 15.2. Оцінити умови, з'ясувати кількість і місцезнаходження людей, захоплених аварією.
- 15.3. Під час загрози життю працівників негайно організувати їх евакуацію (порятунок), використовуючи для цього наявні сили й засоби.
- 15.4. Вжити негайних заходів щодо локалізації та ліквідації аварії.
- 15.5. Вжити заходів щодо оточення місця виникнення аварії (надзвичайної ситуації).
- 15.6. Забезпечити виведення з небезпечної зони людей, які не беруть безпосередньої участі в ліквідації аварії.
- 15.7. Обмежити допуск людей та транспортних засобів до небезпечної зони.
- 15.8. Контролювати правильність дій персоналу щодо рятування людей, локалізації й ліквідації аварії.
- 15.9. У разі необхідності виконати заходи, що сприяють ліквідації (локалізації) аварії (пожежі).

15.10. Організувати оповіщення й зустріч підрозділів аварійно-рятувальних та інших служб.

15.11. Сприяти діями аварійно-рятувальних підрозділів та служб щодо рятування людей, локалізації, ліквідації аварії в університеті.

15.12. У випадку необхідності організувати евакуацію персоналу, студентів, а також матеріальних цінностей і обладнання.

15.13. Інформувати безпосереднє керівництво, уповноважені органи державної влади та місцевого самоврядування про хід і характер аварії, кількість постраждалих.

16. У разі нещасного випадку:

16.1. Працівник, який його виявив, або сам потерпілий повинен терміново повідомити безпосереднього керівника об'єкта або його заступника.

16.2. Організувати надання невідкладної медичної допомоги потерпілому, та викликати бригаду швидкої медичної допомоги (доставити потерпілого до лікувального закладу).

16.4. Зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку на робочому місці та устаткування в такому стані, у якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю й здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків).

17. Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру виникають, як правило, на потенційно, техногенно небезпечних виробництвах. До них належать в першу чергу хімічно небезпечні, радіаційно небезпечні, вибухо - та пожежонебезпечні об'єкти, а також гідронебезпечні об'єкти.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру класифікуються за такими основними ознаками:

- за масштабами наслідків (об'єктового, місцевого, регіонального і загальнодержавного рівня);
- за галузевою ознакою (надзвичайні ситуації у сільському господарстві; у лісовому господарстві; заповідній території, об'єкти особливого природоохоронного значення; у водоймах; матеріальних об'єктах - об'єктах інфраструктури, промисловості, транспорті, житлово-комунального господарства тощо).

Внаслідок техногенних аварій та катастроф складається надзвичайна ситуація, раптове виникнення якої призводить до значних соціально-екологічних і економічних збитків, виникає необхідність захисту людей від дії шкідливих для здоров'я факторів, проведення рятувальних, невідкладних медичних і евакуаційних заходів, а також ліквідації негативних наслідків, які сталися.

Надзвичайна ситуація техногенного характеру- це стан, при якому внаслідок виникнення джерела техногенної надзвичайної ситуації на об'єкті, визначеній території або акваторії порушуються нормальні умови життя і діяльності людей, виникає загроза їх життю і здоров'ю, завдається шкода майну населення, економіці і довкіллю.

Про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення та інших видів небезпеки керівництво університету отримує інформацію від органів місцевого самоврядування, обласного (міського) управління з питань цивільного захисту населення, територіального управління ДСНС, по телефонному зв'язку, радіо, телебаченню.

17.1. Аварії на атомних енергетичних установках та радіоактивне забруднення та зараження місцевості.

Виникнення аварій (катастроф) на атомних енергетичних установках може призвести до радіоактивного зараження повітря і довкілля, що становить серйозну небезпеку для населення усієї України.

Радіаційно небезпечними об'єктами для населення України є:

- атомні електростанції;

- суб'єкти господарювання, які використовують у виробничій та іншій діяльності прилади та устаткування на основі радіоізотопів.

Оповіщення про аварію (катастрофу) на радіаційно небезпечному об'єкті здійснює управління з питань цивільного захисту населення області. З цією метою по обласній (міській) радіотрансляційній мережі передається спеціальне повідомлення. Дублювання повідомлення здійснюється за допомогою радіо, телебачення і рухомих звукомовних установок, а також інформація про надзвичайну ситуацію доводиться до персоналу, студентів керівництвом університету.

Дії при оповіщенні про радіоактивне зараження навколишнього середовища.

Отримавши повідомлення про небезпеку радіоактивного зараження, негайно надіньте протигаз або респіратор, а при їх відсутності — ватно-марлеву пов'язку та переміщайтесь до захисної споруди.

Якщо захисна споруда розташована за межами закладу або відсутня і у вас немає протигазу, залишайтеся у приміщенні. Увімкніть радіоточку (радіоприймач, телевізор) для прослуховування інформаційних повідомлень управління з питань цивільного захисту населення області (міста), закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори (люки), здійсніть герметизацію приміщення.

З метою захисту під дії радіонуклідів необхідно з моменту отримання повідомлення про радіоактивне зараження негайно розпочати проведення йодної профілактики. Для цієї мети протягом 7 днів кожний день приймайте півтаблетки (0,25 г) йодистого калію. Таблетки необхідно придбати в аптеці або отримати в лікувально-профілактичному закладі в перші години після аварії (катастрофи). Йодну настойку можна приготувати самому: 3-5 крапель розчину йоду на склянку води, дітям віком до 2 років - 1-2 краплі.

Якщо за умовами радіаційної обстановки подальше перебування людей у споруді (на вулиці) небезпечно, тоді проводиться евакуація населення. Слідкуйте за повідомленнями управління з питань цивільного захисту населення області (відділу з питань ЦЗН міста). Уточніть час початку евакуації, місце подання автотранспорту. Залишаючи будинок, вимкніть джерела електроенергії, візьміть з собою документи, гроші, необхідні речі, вдягніть протигаз (респіратор або змочену ватно-марлеву пов'язку), накидку або плащ, гумові чоботи.

Після прибуття до нового місця проживання, необхідно провести дезактивацію засобів захисту органів дихання, одягу, взуття і санітарну обробку покривів шкіри на обладнаному санітарному обмивочному пункті (СОП) або самостійно. Самостійна обробка полягає у видаленні радіоактивних речовин з відкритих часток шкірних покривів тіла, одягу, взуття і засобів захисту. Послідовність дії така: зняти накидку (плащ, пальто і т. д.) і, ставши спиною проти вітру, витрусити її. Після того повісити одяг на перекладину (мотузку) і віником (щіткою) змести з неї радіоактивний пил.

Після цього потрібно почистити взуття щіткою або будь-яким підручним засобом і вимити водою. Після цього обробити відкриті частини шкіри водою або розчином з індивідуального протихімічного пакету (ППП-8). Для обробки шкіри можна використовувати сухі тампони, рушник і т. д.

У подальшому проводиться повна санітарна обробка на мийних пунктах (бані, пральні і т. д.) з заміною одягу.

Перед початком проведення санітарної обробки і після неї необхідно пройти дозиметричний контроль.

17.2. Аварії (катастрофи) на хімічно небезпечних об'єктах.

Найбільшу небезпеку для населення становлять аварії на хімічно-небезпечних об'єктах, які виробляють, використовують у технологічному процесі виробництва, зберігають та транспортують аміак, азотну, сірчану кислоту, сірчаний ангідрид та хлор. Аварії (катастрофи) можуть супроводжуватись викидом (виливом) небезпечних хімічних речовин в атмосферу і на поверхню ґрунту. Вдихання зараженого повітря може призвести до ураження органів дихання, а також очей, шкірних покривів та інших органів.

Найбільш розповсюдженими хімічно-небезпечними речовинами на Україні є хлор, аміак, різні хімікати, пестициди, кислоти та інші хімічні сполуки.

ХЛОР - це газ зеленувато-жовтого кольору з різким задушливим запахом. Важчий за повітря. При випаровуванні і з'єднанні з парою води в повітрі стелиться над землею у вигляді туману зеленувато-білого кольору, може проникати в нижчі і підвальні приміщення будинків і споруд. При виході в атмосферу з несправних ємностей димить. Пара сильно подразнює органи дихання, очі і шкіру.

Ознаки отруєння: різкий біль у грудях, сухий кашель, блювота, порушення координації руху, задуха, різь в очах, слезотеча. При вдиханні великих концентрацій можлива смерть.

Засоби індивідуального захисту: цивільні протигази усіх типів, камери захисні дитячі, а при їх відсутності — ватно-марлева пов'язка або рушник, попередньо змочені водою або 2%-вим розчином питної соди.

АМІАК - це безбарвний газ із різким задушливим запахом. Легший за повітря. Добре розчиняється у воді. При виході в атмосферу з несправних ємностей димить. Небезпечний при вдиханні. Пара сильно подразнює органи дихання, очі і шкіру.

Ознаки отруєння: прискорене серцебиття, порушення частоти пульсу, нежить, кашель, різь в очах і слезотеча, важке дихання, а при тяжкому отруєнні - нудота і порушення координації руху, маревний стан. При високих температурах можлива смерть.

Засоби індивідуального захисту на об'єктах, що використовують аміак: промислові марки КД і М, ізолюючі і киснево-ізолюючі протигази. При їх відсутності - ватно-марлева пов'язка або рушник, попередньо змочені водою або 5% розчином лимонної кислоти.

Дії при оповіщенні про хімічне зараження.

Отримавши інформацію про викид в атмосферу ХНР і про небезпеку хімічного зараження, необхідно надіти засоби індивідуального захисту органів дихання, найпростіші засоби захисту шкіри (плащі, накидки) і покинути район аварії.

Якщо засоби індивідуального захисту відсутні і вийти з району аварії неможливо, залишайтеся у приміщенні, включіть гучномовець місцевого радіомовлення (радіоприймач, телевізор); чекайте повідомлень управління (відділу) з питань цивільного захисту населення (міста, області). Щільно закрийте вікна і двері, димоходи, вентиляційні люки. Вхідні двері завішайте шторою, використовуючи ковдри і будь-які щільні тканини. Заклейте щілини у вікнах і стики рам плівкою, лейкопластиром або звичайним папером від проникнення у приміщення парів (аерозолів) ХНР. Залишаючи квартиру (будинок), виключіть джерела електроенергії, візьміть з собою особисті документи, необхідні речі, одягніть протигаз або ватно-марлеву пов'язку, накидку або плащ, гумові чоботи.

Виходьте із зони хімічного зараження у бік, перпендикулярний напрямку вітру. Обходьте переходи через тунелі, яри, лощини - у низьких місцях може бути висока концентрація ХНР.

Почувши розпорядження про евакуацію, будьте уважні до вказівок управління (відділу, штабу ЦЗ) з питань цивільного захисту населення області (міста) і ретельно виконуйте їх.

При евакуації транспортом уточніть час і місце посадки.

Не запізнюйтесь і не приходьте раніше призначеного строку. Попередьте про евакуацію і від'їзд близьких, сусідів.

Вийшовши із зони зараження, зніміть верхній одяг і провітріть його на вулиці, прийміть душ, умийтесь з милом, ретельно вимийте очі і прополощіть рот.

При підозрі на ураження сильнодіючими отруйними речовинами виключіть будь-які фізичні навантаження, вживайте велику кількість рідини (чай, молоко і т. і.) та зверніться до медичного працівника або в медичний заклад.

18. У разі виникнення пожежі або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо):

- негайно повідомити про це службу порятунку за телефоном: 101 (при цьому слід чітко назвати адресу об'єкта, місце виникнення пожежі, а також свою посаду та прізвище);

- організувати оповіщення працівників, студентів про пожежу;

- організувати евакуацію людей з будівлі до безпечного місця;
- повідомити керівництво університету про виникнення пожежі;
- вжити заходів для збереження матеріальних цінностей та гасіння (локалізації) пожежі наявними засобами пожежогасіння;
- організувати зустріч пожежних підрозділів;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газову та ін.);
- виходячи з приміщення, де виникла пожежа, потрібно щільно зачинити двері, щоб зменшити надходження кисню до приміщення.

18.1 У разі прибуття на місце пожежі:

- перевірити, чи викликана пожежна охорона (продублювати повідомлення), довести подію до відома керівництва;
- організувати евакуацію працівників та студентів;
- забезпечити виведення з небезпечної зони людей, які не беруть безпосередньої участі в ліквідації пожежі;
- виконати заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленості будівлі;
- перевірити спрацювання установок пожежогасіння та протидимового захисту;
- організувати зустріч підрозділів пожежної охорони, подати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та в підключенні до джерел пожежного водопостачання.

19. Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій природного характеру

19.1. Паводки, повені, катастрофічні затоплення.

Паводок - короткочасне і неперіодичне піднімання рівня води в річці, що виникає в результаті швидкого танення снігу при відлизі, рясних дощів, пропусків води з водосховищ. Паводок може викликати повінь.

Підтоплення можуть виникати несподівано і тривати від декількох хвилин до 2-3 годин і більше. При виникненні підтоплення можливі перебої в роботі об'єктів життєзабезпечення, перебої чи відключення енергопостачання, зупинка руху і аварії за участю громадського і особистого транспорту, ушкодження або руйнування будівель і споруд, промислових і сільськогосподарських підприємств, блокування людей в підвальних і заглиблених приміщеннях, в громадському і особистому транспорті, ушкодження комунікацій, небезпека поразки електричним струмом, загроза життя і здоров'ю людей.

Повінь - значне затоплення водою місцевості в результаті підйому рівня води в річці, озері або морі, що викликається різними причинами. Повінь на річці виникає від різкого зростання кількості води внаслідок танення снігу або льодовиків, розташованих в її басейні, а також в результаті випадання рясних опадів. Повені нерідко викликаються підвищенням рівня води в річці внаслідок того, що захаращується русла льодом при льодоході (затору) або внаслідок закупорювання русла під нерухомим крижаним покривом скупченнями внутрішньо водного льоду і утворення крижаної пробки (зажора). Повені можуть бути обумовлені також проривами гребель.

Катастрофічне затоплення - це гідродинамічне лихо, яке є результатом руйнування штучної чи природної греблі і полягає в стрімкому затопленні хвилею прориву нижче розташованої місцевості і виникненні повені.

Катастрофічне затоплення поширюється зі швидкістю хвилі прориву і призводить через якийсь час після прориву греблі до затоплення великих територій шаром води від 0,5 до 10 м і більше. Утворюються зони затоплення.

Час, протягом якого затоплені території можуть знаходитися під водою, коливається від 4 годин до декількох діб.

При отриманні попередження про загрозу затоплення внаслідок виходу з русел великих та малих річок або внаслідок руйнування гребель водосховищ і виникнення катастрофічного затоплення, слід дотримуватися встановленого порядку, без зволікання вийти у безпечні та підвищені місця.

Дії в разі загрози виникнення паводку, повені, катастрофічного затоплення

- Уважно слухайте інформацію та повідомлення про надзвичайну ситуацію та інструкцію про порядок дій.

- Зберігайте спокій, попередьте оточуючих, надайте необхідну допомогу інвалідам, дітям і людям похилого віку.

- Дізнайтесь у місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування про місце збору мешканців для евакуації і готуйтеся до неї.

- Підготуйте документи, одяг, найнеобхідніші речі, запас продуктів харчування і медикаментів на декілька днів. Складіть усе до валізи і зберігайте у водонепроникному пакеті.

- Від'єднайте всі електричні прилади від електромережі і вимкніть газ.

- Перенесіть найбільш коштовні речі і продукти харчування на верхні поверхи або підніміть на верхні полиці.

Якщо будинок або споруда потрапляє в зону можливого підтоплення, рекомендується здійснювати попереджувальні заходи:

- створити ущільнення в притворах дверей і вікнах підвальних, цокольних і перших поверхів;

- очистити від сміття водоскидні канали в районі будинку або споруди;

- закрити вентиляційні отвори в підвальних приміщеннях з метою попередження вступу зовнішніх поверхневих вод;

- звільнити підвали від майна і продовольства;

- заготовити мостки, дошки і опори до них для облаштування проходів до будинку і надвірних будівель на підтоплюваних ділянках;

- заздалегідь скласти перелік документів, особистих речей і майна, необхідних у разі евакуації;

- укласти в рюкзак необхідні теплі речі, дводобовий запас продуктів харчування та води.

Дії у зоні раптового затоплення під час повені, паводку

- Зберігайте спокій і уникайте паніки.

- Швидко зберіть особисті документи, цінності, ліки, продукти й інші необхідні речі.

- Надайте необхідну допомогу дітям, інвалідам, людям похилого віку і підготуйтеся до евакуації.

- За можливістю негайно залиште зону затоплення.

- Перед виходом з будинку вимкніть електро- і газопостачання. Закрийте вікна і двері, якщо є час - закрийте вікна і двері першого поверху дошками.

- Перевірте, чи немає поблизу потерпілих, надайте по можливості їм допомогу.

- Підніміться на верхні поверхи або горищні приміщення.

- До прибуття рятувальників залишайтеся на верхніх поверхах, даху, деревах або інших височинах, сигналізуйте рятувальникам, щоб у них була можливість швидко вас знайти.

- Потрапивши у воду, зніміть з себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, за допомогою яких можна протриматися на воді до часу, поки надійде допомога.

В разі загрози масштабного затоплення проводиться евакуація населення. Громадяни повинні прибути у вказаний час на місце збору і мати особисті документи, речі першої необхідності, ліки, невеликий запас продуктів харчування та питної води.

Евакуація проводиться, зазвичай, у найближчі населені пункти, що перебувають поза зоною затоплення. Евакуйованих розташовують у громадських будівлях, а також у помешканнях жителів цього населеного пункту.

Дії під час рятувальних робіт

- Проявіть витримку і самовладання, суворо дотримуйтеся вимог рятувальників.

- Не переповнюйте рятувальні засоби (катери, човни, плоти та інші плавзасоби), оскільки це загрожує безпеці рятувальників і врятованих.

- Потрапивши у воду, слід скинути з себе важкий одяг та взуття, відшукати поблизу предмети, що височать над водою або плавають, скористатися ними до прибуття допомоги.

19.2. Снігові бурі, урагани, смерчі та інші стихійні лиха.

Ураган – це атмосферний вихор великих розмірів зі швидкістю вітру до 120 км на годину, а в приземному шарі – до 200 км/год.

Буря – це тривалий, дуже сильний вітер зі швидкістю, яка більша 20 м/с. Вона звичайно спостерігається при проходженні циклону й супроводжується сильним хвилюванням на морі, озерах, річках та руйнуваннями на суші.

Смерч – атмосферний вихор, що виникає у грозовій хмарі й поширюється долілиць, часто до самої поверхні Землі у вигляді темного хмарного рукава або хобота, діаметром у десятки і сотні метрів.

В цілому, небезпека для людей при таких природних явищах полягає в руйнуванні дорожніх і мостових покриттів, споруджень, повітряних ліній електропередачі й зв'язку, наземних трубопроводів, а також ураженню людей уламками зруйнованих споруджень, осколками скла, що летять із великою швидкістю. Крім того, люди можуть загинути й одержати травми у випадку повного руйнування будинків. При сніжних і курних бурях небезпечні сніжні замети й скупчення пилу (“чорні бурі”) на полях, дорогах і населених пунктах, а також забруднення води.

Основними ознаками виникнення ураганів, бур і смерчів є:

- посилення швидкості вітру й різке падіння атмосферного тиску;
- зливові дощі й штормовий нагін води;
- бурхливе випадання снігу й ґрунтового пилу.

Отримавши повідомлення про загрозу снігової бурі, урагану, смерчу необхідно:

- довести до персоналу та студентів обстановку та поставити завдання відповідно до розпорядження управління з питань ЦЗ населення;

- організувати герметизацію приміщень;
- організувати укріплення окремих елементів будинків і споруд;
- підготувати засоби аварійного освітлення;
- створити запас питної води, продуктів харчування;
- під час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід персоналу та студентів з приміщення;

- перейти з легких будівель у більш міцні будинки або в захисні споруди цивільного захисту.

Дії під час урагану, бурі, смерчу.

Якщо ураган (буря, смерч) застали Вас у приміщенні, відійдіть від вікон і займіть безпечне місце біля стін внутрішніх приміщень, у коридорі, біля вбудованих шаф, у ванних кімнатах, туалетах, коморах, у міцних шафах, під столами. Відключіть електроенергію, закрийте крани на газових мережах.

У темний час доби використовуйте ліхтарі, лампи, свічки; включіть радіоприймач для одержання інформації органів з питань цивільного захисту населення; по можливості, перебувайте в заглибленому укритті, у сховищах і т.і.

Якщо ураган, буря або смерч застали Вас на вулицях населеного пункту, тримайтеся якнайдалі від легких будівель, будинків, мостів, естакад, ліній електропередачі, щогл, дерев, рік, озер і промислових об'єктів. Для захисту від уламків, що летять, і осколків скла використовуйте аркуші фанери, картонні й пластмасові ящики, дошки й інші підручні засоби. Намагайтеся швидше вкритися в підвалах, льохах і протирадіаційних укриттях. Не заходьте в ушкоджені будинки, тому що вони можуть обрушитися при нових поривах вітру.

Під час сніжної бурі вкривайтеся в будинках. Якщо Ви опинилися у полі або на міжсільській дорозі, виходьте на магістральні дороги, які періодично розчищаються і де

більша ймовірність надання Вам допомоги. При курній бурі закрийте обличчя марлевою пов'язкою, хусткою, шматком тканини, а очі – окулярами.

При надходженні сигналу про наближення смерчу необхідно негайно зійти в укриття, підвал будинку або льох, або сховатися під ліжком і іншими міцними меблями – ніщо інше не допоможе. Якщо смерч застас Вас на відкритій місцевості, укривайтеся на дні дорожнього кювету, у ямах, ровах, вузьких ярах, щільно притискаючись до землі, закривши голову одягом або гілками дерев. Потрібно лягти максимально низько. Не залишайтеся в автомобілі, негайно виходите з нього й укривайтеся, як зазначено вище.

Після відходу головної небезпеки, після припинення стихійного явища необхідно з'ясувати, чи не має навколо Вас поранених людей, чи не потрібна комусь невідкладна допомога.

20. Дії у разі виникнення деяких інших аварій та надзвичайних ситуацій

20.1. Забруднення ртуттю.

Ртуть - метал сріблясто-білого кольору, у звичайних умовах легко рухома рідина, що при ударі поділяється на дрібні кульки, у 13,5 разів важча за воду. Температура плавлення - + 38,9 С. З підвищенням температури випаровування ртуті збільшується.

Пари ртуті та її сполуки дуже отруйні.

З попаданням до організму людини через органи дихання ртуть акумулюється та залишається там на все життя.

Встановлена максимально допустима концентрація парів ртуті для житлових і робочих приміщень – 0,0003 мг/м.

Концентрація парів ртуті в повітрі понад 0,2 мг/м викликає гостре отруєння організму людини.

Симптоми:

Гостре отруєння проявляються за 8-24 годин, починається загальна слабкість, головний біль та підвищується температура. Згодом – болі в животі, розлад шлунка, хворіють ясна.

Хронічне отруєння є наслідком вдихання малих концентрацій парів ртуті протягом тривалого часу. Ознаками такого отруєння є зниження працездатності, швидка стомлюваність, послаблення пам'яті і головний біль, в окремих випадках можливі катаральні прояви з боку верхніх дихальних шляхів, кровотечі ясен, легке тремтіння рук та розлад шлунка.

Тривалий час ніяких ознак може й не бути, але потім поступово підвищується стомлюваність, слабкість, сонливість – головний біль, апатія й емоційна нестійкість. Починає порушуватися мова, тремтять руки, а у важких випадках – ноги і все тіло. Ртуть уражає нервову систему, а тривалий вплив її викликає навіть божевілля.

Боротьба з великою кількістю ртуті та її парів дуже складна. Хіміки називають її демеркуризацією.

Демеркуризація може проводитися двома способами:

хіміко-механічним – механічний збір кульок ртуті з подальшою обробкою забрудненої поверхні хімічними реагентами (після такого способу обробки приміщення потребує посиленого провітрювання);

механічним – механічний збір кульок ртуті з поверхні з наступною заміною підлоги, штукатурки або капітальним ремонтом будівлі (цей спосіб може застосовуватися разом з хіміко-механічним).

Якщо ви виявили або побачили кульки ртуті в будь якому місці, будь ласка, негайно сповістіть про це керівництво закладу.

Дії персоналу при забрудненні приміщення ртуттю.

Якщо в приміщенні розлито невелика кількість ртуті (розбито ртутний термометр):

- Виведіть з приміщення всіх людей.

- **Відчиніть настіж усі вікна у приміщенні.**

- **Максимально ізолюйте від людей забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері.**

- **Захистіть органи дихання** хоча б вологою марлевою пов'язкою.

- **Негайно починайте збирати ртуть:** збирайте спринцівкою великі кульки і відразу скидайте їх у скляну банку з розчином (2 г перманганату калію на 1 літр води), більш дрібні кульки збирайте щіточкою на папір і теж скидайте в банку. Банку щільно закрийте кришкою.

Використання пілососа для збирання ртуті – забороняється.

- **Вимийте забруднені місця** мильно-содовим розчином (400 грамів мила і 500 грамів кальцинованої соди на 10 л води) або розчином перманганату калію (20 грамів на 10 л води).

- **Зачиніть приміщення після обробки так,** щоб не було сполучення з іншими приміщеннями, і провітрюйте протягом 3 діб.

- **Утримуйте в приміщенні, по можливості, температуру не нижче 18 – 20 градусів С** для скорочення термінів обробки протягом проведення всіх робіт.

- **Вичистіть та промийте чорним розчином марганцівки підшви взуття,** якщо ви наступили на ртуть.

Якщо ртуті розлило більш, ніж у термометрі:

- **Зберігайте спокій, уникайте паніки.**

- **Виведіть з приміщення всіх людей,** надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку – вони підлягають евакуації в першу чергу.

- **Захистіть органи дихання** хоча б вологою марлевою пов'язкою.

- **Відчиніть настіж усі вікна.**

- **Ізолюйте максимально забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері.**

- **Швидко зберіть документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі.**

- **Вимкніть електрику** перед виходом з будинку.

- **Негайно викликайте фахівців** через місцевий державний орган з питань надзвичайних ситуацій. У крайньому випадку – зателефонуйте до поліції.

20.2. Аварії на мережах газозабезпечення.

При виявленні запаху газу в приміщеннях, підвалах, під'їздах, у дворі або на вулиці необхідно:

- повідомити аварійну газову службу;

- організувати провітрювання приміщень шляхом відкривання вікон і дверей;

- організувати чергування біля входів у приміщення з метою недопущення заходу до приміщення людей до приїзду бригади аварійної газової служби;

- при прибутті бригади аварійної газової служби діяти за їх вказівками;

- вжити заходів щодо виведення людей із загазованого середовища та при появі відкритого вогню або іскри;

- до прибуття аварійної бригади створити в приміщенні протяг.

У загазованому приміщенні:

Для запобігання виникнення іскріння, яке може привести до вибуху (загорання газоповітряної суміші), забороняється:

- вмикати і вимикати електричні прилади (освітлення, печі, каміни, праски, телевізори, магнітофони, радіо, дрилі та інші);

- користуватися електричними і акумуляторними ліхтарями, які не мають вибухонебезпечного виконання;

- користуватися електродзвоником;

- дзвонити по телефону;

- виконувати дії з металевими предметами (для виключення удару один об одного);

- користуватися відкритим вогнем (запалювати сірники або запальничку, палити).

На загазованій ділянці місцевості:

Для виключення виникнення іскріння, яке може привести до вибуху (загорання газоповітряної суміші), забороняється:

- ставити машини, заводити машини, що стоять, і проїжджати біля загазованого колодязя, газорозподільного пункту, шафного газорозподільного пункту, групової резервуарної установки ближче 15 метрів з підвітряної сторони;
- користуватися електричними і акумуляторними ліхтарями, які не мають вибухонебезпечного виконання;
- виконувати дії з металевими предметами з метою виключення удару один об одного;
- користуватися відкритим вогнем і розводити вогнища ближче 50 метрів від загазованої ділянки місцевості.

20.3 У випадку припинення подачі електроенергії відключити електричні прилади від мережі. Виявивши обрив електропроводів, пошкодження їхньої ізоляції негайно повідомити керівництво та відповідальну особу за стан цивільного захисту (техногенної безпеки) та охорони праці у закладі.

20.4. Надзвичайна ситуація, пов'язана з інфекційними захворюваннями

У разі виникнення і розповсюдження групових та масових інфекційних захворювань необхідно:

- забезпечити виконання заходів та рекомендацій органів охорони здоров'я щодо профілактики попереджень інфекційних захворювань;
- посилити контроль за дотриманням гігієни та протиепідемічного режиму в закладі з метою активного виявлення захворювань;
- у разі захворювання працівника, студента негайно ізолювати його та організувати обстеження;
- забезпечити захист продуктів харчування та питної води від зараження;
- організувати лабораторну перевірку питної води та продуктів харчування;
- щоденно проводити дезінфікування приміщень, звернути особливу увагу на приміщення побуту.

20.5. Правила безпечної поведінки при землетрусі.

До значних руйнувань призводять землетруси силою більше 5 балів.

Під час землетрусу можна встигнути вийти з будинку, якщо ви перебуваєте на 1-2 поверхах.

У приміщенні необхідно переховуватися в проїмах внутрішніх дверей, в арках капітальних стін. Не слід залишатися в зовнішніх кімнатах.

На відкритій місцевості необхідно триматися на безпечній відстані від ліній електропередач, великих будівель, мостів, підприємств.

Як діяти, опинившись під завалом у зруйнованому будинку:

- покличете на допомогу;
- якщо хтось відгукнувся, повідомте, де ви знаходитесь і що з вами сталося. Спокійно чекайте, поки розберуть завал:
- якщо вас ніхто не чує, спробуйте вивільнити руки і ноги;
- відтак роздивіться, якими предметами вас завалило;
- якщо вони не надто важкі, обережно почніть розбирати завал. Намагайтеся не зачепити те, на чому все тримається;
- якщо не бачите, чим вас завалило, або предмети, які на вас впали, дуже важкі, терпляче кличте на допомогу кілька годин;
- якщо ніхто не чує, почніть інтенсивніше розбирати завал;
- звільнившись, огляньте себе. Якщо необхідно, надайте собі домедичну допомогу: зупиніть кровотечу, зафіксуйте зламану кінцівку;
- якщо не маєте змоги вибратися з будинку, намагайтеся сповістити про себе (якщо є можливість, скористуйтеся телефоном мобільного зв'язку, стукайте по трубах і батареях опалення, голосно кличте на допомогу);
- очікуючи допомоги, намагайтеся уникнути переохолодження: при можливості - постеліть щось на підлогу, ляжте на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягніть до грудей.

21. Захист населення від небезпечних факторів.

21.1. Колективний спосіб захисту населення.

Колективні засоби захисту населення – це інженерні споруди або об'єкти, що створені для захисту населення. Укриття в захисних спорудах - один з основних способів захисту населення. Засоби колективного захисту забезпечують найбільш повний захист людей від дії вражаючих факторів. Ці захисні споруди поділяються на сховища, протирадіаційні укриття та швидко споруджуванні, найпростіші.

Для забезпечення швидкого заповнення, захисні споруди розміщують у безпосередній близькості від місць зосередження людей на відстані 400- 500 м .

21.2. Індивідуальні способи захисту населення.

За принципом захисної дії засоби індивідуального захисту органів дихання поділяються на фільтруючі та ізолюючі.

До засобів індивідуального захисту органів дихання фільтруючого типу відносяться фільтруючі протигази ГП-5, ГП-7, ГП-9, респіратори, ватно-марлеві пов'язки.

При використанні протигазу необхідно:

Надіти сумку з протигазом через праве плече так, щоб вона була на лівому боці.

Відрегулювати за допомогою пряжки довжину плечового ремня так, аби його краї опинилися на рівні талії.

Затримати дихання, заплющити очі, вийняти шолом-маску, взяти її обома руками так, щоб великі пальці були ззовні, а решта - всередині.

Прикласти в нижню частину шолома підборіддя, різким рухом рук вгору і назад, натягнути шолом-маску на голову так, щоб не було складок, а окуляри розмістилися на рівні очей;

Видихнути повітря, відкрити очі, продовжувати дихати.

Респіратори використовуються для захисту органів дихання від радіоактивного пилу (Р-2), від парів і газів на виробництві із СДОР (РПГ-67, РУ-60, РУ-60МУ).

Респіратор Р-2 - це фільтруюча напівмаска з двома вдихальними клапанами і одним видихальним з кріпленням.

22. Залежно від обстановки в закладі може бути встановлено один з чотирьох режимів функціонування об'єктової ланки функціональної або територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту:

- режим повсякденного функціонування;
- режим підвищеної готовності;
- режим надзвичайної ситуації;
- режим надзвичайного стану.

Режими встановлюються органами виконавчої влади, а у окремих випадках на території закладу — його керівником.

22.1. Режим повсякденного функціонування єдиної державної системи цивільного захисту встановлюється за умов нормальної виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, сейсмічної, гідрогеологічної, гідрометеорологічної, техногенної та пожежної обстановки та за відсутності епідемій, епізоотій, епіфітотій.

В режимі повсякденного функціонування здійснюється поточне і перспективне планування, організується поточне і перспективне планування, організується і забезпечується виконання заходів повсякденного режиму роботи.

22.2. У разі загрози виникнення надзвичайної ситуації за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України, обласних державних адміністрацій для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється режим підвищеної готовності.

Отримавши розпорядження про перевід в режим підвищеної готовності, керівництво закладу:

- збирає працівників, студентів - доводить до них обстановку і ставить завдання згідно з отриманим розпорядженням;
- вводить цілодобове чергування працівників;
- уточнює заходи на готовність у режимі надзвичайної ситуації;
- організовує приведення у готовність наявних захисних споруд;
- організовує видачу протигазів, індивідуальних протихімічних пакетів, медичних аптечок на пункті видачі та зосереджує їх у складі;
- проводить підготовчі заходи з введення режиму світломаскування;
- проводить профілактичні заходи протипожежного захисту;
- доповідає вищому органу ЦЗ про виконані заходи.

22.3. У разі виникнення надзвичайної ситуації за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України, обласних державних адміністрацій для єдиної державної системи цивільного захисту для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється **режим надзвичайної ситуації**.

При введенні режиму надзвичайної ситуації керівництво закладу:

- доводить до працівників, студентів закладу обстановку і ставить завдання згідно з отриманим розпорядженням;
- переводить керівний склад закладу на цілодобовий режим роботи;
- уточняє заходи на готовність у режимі надзвичайного стану;
- організує виготовлення ВМП (ватно-марлева пов'язка) на всіх працівників, студентів;
- організовує приведення у готовність до укриття усі захисні споруди, підвальні та інші заглиблені приміщення;
- доповідає вищому органу ЦЗ про виконані заходи.

22.4. Режим надзвичайного стану для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється у межах території, на якій введено правовий режим надзвичайного стану відповідно до Закону України "Про правовий режим надзвичайного стану".

При введенні режиму надзвичайного стану керівництво закладу:

- доводить до працівників, студентів обстановку і ставить завдання про виконання заходів по переводу в режим надзвичайного стану;
- організовує видачу працівникам, студентам засобів індивідуального захисту;
- уточняє заходи по евакуації;
- проводить заходи по забезпеченню світломаскування;
- доповідає вищому органу ЦЗ про виконані заходи.

23. Евакуація має забезпечити захист персоналу та студентів під час виникнення надзвичайних ситуацій. Рішення про евакуацію приймається керівником університету або особою, яка його заміщує. Підставою для прийняття рішення про практичне здійснення евакуаційних заходів є фактичні показники стану довкілля у випадку надзвичайної ситуації та відповідне рішення Кабінету Міністрів України, органів місцевої державної влади, територіальних органів ДСНС. Проведення евакуації здійснюється відповідно до Положення про порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841.

24. Під час проведення евакуації:

24.1. На керівника університету покладається:

- 24.1.1. Планування й проведення евакуації працівників, студентів;
- 24.1.2. Подання (за потребою) до відповідних транспортних органів розрахунків необхідності в транспортних засобах для вивезення працівників, студентів до безпечного району;
- 24.1.3. Контроль за плануванням, підготовкою й проведенням евакуаційних заходів;

24.1.4. Визначення та підготовка безпечного району для розміщення евакуйованих працівників, студентів.

25. Контроль у сфері техногенної безпеки в університеті

25.1. Здійснення постійного контролю за дотриманням цієї Інструкції покладено на проректора та фахівця з цивільного захисту.

25.2. Фахівець з цивільного захисту планує заходи контролю на рік та подає на затвердження ректору.

25.3. Контроль у сфері техногенної безпеки включає:

- контроль державним наглядовим органом заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки;

- контроль посадовими особами університету безаварійної роботи обладнання та виконання персоналом, студентами вимог цієї Інструкції;

- контроль знання Інструкцій та відповідних положень персоналом, студентами університету;

- контроль знань та навичок персоналу, студентів на заняттях і тренуваннях щодо способів захисту та діям при виникненні аварійних ситуацій та аварій.

Фахівець з питань цивільного захисту
університету

Дмитрук П.О.

11. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

11.1 Наказ «Про встановлення протипожежного режиму в навчальному закладі»

Варіант

НАКАЗ

від _____ 20__ року

№ ____

Про встановлення протипожежного режиму в навчальному закладі

Відповідно до Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України

Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України затверджених наказом МОН 15.08.2016 № 974

НАКАЗУЮ

1. Встановити в навчальному закладі наступний протипожежний режим:

- 1.1. Заборонити куріння в усіх приміщеннях і на прилеглій території освітнього закладу.
 - 1.2. Заборонити зберігання легкозаймистих і горючих рідин (фарб, лаків, розчинів та ін.) у приміщеннях навчального закладу, за винятком лабораторії кабінету хімії, де дозволяється зберігання в невеликих кількостях легкозаймистих і горючих рідин у переносному металічному ящику.
 - 1.3. Заборонити спалювання сміття, сухої трави та опалого листя дерев на території навчального закладу.
 - 1.4. Щодня, після закінчення занять, проводити вологе прибирання тирси в майстерні та виносити горючі відходи на контейнерний майданчик в ящик для сміття.
 - 1.5. У разі виникнення пожежі, негайно знеструмити електромережу будівлі навчального закладу, вимкнувши рубильник, який знаходиться в _____.
 - 1.6.. Після робочого дня, перед закриттям приміщень, відключити всі електроприлади та вимкнути електроосвітлення.
 - 1.7. При виникненні пожежі негайно повідомити про пожежу в найближчу пожежну частину, сповістити людей про пожежу та вивести їх з будівлі у відповідності до плану евакуації, використовуючи всі евакуаційні виходи, приступити до гасіння пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.
 - 1.8. Відповідальному за пожежну безпеку (прізвище, ім'я, по батькові, посада) протипожежний інструктаж проводити: вступний — при прийомі на роботу, повторний з усіма працівниками — не рідше одного разу на 6 місяців.
2. Відповідальність за виконання цього наказу покласти на проректора _____.

ектор _____

Ознайомлені _____

(Дата)

**ІНСТРУКЦІЯ
ПРО ЗАХОДИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ**

I. Загальні положення

1. Ця інструкція встановлює загальні вимоги з пожежної безпеки до будівель, споруд, приміщень та прилеглих до них територій, іншого нерухомого майна, обладнання, устаткування, що експлуатуються, а також під час проведення робіт з будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення будівель та споруд університету.

2. Інструкція є обов'язковою для вивчення та виконання співробітниками, особами, що навчаються та перебувають в університеті.

3. Пожежна безпека забезпечується шляхом проведення організаційних заходів та технічних засобів, спрямованих на запобігання пожежам, забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для успішного гасіння пожеж.

4. Особи, відповідальні за забезпечення пожежної безпеки в університеті, їх права та обов'язки визначаються ректором.

5. Керівники структурних підрозділів призначають відповідальних за пожежну безпеку в підрозділах, окремих будівлях, приміщеннях, дільницях, а також за утримання й експлуатацію засобів протипожежного захисту.

6. Обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатації засобів протипожежного захисту передбачаються у посадових інструкціях, обов'язках, положеннях про підрозділ, наказах та розпорядженнях.

7. Для кожного приміщення (групи приміщень) університету мають бути розроблені та затвердженні ректором інструкції про заходи пожежної безпеки.

8. В корпусах, будівлях, гуртожитках мають бути розроблені і вивішені на видних місцях плани (схеми) евакуації людей на випадок пожежі.

9. У разі передачі в оренду цілісного майнового комплексу або окремих його частин, приміщень, інших об'єктів за домовленістю сторін цивільно- правового договору визначаються права та обов'язки орендаря та орендодавця щодо забезпечення пожежної безпеки та відповідальності за порушення вимог пожежної безпеки на об'єкті оренди.

10. Для працівників служби охорони повинно бути розроблено інструкцію, в якій необхідно визначити їхні обов'язки щодо додержання протипожежного режиму, огляду території і приміщень, порядок дій в разі виявлення пожежі, спрацювання систем протипожежного захисту, а також указати, хто з посадових осіб об'єкта має бути викликаний у нічний час у разі пожежі.

11. Працівники служби охорони повинні мати список посадових осіб об'єкта із зазначенням їх місць проживання, службових, домашніх (мобільних) телефонів.

12. Усі співробітники університету при прийнятті на роботу повинні проходити інструктажі з питань пожежної безпеки (далі - протипожежні інструктажі), мають бути ознайомлені з вимогами цієї інструкції та встановленого протипожежного режиму.

13. Види протипожежних інструктажів, а також порядок організації та проведення протипожежних інструктажів, навчання і перевірки знань з питань пожежної безпеки встановлюється наказом ректора, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

14. Приступати до роботи особам, які не пройшли навчання, протипожежного інструктажу і перевірки знань з питань пожежної безпеки, забороняється.

15. Співробітники університету зобов'язані дотримуватись встановленого протипожежного режиму, виконувати вимоги цієї Інструкції та інших нормативно- правових актів з питань пожежної безпеки.

II. Вимоги пожежної безпеки до утримання території

1. Територія університету повинна постійно утримуватись в чистоті, систематично очищатися від сміття, відходів, тари, опалого листя, сухої трави, котрі необхідно регулярно видаляти (вивозити) у спеціально відведені місця.

2. Дороги, проїзди й проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, підступи до засобів пожежогасіння мають бути завжди вільними, утримуватись справними, взимку очищатися від снігу.

3. Забороняється зменшувати ширину доріг та проїздів.

4. Протипожежні відстані між будівлями забороняється захащувати, використовуватися для складування матеріалів, устаткування, стоянки автотранспорту, будівництва та встановлення тимчасових споруд.

5. Ворота в'їзду на територію, які відчиняються за допомогою електропривода, повинні мати пристосування (пристрої), які дозволяють відчинити їх вручну.

6. Забороняється стоянка транспорту у наскрізних проїздах будівель, на відстані менше 10 м від в'їзних воріт на територію університету та його підрозділів, менше 5 м від пожежних гідрантів, забірних пристроїв водоймищ, пожежного обладнання та інвентарю, на поворотних майданчиках тупикових проїздів. У зазначених місцях повинні встановлюватися (вивішуватися) відповідні заборонні знаки.

7. На території університету не дозволяється розводити багаття, спалювати сміття, влаштовувати звалища горючих відходів.

8. Нове будівництво, реконструкція, реставрація, технічне переоснащення та капітальний ремонт приміщень, будинків і споруд здійснюється на підставі проектної документації, яка затверджена у встановленому порядку.

9. Не дозволяється залишати на території, у дворах будівель і споруд бочки з легкозаймистими і горючими рідинами, балони із зрідженими і стиснутими газами, порожні бочки і балони.

10. На території університету на видних місцях мають бути встановлені таблички із зазначенням на них порядку виклику пожежної охорони, знаки із зазначенням місць розміщення первинних засобів пожежогасіння, світлові покажчики пожежних гідрантів та водоймищ.

11. На території університету куріння дозволяється в визначених і обладнаних спеціальних місцях, позначених знаком або написом. Куріння за межами спеціально відведених місць забороняється.

III. Вимоги пожежної безпеки до утримання будинків, будівель, споруд, приміщень, евакуаційних шляхів

1. Для всіх будівель, споруд та приміщень університету повинні бути визначені категорія щодо вибухопожежної та пожежної безпеки та клас зони за „Правилами будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок“. На входних дверях у зазначених приміщеннях необхідно вивішувати табличку з зазначенням категорії та класу зони.

2. У кожному приміщенні повинно бути вивішена табличка, на якій вказано прізвище відповідального за пожежну безпеку, номер телефону пожежно-рятувальної служби, а також розміщена інструкція з пожежної безпеки.

3. Усі будівлі, споруди і приміщення повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів і постійно утримуватись в чистоті.

4. Розміщення у приміщенні меблів та обладнання слід здійснювати таким чином, щоб забезпечувався вільний прохід до виходу з приміщення і доступ до засобів пожежогасіння. Навпроти дверного отвору має залишатися прохід шириною, який дорівнює ширині дверей, але не менше 1,0 метра.

5. Евакуаційні шляхи (проходи, коридори, вестибюлі, сходові марші тощо) і виходи повинні постійно утримуватись вільними, нічим не захащуватись.

6. Протипожежні двері, ворота, вікна, люки, клапани, у протипожежних перешкодах повинні утримуватись у справному стані. Не допускається встановлення будь-яких пристроїв, що перешкоджають нормальному зачиненню протипожежних дверей.

7. Дерев'яні конструкції в будинках усіх ступенів вогнестійкості, крім V, повинні піддаватися вогнезахисному оброблянню, за винятком вікон, дверей, воріт, підлоги, стелажів.

8. Роботи, пов'язані з проектуванням вогнезахисту та вогнезахисним оброблянням, виконуються суб'єктами господарювання, які мають відповідну ліцензію на такий вид робіт.

9. Упродовж строку експлуатації вогнезахисного покриття (просочення) повинні здійснюватись заходи щодо підтримання його у відповідному технічному стані.

10. Наказом ректора призначається посадова особа, відповідальна за утримання вогнезахисного покриття. Ця особа здійснює нагляд за технічним станом вогнезахисного покриття (просочення) у порядку, визначеному регламентом робіт з вогнезахисту.

11. Не менше одного разу на рік комісією університету здійснюється перевірка стану вогнезахисного покриття (просочення), за результатами якої складається акт перевірки технічного стану вогнезахисного покриття (просочення).

12. У разі виявлення пошкоджень вогнезахисного покриття (просочення) необхідно ужити заходів щодо його відновлення (ремонт або заміни). Ремонт вогнезахисного покриття (просочення) здійснюється в порядку, визначеному Регламентом та проектом проведення робіт.

13. Якщо пошкоджений вогнезахисний покрив (просочення) не підлягає ремонту або закінчився строк його експлуатації, необхідно забезпечити заміну вогнезахисного засобу або проведення повторного вогнезахисного оброблення.

14. Під час організації і проведення заходів з масовим перебуванням людей слід дотримуватись таких вимог:

14.1. У разі перебування понад 50 осіб дозволяється використовувати приміщення, забезпечені не менш як двома евакуаційними виходами, що відповідають вимогам будівельних норм, не мають на вікнах глухих ґрат і в будівлях з горючими перекриттями розташовані не вище другого поверху.

14.2. Особи, яким доручено проведення таких заходів, перед їх початком зобов'язані ретельно оглянути приміщення і переконатись у повній готовності останніх у протипожежному відношенні, зокрема, в тому, що вони забезпечені необхідною кількістю первинних засобів зв'язку та пожежної сигналізації, організувати чергування відповідальних осіб.

14.3. Не дозволяється перебування в приміщенні людей понад установлену норму, звуження проходів між рядами, установка в проходах додаткових стільців тощо.

15. У разі необхідності встановлення ґрат на вікнах приміщень, де перебувають люди, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені(зняті). Установлювати глухі ґрати дозволяється в касах, складах, коморах, кімнатах для зберігання зброї та в інших приміщеннях, де це передбачено нормами і правилами, затвердженими в установленому порядку

16. Двері горищ, підвальних приміщень, технічних поверхів, венткамер, електрощитових слід утримувати замкненими. На дверях цих приміщень повинно бути вказано місце знаходження ключів.

17. Оренда навчальних приміщень (пов'язаних з навчальним процесом), навчально-виховних, гуртожитків та будинків для використання їх як складських або виробничих приміщень категорій А, Б, В забороняється.

18. Після закінчення робочого часу, занять в аудиторіях, майстернях, кабінетах і лабораторіях викладачі, лаборанти, майстри виробничого навчання та інші співробітники університету повинні оглянути приміщення, усунути виявлені недоліки, які могли би спричинити виникненню пожежі та поширенню вогню, вимкнути електромережу і зачинити приміщення.

19. Забороняється:

19.1. Улаштовувати на шляхах евакуації пороги, турнікети, двері розсувні, підйомні, такі, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей.

19.2. Захаращувати шляхи евакуації меблями, обладнанням та різними матеріалами, навіть коли вони не зменшують нормативну ширину.

19.3. Забивати, зварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються з середини, зовнішні евакуаційні двері будівель.

19.4. Розташовувати у тамбурах виходів гардероби, вішалки для одягу, сушарні, пристосовувати їх для торгівлі, а також зберігання, у тому числі тимчасового, будь-якого інвентарю та матеріалу.

19.5. Влаштовувати на сходових клітинах приміщення будь-якого призначення, прокладати промислові газопроводи, трубопроводи з легкозаймистими та горючими матеріалами, повітроводи.

19.6. Влаштовувати в загальних коридорах комори і вбудовані шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій, зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій горючі матеріали, а також інші сторонні предмети.

19.7. Використовувати горючі матеріали для обробки стін і стель шляхів евакуації.

19.8. Знімати двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових кліток.

19.9. Розвішувати у сходових клітках на стінах дзеркала, стенди, панно, інші горючі матеріали.

19.10. Користування побутовими електронагрівальними приладами з відкритою спіраллю .

19.11. Залишати без догляду увімкнені в електромережу прилади.

19.12. Розміщувати в підвальних приміщеннях вибухопожеж-нонебезпечних виробництв, зберігати та застосовувати легкозаймисті та горючі рідини, вибухові та інші речовини і матеріали, що мають підвищену вибухопожежну небезпеку.

19.13. Використовувати горища, технічні поверхи, венткамери, електрощитові під виробничі дільниці, для зберігання продукції, устаткування, меблів тощо.

19.14. Встановлювати на прямках та люках металеві ґрати, захаращувати прямки і закладати цеглою віконні отвори цокольних приміщень.

19.15. Зливати до каналізаційної мережі легкозаймисті і горючі рідини, стоки речовин, які при взаємодії з водою виділяють вибухопожежонебезпечні речовини.

19.16. Розводити багаття, застосовувати відкритий вогонь на території та в приміщеннях університету.

IV. Вимоги пожежної безпеки під час проведення вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт

1. Вогневі, фарбувальні та будівельно-монтажні роботи проводяться у відповідності до наказів ректора та відповідних інструкцій.

2. Місця проведення зварювальних та інших вогневих робіт, пов'язаних з нагріванням деталей до температури, спроможної викликати займання матеріалів та конструкцій, можуть бути:

2.1. Постійними, які організовуються у спеціально обладнаних для цієї мети місцях чи на відкритих майданчиках;

2.2. Тимчасовими, коли вогневі роботи проводяться безпосередньо в будівлях, які зводяться або експлуатуються, спорудах та на території.

3. Постійні місця проведення вогневих робіт визначаються наказом чи розпорядженням ректора.

4. Керівник структурного підрозділу, де проводяться вогневі роботи на тимчасових місцях (крім будівельних майданчиків), зобов'язаний оформити наряд-допуск на виконання тимчасових вогневих робіт. Наряд-допуск на проведення вогневих робіт належить оформляти та погоджувати в службі пожежної безпеки університету напередодні проведення цих робіт. До проведення вогневих робіт допускаються тільки кваліфіковані працівники, які мають при собі посвідчення газоелектрозварника та посвідчення про проходження пожежно-технічного мінімуму.

5. Проведення вогневих робіт на постійних та тимчасових місцях дозволяється лише після вжиття заходів, які виключають можливість виникнення пожежі: очищення робочого місця від горючих матеріалів, захисту горючих конструкцій, забезпечення засобами пожежогасіння (вогнегасником, ящиком з піском та лопатою, відром з водою).

6. Після закінчення вогневих робіт виконавець та особа відповідальна за проведення зобов'язані ретельно оглянути місце їх проведення, усунути можливі причини виникнення пожежі.

7. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення фарбувальних приміщень повинні відповідати вимогам діючих норм та правил.

8. На кожній ємності з лакофарбовим матеріалом, розчинником повинно бути нанесено маркування з точною назвою та зазначенням пожежонебезпечних властивостей.

9. Порожня тара з-під лакофарбових матеріалів має бути щільно закрита і зберігатися на спеціально відведених майданчиках.

10. Фарбувальні та сушильні камери, інше обладнання для ведення фарбувальних та фарбоприготувальних робіт повинні виготовлятися з негорючих матеріалів.

11. Приміщення фарбувальних та фарбоприготувальних ділянок мають бути обладнані самостійною примусовою припливно-витяжною вентиляцією.

12. Наносити горючі покриття на підлогу слід при природному освітленні. Роботи необхідно починати з місць, найбільш віддалених від виходів з приміщень, а в коридорах-після завершення робіт в приміщеннях.

13. Наносити епоксидні смоли, клеї, мастики, у тому числі лакофарбні на основі синтетичних смол, наклеювати плиткові й рулонні полімерні матеріали слід після закінчення всіх будівельних і санітарно-технічних робіт перед остаточним пофарбуванням приміщень.

14. При приготуванні бітумної мастики розігрів розчинників забороняється. Температура бітуму в момент приготування суміші не повинна перевищувати 70 градусів С.

15. Забороняється користуватися відкритим вогнем у радіусі менше 20 м від місця змішування смол з розчинником.

16. Для виконання робіт з використанням мастик, клеїв та інших горючих речовин повинен застосовуватись інструмент, виготовлений з матеріалів, які не дають іскор.

17. До роботи з ГР та матеріалами допускаються особи, які пройшли спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум).

18. Будівництво, реконструкцію, перепланування, зміну функціонального призначення приміщень, проведення пожежонебезпечних робіт необхідно здійснювати у відповідності до протипожежних вимог чинних нормативних документів та погоджувати в службі пожежної безпеки.

19. Наказом ректора призначаються особи відповідальні за пожежну безпеку на об'єктах будівництва та реконструкції.

20. Особи, відповідальні за пожежну безпеку на об'єктах будівництва, повинні організувати вивчення та забезпечити контроль за виконанням правил пожежної безпеки, а також протипожежних заходів проектів організації та проведення будівельно-монтажних робіт.

21. До початку основних будівельних робіт на будові має бути забезпечене протипожежне водопостачання від пожежних гідрантів на водогінній мережі або з резервуарів (водойм).

22. Будинки, споруди, які зводяться та реконструюються, повинні бути забезпечені первинними засобами пожегогасіння

V. Вимоги до утримання технічних засобів протипожежного захисту

1. Будівлі та приміщення обладнуються технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку, системами протипожежного захисту (далі - СПЗ) відповідно до вимог будівельних норм та правил пожежної безпеки.

2. Усі системи протипожежного захисту, засоби зв'язку мають бути справними, утримуватись в працездатному стані.

3. Проектування, монтаж, введення в експлуатацію і технічне обслуговування автоматичних систем протипожежного захисту повинно проводитись відповідно до вимог ДБН В.2.5-56:2010 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Системи протипожежного захисту».

4. Для утримання в працездатному стані СПЗ необхідно проводити такі заходи:

4.1. Технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на період терміну служби.

4.2. Матеріально-технічне (ресурсне) забезпечення з метою безвідмовного виконання функціонального призначення в усіх режимах експлуатації, підтримання і своєчасне відновлення працездатності.

4.3. Опрацювання необхідної експлуатаційної документації для обслуговуючого чергового персоналу.

5. До технічних засобів протипожежного захисту також належать зовнішні та внутрішні системи протипожежного водопроводу, первинні засоби пожегогасіння.

6. Пожежні гідранти та пожежні резервуари повинні бути справними і утримуватися таким чином, щоб забезпечити безперешкодний забір води пожежними автомобілями.

7. Біля місць розташування пожежних гідрантів і водойм повинні бути встановлені покажчики (об'єми зі світильником або плоскі із застосуванням світловідбивних покриттів) з нанесеними на них:

7.1. Для пожежного гідранта - літерним індексом ПГ, цифровими значеннями відстані в метрах від покажчика до гідранта, внутрішнього діаметра трубопроводу в міліметрах, зазначенням виду водопровідної мережі (тупикова чи кільцева).

7.2. Для пожежної водойми - літерним індексом ПВ, цифровими значеннями запасу води в кубічних метрах та кількості пожежних автомобілів, котрі можуть одночасно встановлюватися на майданчику біля водойми.

8. Не допускається використовувати для побутових, виробничих та інших господарських потреб протипожежний запас води, що зберігається в резервуарах, водонапірних баштах, водоймах та інших ємнісних спорудах.

9. Необхідність улаштування внутрішнього протипожежного водо-проводу, кількість вводів у будинків, витрати води на внутрішнє пожегогасіння та кількість струменів від пожежних кран-комплектів визначаються, виходячи з вимог ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація».

10. Внутрішні пожежні кран-комплекти слід установлювати в доступних місцях за ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація». При цьому їх розміщення не повинно заважати евакуації людей.

11. Кожен пожежний кран-комплект має бути укомплектований пожежним рукавом однакового з ним діаметра та стволом, кнопкою дистанційного запуску пожежних насосів (за наявності таких насосів), а також важелем для полегшення відкривання вентиля. Елементи з'єднання пожежного крана, рукавів та ручного пожежного ствола мають бути однотипними.

12. Пожежний плоскоскладальний рукав необхідно утримувати сухим, складеним в «гармошку» або подвійну скатку, приєднаним до крана та ствола і не рідше одного разу на шість місяців розгортати та згортати наново. Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожегогасінням, не допускається.

13. Пожежні кран-комплекти повинні розміщуватись у вбудованих або навісних шафах, які мають отвори для провітрювання і пристосовані для опломбування та візуального огляду їх без розкривання. При виготовленні шаф рекомендується передбачати в них місце для зберігання двох вогнегасників. На дверцята шаф, в яких знаходяться вогнегасники, мають бути нанесені відповідні покажчики за ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір» (ISO 6309:1987, IDT) та ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности».

14. Спосіб установлення пожежного кран-комплекту повинен забезпечувати зручність повертання вентиля та приєднання рукава. Напрямок осі вихідного отвору патрубка пожежного крана повинен виключати різкий залом пожежного рукава у місці його приєднання.

15. На дверцятах пожежних шафок із зовнішнього боку повинні бути вказані після літерного індексу «ПК» порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

16. Пожежні кран-комплекти не рідше одного разу на шість місяців підлягають технічному обслуговуванню і перевірці на працездатність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки у спеціальному журналі обліку технічного обслуговування.

17. Мережі протипожежного водопроводу повинні забезпечувати нормативні витрати та напір води.

18. Територія підрозділів, будівлі, споруди, приміщення, технологічні установки повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками), які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у їх початковій стадії розвитку згідно з Типовими нормами належності вогнегасників.

19. Розміщення та експлуатація вогнегасників повинні здійснюватись згідно з вимогами Типових норм належності вогнегасників, Правил експлуатації вогнегасників.

20. Переносні вогнегасники повинні розміщуватись шляхом:

20.1. Навішування на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для її повного відчинення;

20.2. Установлювання в пожежні шафи поруч з пожежними кранами, у спеціальні тумби, підставки або на пожежні щити (стенди).

21. Вогнегасники слід встановлювати у легкодоступних та видних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від потрапляння прямих сонячних променів та дії опалювальних та нагрівальних приладів.

22. Навішування вогнегасників на кронштейни, розміщення їх у тумбах або пожежних шафах повинні забезпечувати можливість прочитування маркувальних написів на корпусі.

23. Технічне обслуговування вогнегасників повинно здійснюватися не рідше одного разу на рік відповідно до Правил експлуатації вогнегасників.

24. Вогнегасники, які експлуатуються, повинні мати:

24.1. Облікові (інвентарні) номери за прийнятою в університеті системою нумерації;

24.2. Пломби на пристроях ручного пуску;

24.3. Бирки та маркувальні написи на корпусі, червоне сигнальне пофарбування згідно з державними стандартами.

25. Використані вогнегасники, а також вогнегасники із зірваними пломбами необхідно негайно направляти на технічне обслуговування.

26. Використання пожежного обладнання, інвентарю для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням або навчанням протипожежних формувань, забороняється.

27. Організації та підрозділи університету, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та налагодження установок протипожежного захисту, первинних засобів пожежогасіння повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

VI. Вимоги пожежної безпеки до утримання інженерного обладнання

1. Експлуатація електроустановок повинна відповідати вимогам ПУЕ, Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів.

2. Електричні машини, апарати, обладнання, електропроводи та кабелі за виконанням та ступенем захисту повинні відповідати класу зони згідно ПУЕ, мати апаратуру захисту від струмів короткого замикання та інших аварійних режимів.

3. Для загального відключення силових та освітлювальних мереж складських приміщень, архівів та інших подібних приміщень необхідно встановлювати пристрої відключення ззовні вказаних приміщень на негорючих стінах.

4. Електророзетки, вимикачі, перемикачі та інші подібні апарати повинні встановлюватися на не горючі основи (конструкції) або з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менше ніж на 0,01 метра.

5. Розподільчі електроштити, електродвигуни і пускорегулювальні апарати повинні періодично оглядатися і очищатися від пилу.

6. Зіпсовані електроапарати та прилади повинні бути терміново відремонтовані або замінені на інші.

7. Плавкі вставки запобіжників мають бути калібровані із зазначенням на клемі номінального струму вставки (клеймо заводу-виготовлювача або електричної лабораторії). Використання саморобних некаліброваних плавких вставок забороняється.

8. Електроустаткування і електроапаратуру ущільненого, захисного виконання потрібно систематично перевіряти на герметичність, звертаючи на це особливу увагу, а також на стан ущільнювальних прокладок.

9. Настільні лампи, вентилятори, радіоприймачі та інші електроприлади слід вмикати в мережу тільки через справні штепсельні розетки й електрошнури.

10. Приєднання нових споживачів електричної енергії має проводитися з відома відповідального за експлуатацію електрогосподарства.

11. Заміри опору ізоляції і перевірка спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання необхідно проводити один раз на два роки, якщо інші терміни не обумовлені ПУЕ.

12. Застосування електричних нагрівальних приладів у приміщеннях категорії з вибухопожежонебезпекою А та Б забороняється.

13. Для опалення приміщень площею до 50 м.кв. можуть застосовуватися масляні радіатори та нагрівальні електропанелі із закритими нагрівальними елементами. Такі радіатори та електропанелі повинні мати справний індивідуальний електрозахист і терморегулятор.

14. Застосування електричних нагрівальних приладів здійснюється з дозволу керівника структурного підрозділу, який призначає особу відповідальну за експлуатацію приладу.

15. Приєднання електричного нагрівального приладу до електромережі проводиться особою відповідальною за його експлуатацію з відома відділу головного енергетика.

16. Електричні нагрівальні прилади повинні бути ввімкнені безпосередньо в розетку, без використання подовжувачів.

17. Не допускається перевантаження електромережі, вмикати декілька приладів в одну розетку.

18. Забороняється використання побутових електронагрівальних приладів без негорючих теплоізоляційних підставок та в місцях (приміщеннях), де їх застосування заборонено.

19. При користуванні електричними нагрівальними приладами необхідно дотримуватись інструкції з експлуатації приладів.

20. Приміщення вентиляційних установок повинні завжди утримуватись в чистоті. У разі виникнення пожежі потрібно негайно вимкнути (відключити) вентиляційну систему (за відсутності її аварійного вимкнення).

21. Вентиляційні камери, шахти і повітроводи повинні очищатися від горючих предметів та пилу не рідше ніж 2 рази на рік після капітального ремонту. Зберігання горючих матеріалів у вентиляційних камерах та використання їх для інших потреб забороняється.

22. Ліфти та підйомники не допускається використовувати з метою евакуації. У разі пожежі ліфти і підйомники повинні опускатися на перший поверх, відчинятися і відключатися.

23. Улаштування та експлуатація тимчасових електромереж забороняється. Винятком можуть бути тимчасові електромережі, які живлять ілюмінаційні установки, а також електропроводки в місцях проведення будівельних, тимчасових ремонтно-монтажних та аварійних робіт.

24. У всіх незалежно від призначення приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

25. Забороняється:

25.1. Експлуатація кабелів і проводів з пошкодженою або такою, що в процесі експлуатації втратила захисні властивості, ізоляцією.

25.2. Застосування нестандартних (саморобних) подовжувачів та електричних нагрівальних приладів.

25.3. Користування пошкодженими розетками, відгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами.

25.4. Підвішування світильників безпосередньо на струмопровідні проводи, обгортання електроламп і світильників папером, тканиною та іншими горючими матеріалами, експлуатація їх зі знятими ковпаками (розсіювачами).

25.5. Використання в пожежонебезпечних зонах світильників з лампами розжарювання без захисного суцільного скла (ковпаків), а також з відбивачами і розсіювачами, виготовленими з горючих матеріалів.

25.6. Складування горючих матеріалів на відстані менше 1 м від електроустаткування та під електрощитами.

25.7. Прокладання в сходових клітках електропроводів і кабелів незалежно від їх напруги, крім електропроводки для освітлення звичайних сходових кліток.

25.8. Розміщення в кабельних спорудах будь-яких тимчасових пристроїв, зберігання в них матеріалів та устаткування.

25.9. Використовувати як опорні конструкції горючі елементи конструкцій рам при встановленні кондиціонера у віконному отворі.

25.10. Вносити в конструкцію кондиціонера зміни, не передбачені заводом-виробником.

25.11. Замінювати наявні триполюсні штепсельні роз'єднувачі на двополюсні.

25.12. Встановлювати кондиціонери у внутрішніх протипожежних перегородках та стінах.

VII. Порядок дій у разі пожежі

1 негайно повідомити про це пожежно-рятувальну службу (номер телефону для виклику 1-01), вказати при цьому адресу, кількість поверхів, місць, виникнення пожежі, наявність людей, а також своє прізвище.

2. Вжити (за можливості) заходів щодо евакуації людей та матеріальних цінностей, гасіння (локалізації) пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей.

3. Повідомити про пожежу керівника підрозділу та службу охорони університету.

4. У разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби.

5. Посадова особа, що прибула на місце виникнення пожежі, зобов'язана:

5.1. Перевірити, чи викликано пожежно-рятувальну службу, продублювати повідомлення), довести до відома ректора.

5.2. У разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх співробітників, які не беруть участь у ліквідації пожежі.

5.3. Видалити за межі небезпечної зони всіх співробітників, не пов'язаних з ліквідуванням пожежі.

5.4. Здійснити в разі необхідності відключення електроенергії(за винятком систем протипожежного захисту) та здійснити інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленню приміщення.

5.5. Перевірити включення оповіщення людей про пожежу, установок пожежогасіння, протидимового захисту.

5.6. Організувати зустріч підрозділів пожежно-рятувальної служби, надати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та в установці техніки на зовнішні джерела водопостачання.

5.7. Одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей.

5.8. Забезпечити дотримання безпеки праці працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.

6. З прибуттям на пожежу пожежно-рятувальних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх до місця пожежі.

7. Після прибуття пожежно-рятувальних підрозділів адміністрація та інженерно технічний персонал університету зобов'язані брати участь у консультуванні керівника гасіння пожежі з приводу конструктивних і технологічних особливостей об'єкта де виникла пожежа, прилеглих будівель, та пристроїв, організувати залучення сил та засобів університету до вжиття необхідних заходів, пов'язаних із ліквідацією пожежі та попередженням її поширення.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

(підпис) (прізвище, ініціали)

« » _____ 201 р.

ІНСТРУКЦІЯ

для працівників охорони (вартових, вахтерів, сторожів тощо) університету

1. Галузь застосування

Ця Інструкція поширюється на охоронців будинків, будівель та приміщень університету, встановлює вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки закладу, що охороняється, і є обов'язковою для вивчення та виконання охоронцями, які працюють у ВНЗ по найму.

2. Обов'язки щодо контролю за дотриманням протипожежного режиму, огляду території і приміщень

Заступаючи на чергування, охоронці зобов'язані:

- впевнитись у наявності всіх ключів, пеналів, документації охоронців;
- перевірити працездатність приймальних станцій автоматичної пожежної сигналізації та охоронної сигналізації, про що зробити запис у спеціальному журналі;
- перевірити протипожежний режим приміщення охоронців;
- ознайомитися з рапортом охоронців, що змінюються, та намітити заходи з усунення виявлених у вечірній і нічний час протипожежних та інших порушень і недоліків.

Протягом чергування охоронець повинен постійно здійснювати контроль за протипожежним та режимним станом приміщень та території ВНЗ. Виявлені недоліки та ті, про які сповістили працівники ВНЗ, повинні негайно (за можливості) усуватися шляхом повідомлення про це фахівців електротехнічної, сантехнічної, транспортної служб.

Під час перевірки протипожежного режиму приміщень, холів та коридорів охоронець повинен:

- впевнитись у наявності первинних засобів пожежогасіння - вогнегасників, пожежних щитів;
- перевірити цілісність пломб на ящиках (шафах) внутрішніх пожежних кранів;
- знати та вміти перевірити роботу приймально-контрольних приладів і станцій автоматичної пожежної та охоронно-пожежної сигналізації;
- оглянути стан шляхів евакуації, запасних виходів, сповіщувачів автоматичної пожежної сигналізації, оповіщувачів про пожежу та кнопок сповіщення про пожежу з ручним пуском і вмикання насосів-підвищувачів.

Під час перевірки протипожежного режиму території охоронець зобов'язаний:

- оглянути стан пожежних щитів, пожежних водиймищ (ПВ), пожежних гідрантів (ПГ) та під'їздів до них і наявність показників ПГ та ПВ;
- впевнитись, чи вільний в'їзд в арку на територію ВНЗ;
- у вечірній і нічний час перевірити стан освітлення території.

Перевірки повинні здійснюватися одним охоронцем з інтервалом у 4 год. Порушення та недоліки, які не вдалося усунути під час перевірки, відображаються в рапорті під час приймання-здавання чергування.

У разі спрацювання системи автоматичної пожежної сигналізації необхідно негайно повідомити про це пожежну охорону за тел. 101 та прибути на місце, звідки надійшов сигнал тривоги. Якщо спрацювання було хибним, треба дати відбій пожежній охороні. У тому

випадку, коли сигнал надійшов з приміщення, до якого доступ охоронців заборонений, необхідно діяти згідно з вимогами іншої спеціальної інструкції.

Охоронці повинні вміти користуватися всіма первинними засобами пожежогасіння, які є на об'єкті, що охороняється. Навчання способам гасіння умовної пожежі охоронці мають проходити при прийомі на роботу.

У приміщенні охоронців повинен бути список посадових осіб, яких слід викликати в нічний час (вихідні та святкові дні) у разі виникнення пожежі. У списку зазначаються адреси, службові та домашні телефони посадових осіб.

При вимушеній евакуації людей та матеріальних цінностей під час виникнення пожежі чи аварії охоронці повинні зняти (демонтувати) турнікет, направляти персонал, студентів до запасних виходів, за необхідності допомагати у проведенні евакуації матеріальних цінностей. В окремих випадках, коли евакуація матеріалів потребує спеціальних умов, охоронці повинні діяти згідно з вимогами іншої спеціальної інструкції.

Відповідальний за протипожежний стан приміщення охоронців:

(прізвище, ініціали)

Обов'язки та дії охоронців у разі виникнення пожежі

При виникненні пожежі охоронці зобов'язані:

- повідомити за тел. 101 ДСНС та відповідних осіб університету;
- вжити заходів щодо гасіння пожежі з використанням первинних засобів пожежогасіння;
- вимкнути у разі необхідності струмоприймачі та вентиляцію;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, студентів, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- перевірити здійснення оповіщення людей про пожежу;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати прибуваючі підрозділи пожежної охорони і найкоротшим шляхом направляти їх на місце пожежі. До прибуття керівних та посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) і, за можливості, надавати консультативну допомогу керівникові гасіння пожежі (штабу пожежогасіння) щодо місцезнаходження того чи іншого обладнання, кнопок вмикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Проректор

І. Вальчук

ДЕКЛАРАЦІЯ № _____
відповідності матеріально-технічної бази вимогам
законодавства з питань пожежної безпеки

1. Повне найменування суб'єкта господарювання _____

2. Керівник суб'єкта господарювання _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

3. Ідентифікаційний код юридичної особи або реєстраційний номер облікової картки платника податку чи серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття такого номера та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті) _____

4. Телефон _____ телекс _____ телефакс _____

5. Адреса електронної пошти _____

6. Адреса суб'єкта господарювання _____

(індекс, область, місто, район, вулиця, будинок)

7. Ступінь ризику _____

(відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської

діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного

нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки)

8. Об'єкт нерухомості, що декларується: _____

(назва та місцезнаходження)

9. Стан утримання об'єкта нерухомості: _____

(об'єкт утримується відповідно до вимог Правил пожежної безпеки в Україні (далі —
Правила)

території _____,

(відповідно до вимог розділу III Правил)

будівель, приміщень та споруд _____,

(відповідно до вимог розділу III Правил)

евакуаційних шляхів і виходів _____,

(відповідно до вимог розділу III Правил)

електрогосподарства _____,

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

систем опалення _____,

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

систем вентиляції і кондиціонування _____,

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

газового обладнання _____,

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

автоматичних установок протипожежного захисту та систем раннього виявлення
надзвичайних ситуацій _____

(відповідно до вимог розділу V Правил)

систем внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання

(відповідно до вимог розділу V Правил)

пожежної техніки та первинних засобів пожежогасіння

(відповідно до вимог розділу V Правил)

(найменування посади
керівника суб'єкта
господарювання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)”

МП

ВСТУП	3
ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК	4
2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-РОЗПОРЯДЧІ ДОКУМЕНТИ	9
2.1. Наказ про створення системи цивільного захисту	9
2.2 Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій	11
2.3 Положення про об'єктову спеціальну комісію з ліквідації наслідків надзвичайної ситуацій	15
2.4. Наказ про призначення на посаду фахівця з питань цивільного захисту	17
3. ДОКУМЕНТИ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ З ПИТАНЬ ЦЗ	18
3.1 Інструкція щодо дій персоналу разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій	18
3.2 План реагування на надзвичайні ситуації	20
3.3 План взаємодії органів управління і сил цивільного захисту ВНЗ з міськими органами управління та силами цивільного захисту для локалізації і ліквідації наслідків можливих надзвичайних ситуацій	28
4. ДОКУМЕНТИ ЩОДО УТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ЦЗ	1
4.1 Наказ начальника цивільного захисту ВНЗ «Про утворення об'єктових формувань цивільного захисту університету»	1
5. ДОКУМЕНТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ЗВ'ЯЗКУ ТА ОПОВІЩЕННЯ	2
5.1 Схема організації зв'язку та оповіщення навчального закладу	2
6. ДОКУМЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНЖЕНЕРНОГО ЗАХИСТУ	3
6.1 Наказ начальника цивільного захисту ВНЗ «Про створення фонду захисних споруд цивільного захисту»	3
5.2 Паспорт сховища (протирадаційного укриття)	4
5.3 Книга обліку захисних споруд	5
5.4 План приведення сховища (ПРУ) в готовність до прийому людей, які укриваються	6
5.5 Акт технічної інвентаризації захисної споруди цивільного захисту (сховища, ПРУ)	7
7. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ЕВАКУАЦІЇ	4
7.1 План евакуації персоналу, студентів	4
7.2 Схема маршруту евакуації	6
7.3 Наказ про створення комісії з питань евакуації	7
7.4 Положення про комісію з питань евакуації	8
8. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ РАДІАЦІЙНОГО І ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ	20
8.1 Порядок населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю	20
9. ДОКУМЕНТИ З ПІДГОТОВКИ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА НАВЧАННЯ НАСЕЛЕННЯ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	26

9.1 Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях	26
9.2 Графік проведення спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту	32
9.3 Наказ «Про підготовку та проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту	33
9.4 Календарний план підготовки спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту	35
9.4 План проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту	37
9.5 План проведення протипожежного тренування	38
9.6 Звіт про організацію проведення спеціального об'єктового тренування з питань цивільного захисту	41
9.7 Журнал обліку протипожежних тренувань	42
10. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ	43
10.1 Журнал реєстрації вступного інструктажу з питань техногенної безпеки	43
10.2 Інструкція щодо виконання вимог техногенної безпеки, цивільного захисту та порядку дій персоналу в разі виникнення аварійних ситуацій (аварії)	43
11. ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ	58
11.1 Наказ «Про встановлення протипожежного режиму в навчальному закладі»	58
11.2 Інструкція про заходи пожежної безпеки	59
11.3 Інструкція для працівників охорони (вартових, вахтерів, сторожів тощо)	67

